

של האיר, תשמ"ז 8.5.1987 ט" באייר, תשמ"ז 8.5.1987

וכב צדק מאיר שמגר.

הרבי מלובביץ', משיח עכשיו זאביק וייס, בלדה לעוזב קיבוץ מצליח דוקטור רות', בלי פנטזיות מיניות שמשון חדש בין צרעה לאשתאול אמרגנים מגן־דוד מי גזל את גחום גוטמן דן טולקובסקי, שטח פרטי

עריכה: דויאלה בוקשטין מעצבת: יעל תורן

"ס 1987 כל הזכויות שמורות ל"מעריב" גרפיקה: נטע גרינשפן This Magazine is a Supplement to Maariv International Edition

הודות לו נצמד למוסד, שהוא עומד בראשו, תואר "המעוז האחרון של הדמוקרטיה הישראלית". הקו הליברלי שהנהיג מעודד אנשים לעחור לבג"צ, וביצר עוד יותר את מעמדו של הבית כמגן זכויות הפרט. עמוס לבכ מתאר אותו כמי שרואה לעצמו שליחות למלא את החלל הריק בדור יתום מחוקה. האיש, שהיה היועץ המשפטי הראשון לממשלה שהורה לחקור שר בישראל, מטיף לשרים ממושכו הרם להשתמש בשכל בסמכויותיהם הלא

בלתי מוגבלות, ושלא מחליטים סתם ככה, כלי ללמוד את הנושא. הוא נולד שטרנברג והחליף לשמגר. כשמו של שמגר כן־ענח, אחד השופטים התנ"כיים הראשונים. זה היה עוד כשמילא תפקידים משפטיים בצה"ל. שמגר מלפני תקופת דכורה ידוע כמי שלימד לקח את הפלישתים בעזרת "מַלְמֵד הבָקר". מה זה בדיוקו לא ברור אם ספר שופטים התכוון לייצול אליו קשרו את צמד השוורים המושך במחרשה, או לכלי חד שבו היו דוקרים או מכים את הבקר, שלא יסטה מהתלם. מכל מקום - מכשיר חקלאייחינוכי מתאים לתקופת ההתנחלות, כששופט היה מוהיג צבאי.

השופט שמגר 1987, מאופק ואלננטי, עדיין עם "מְלֹמֶד הבְקָר" בידו, הולם את האיש ותקופתו. לא כלי מלחמה גס אלא שימוש מצליף ובולם בספר התוקים נגד שרים ופקידים שניסו לרמוס את זכויות הפרט. הם לא פלישתים אלא מבני־ישראל, אבל גם אותם מישהו צריך לפעמים להחזיר לתלם.

איר לפיד כותב על מנחיג חב"ד, הרכי מלובביץ', לכבוד יום הולדתו ה־85. " סיבה למסיבה. יום־מועד לאומי בארה"ב, מוכרו על־ידי הנשיא רייגן. החצר החסידית שאיננה הגדולה בעולם, אבל לפחות המפורסמת מכל. היא הראשונה שגייסה לשרותה את התקשורת המודרנית, אם כי הפופולריות שלה בחן ובדרכי הנועם הלא־כפייתיים שבהם היא מקרכת יהודים לאמונה. לפיד מספר, כין השאר, איך סיסמת חב"ד (חכמה, בינה, דעת) "משיח עכשיו" מתורגמת לפולחן אישיות סביב הרכי, שהפך קדוש בעיני מאות אלפי מאמיניו ומעריציו. לא מעטים בהם חילוניים. לא קשה לחוש בנימת ההתפעלות, אם לא האהדה, שעוברת לאורך הסיפור. כנראה שגם הכתב הצעיר, שאיננו שומר מצוות, ושבה בסוד הקסם הלוכביצ'י. למקרא חדברים נוכרתי בתוויות משותפות עם חסידי חב"ד, מתקופת השרות הצבאי. פעמיים בשנה נדרשנו לסייע להם לעבור בין חיתידות השומרות על קו חירדן. הם לא באו להטיף מוסר ולעשות ופשות כדרכם של המחזירים בתשובה. בחווכה הישקו את החיילים כוסיות וודקה וחילקו סופגניות ודמייחנוכה סמליים. ובפורים העניקו משלוח־מנות – אוני המן וסוכריות. רק וה. קמח, עם רמו של תורה.

> בשער: נשיא ביהמ"ש העליון מאיר שמגר. כתבה בעמ' 6-8. צילום: יוסי זמיר, "סקופ 80".

> > כוכב צדק מאת עמוס לבב

10 משיח עכשיו מאת יאיר לפיד

14 לא בורח מאף אחד מאת סימה קדמון

מאת אדר אבישר

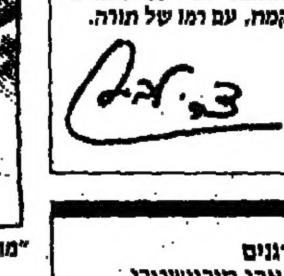
22 ילד טוב גאנה מאת תלמה אדמון

27 טיול "סופשבוע" מאת נילי פרידלנדר

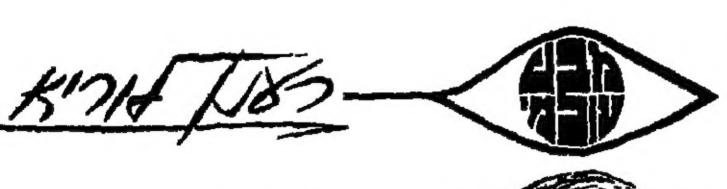
ונ שימודים מאת מאיר עוויאל

28 שטח פרטי, דן טולקובסקי מאת נורית ברצקי

19 דוקטור רות'

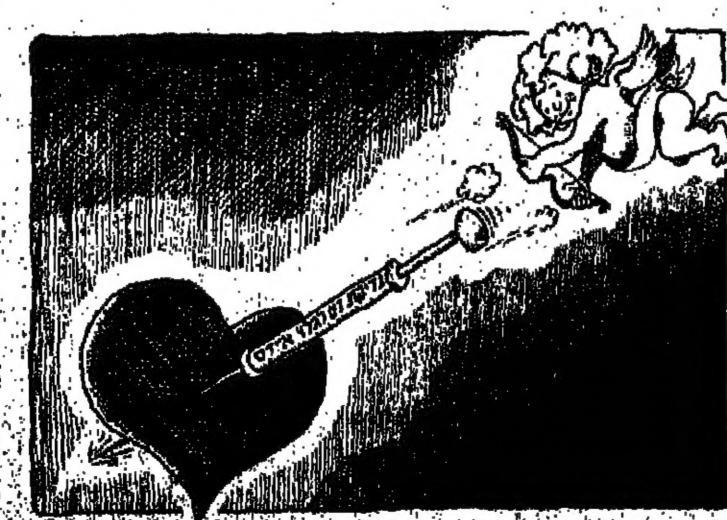

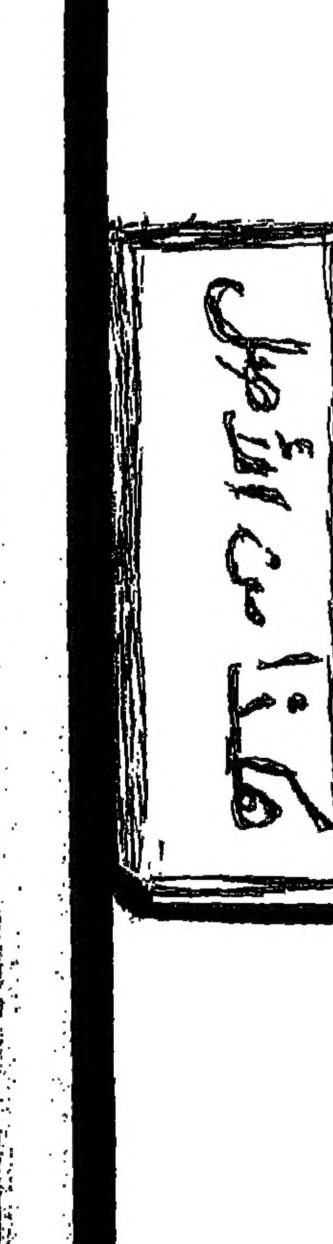
סוף סוף הביצה מתחילה להתכקע.

"מריח, אם סניור ברוידוטה וולדהיים מוכרת לעשות זאת, גם את יכולה".

אחבה מסוד 1987

magaid 6

באולם מספר אחר בכית־המשפט העליון כמג־ רש הרוסים כירושלים. הפעם יהיה זה הדיון בעירעורו של הקצין הצ'רקסי עזאת נאפסו, שהורשע בריגול בבית־דין צבאי וטוען כי היה קורבן הוא נעצר ב־1944, כשלמר באוניברסיטה העברית לבידוי ראיות. בחודשים שעברו כחנו שם את שיקול דעתו של שר המשפטים שסרב להסגיר לצרפת את ויליאם נקש: את תוקף החנינות שהוענקו לאנשי השב"כ; ואת טיב החלטותיו של שר הפנים שלא שש להזיז את השעון לקראת הקיץ או לרשום כיהוריה את הגיורת הרפורמית סוזאן שושנה מילר. והיו גם חילופי מכתבים נועמים עם שר התיירות אברהם שריר, שמצליח להרגיז את השופטים כמעט ככל פעם שהוא מתפנה לעסיק גם בתיק המשפטים.

כתוך שנה קצרה

וסוערת, ביצר בית

המשפט העליון את

מעמדו כמגן זכויות

הפרט מול שרירות

המבצעת. גרמו לכך

גם מיקבץ מחדלים

אך בעיקר סייעה

אישיותו החזקה של

שמגר. נישא מעם ולא

הודות לו נצמד למוסד

תואר "המעוז האחרון.

מתנשא, מקרין כבוד

וסמכות, שהרבה

של הדמוקרטיה

הישראלית".

נשיא בית המשפט העליון

(צילום: צביקה ישראלי)

נפש רגישה.

מאיר שמנר: מאחורי הקליפה

החיצונית הקשוחה מסתתרת

נשיא הבית, מאיר

רצף המאורעות, ואולי

נדיר של פוליטיקאים,

ליבה של הרשות

יש מי שמוסיף כי מאחורי הקליפה החיצונית הקשוחה מסתתרת נפש רגישה, אך איש עריין לא ראה אותו מתרגש. אומרים כי מותה של אשתו, גאולה, לפני שנים אחרות, פגע כו מאוד. היא היתה אהכת נעוריו. נולרו להם מנישואים אלה שלושה ילרים -בת שהיא היום רקרנית, כן משפטן וכן המשרת כקצין בצבא הקכע. שמגר הכיר את אשתו כשהיה קצין צעיר כצה"ל. בשככה על ערש דווי היה יושב לילות וימים ליד מיטחה, ושם גם היה ממשיך את עבודתו וכותכ פסקיידין כהפוגות שבהן הצליחה להרדם. אומרים כי מאז גפטרה, כמעט שאיננו יוצא מביתו, והוא ממעט מאור בפעילות חברתית. הקוקטיילים היחירים שבהם

לא מככר, כשהתפרצו הורים שכולים לעבר לשכתו בתביעה שימנע שתרור מחכלים שרצחו את יקיריהם, הסתגרו חבריו השופטים כלשכה ורק הוא יצא להתמודד עם האנשים הנסערים. אפילו שוטר אחר לרפואה לא היה בסכיבה. בעתון אחר נכתב כי מכחישים זאת. אבל איש מהם לא טען כי השועט היה נסער מהמעמר. הוא פשוט ניסה להידבר עם ההורים, ומשלא עלה הרבר בירו, סב על עקביו ושב אל

מאיר שמגר, נישא מעם אך לא מתנשא. פרקליטים, כמו גם סתם עמך, יוצאים מלפניו בתחושה שנהג כהם כמלוא ההגינות והכבור. אך הם יוצאים ונכנסים ברחילו ורחימו, כי האיש, כבר אמרגו, מקריו סמכותיות ועוצמה. לא רק בהתנהגותו. גם כהופעתו. גבר גבוה עם שיער לכן, מנומס מאוד, כפעט שאינו מחייך. רק לעיתים רחוקות הוא נראה צוחק כפה מלא. "אל תראה אותו ככה", אומר אדם המכיר את

בתוך שנה אחת, קצרה וסוערת, הגיע המוסד המכובר הזה למעמר שאינו זכור לרכים, של מגן על זכויות הפרט מול שרירות ליכה של הרשות המכצעת. האם רצף המאורעות גרם לכך, או אולי מיקבץ מחדלים נדיר של פוליטיקאיםז ואולי היתה זו רק אישיותו החזקה, המקרינה ככוד וסמכות של נשיא בית־המשפט העליון, מאיר שמגר, שהצמידה למוסד את תואר "המעוז האחרון של הרמוקרטיה הישראלית"ז מעט מאור ידוע על האיש שכתוך הגלימה. לראיין אותו ישירות אי־אפשר, ועל דעותיו ניתן

ללמוד רק מפסקי-רין הרבים שלו. בסוף מסע כין פסקיידין אלה, ארוכים, מפורטים, רצופי ציטוטים מתקרימים בארץ ובחו"ל, ניתן להגיע למסקנה שהתדמית אכן תואמת את האישיות - איש חכם, שקט, שקול, מצפוני וישר מאוד.

תראו אותו הם אלה המתחייבים מתפקידו הרם.

שטרנכרג". והוא מוסיף ומסתייג מיר כי אף על פי אצל האיש, הרי 'מתחת לקליפה שכאמת אומרת הרר, זאת לוכות אותן שנים שלפני הקמה המרינה כהן היה - כל פניה אישיתי. שמנה איש אציל כמחתרת והוגלה על ידי הבריטים

שמגר יצא משם פלרה, כי נכנס עשוי ברול". שנה, עלה ארצה עם הוריו כגיל 12, וגדל כתל־אביב.

היסטוריה ופילוסופיה, במהלך ה"סוון" כו הסגירה "ההגנה" לכריטים את אנשי אצ"ל ולח"י וכתוכם גם יצחק שמיר, יעקב מרירור ורבים אחריםו. בשנים כהן התגלגל ממתנה מעצר אחד לשני כגלות אפריקה, החל ללמוד משפטים וכמו שמואל תמיר, חברו לארגון ולמעצרו. הוא שוחרר עם הקמת המדינה, התגיים לצה"ל, והשלים את לימוריו תוך כדי השרות. בצה"ל שרת עד לאחר מלחמת ששת הימים, בעיקר במערכת המשפטית. הוא סיים כפרקליט צבאי ראשי, כדרגת

"אנשים שיושבים ארבע שנים במחנה מעצר בריטי, יוצאים סמרטוטים, או מחוספסים. מאיר שמגר יצא משם פלדה, כי נכנס עשוי ברול".

אלוור משנה, תפקיד בכיר וקירום יוצא דופן בעת ההיא לגבי מי שנמנה על המחנה היריב של תנועת העבורה. למעשה היה הראשון מ'המשפחה חלוחמת" שרוד בן־גוריון, או ראש הממשלה ושר חבטחון, לא' נכר לו את "חטא" עברו השליטי, ומינה אותו לעמוד בראש מאיר שמגר "עוד מהתקופה שהיה רביסרן צעיר כשם חיל בצה"ל. "הוא צרק", אומר אותו פכר ותים של האיש, בעצמו איש העכורת "שמנר, גכר אריר ועוף שצחוקים פומכיים ובפה מלא הם אכן תופעה גדירה בריר, חיה הטוב בפרקליטים הצבאיים שהיו במרינת ישראל. מעולם – ואני אומר זאת כשכועת – הוא לא שמגר הוא אדם עם דרבה הומורי. המכר הוותים זומף נתן לשישול פוליטי להשפיע על החלטוחיו. הוא נעדר

המרקלים הצבאי הראשי שונה בי1968 פיועץ לאטייקה "אנשים שיושבים ארכע שנים מנועצרך אר- ימשפטי יילמשלה דשעה עם שר אושפטים יינעבר אווייקה אנשים שיושבים ארכע שנים מנועצרך אר- ימשפטי יילמשלה דשנה של אוויים אוויים אוויים אוויים אוויים אוויים א

שבוע הבא שוב תתמקר תשומת-הלב הציבורית שהם יוצאים כמרטוטים, או שיוצאים מחוספסים. מאיר שמשון שפירא. מאיר שמנר מאור העריך את שפירא. הוא קרא לו "הארי שכחבורה". כאחר ביולי 1975 מאיר שטרנכרג, כן יחיד, נולד בדנציג לפני 62 התמנה שופט בית־המשפט העליון, ומאז דצמכר נאפן. הוא נשיא הבית, דומיננטי מאוד, סמכותי מאוד, והיום מסמל את המערכת המשפטית - למרות שיש גם הנהלת בתי־משפט ושר משפטים. יש האונירים - מציל את כבודה של המערכת.

and the second s

כל הבאים עימו כקטרים מקצועיים נפעמים מול יכולת העבודה שלו. הוא מתייצב כלשכתו מרי יום כריום ב־7.10 בכוקר, יושב כרין עד הצהריים, יורד לרחוב ללגום מרק כמסעדה סמוכה ושב ללשכה לעבורה המתמשכת לא פעם עד 817 בערב והוא נוהג להשכים קום גם בשבתוח, והולך לבריכה כשמונה בדיוק, בחורף וכקיץ, לשחיה השכועית שלו). הוא כותב פסקידין ארוכים ומורכבים יותר מכל שומט אחר, וככל זאת יש לו זמן גם לנהל תכתוכות מסובכות, תוך כניסה לפרטייפרטים והפגנת זכרון

ולא וו כלכר. כשבוע שעבר הניח אכן־פינה להיכל המשפט החדש בירושלים. הנשיא המנוח של בית־המשפט העליון, יואל זוסמן, כינה את אולמות המשפט הנוכחיים "אורוות טוטים". אין פלא שהטכט היה ציון־דרך חניני בעיני מאיר שמגר. עד או ישכ עשרות שעות עם האדריכלים, נכנס לכל פרט ופרט, התעקש על כניית "חדר שקט" לשופטים, שבו יוכלו לאכול משהו קל, לגמנם על ספה גוחה ולחזור אל כס השיפוט. מאיר שמגר ניצל קשרים ארוכי שנים עם משפחת רוטשילד, והוביר לדורותי רוטשילד כי בעלה המנוח, ג'יימס, נכדו של הנדיב הירוע ובונה משכן הכנסת, רצה לסייע גם בהקמת היכל משפכ חרש. המשפחה תרמח, ועכשיו יעמרו שני ההיכלות המוכים

ל לשכתו שלו אמר פעם ברגע נדיר של גילוי לכ כי היא היפה ביותר בארץ, אך הוא ימשיך במאמציו להקים היכל משפט מודרני, משום שאינו יכול להמשיך לראות את תנאי העבודה הסשים של חבריו השופטים. הריהוט בלשכת הנשיא פשום. שולחן ענול וסכיכו כמה כורסות עור. על אחר הקירות צילום אוויר יפה של הר קבית. ממול תמונת רוד בן־גוריון. אופרים סיש עליה ב הקרשה אישית. לידה מגילת העצמאות, ועל הקיר ב שב שמעל כסאו של הנשיא - סמל המדינה וכמובן -ספרים, ספרים, ספרים. התיקרה גבוהה ועגולה וחלון יפהפה משקיף לעבר חצר פנימית של הכנסיה הרוסית. כביםה תלוייה שם על תבל, ומרי פעם רואים מן התלון את אנשי הדת. הכנסיה - הכפופה לכנוסקווה - היא שבמאה שעברה שימשו את הצליינים הרוסיים. פעם בשנח ום מומינים את השכן שמנר לקבלת פנים.:

אנשים שנכנסו ללשכתן וראו אותו רוכן - בין ספרי המשמט ושאר ניירות ומסמכים הנוגעים לעכורתו המשפטית - גם מעל מפות ושרטוטים של המשכן החרש, ה"בייכי" שלו -- שאלו את עצמם מבין יש לו ומן גם לוהו האם אינו מנויםו חאם אינו צנטרליסט מריז

אילו עקבו אתריו במהלד הקריידה שלו, תמידתם לא היתה מתעוררת. בצר הירע העצום שלו כחום ומשפט, מאיד שמנר הוא גם מינהלן מעולה, שאינו מווחר על שום פרט. יסודיי, אנאליטי ומסורט מאוד. בכל תחום שכו עסק תוחיר אחריו תקטת כתובות. לא מכבר סיים מרך שני של מובץ גוהלי עבורה לבית המשפט העליון. לסבי שהביע למוכד הזה השאיר מאחריו עשרת כרכים של "הנחיות היוצץ המשפטי לממשלה. אבל ראשיתו של המינחג - בשתית פרקלים צכאי האשי, הוא גיבש קובץ, עביכרס של הנחיות לשיפוש צבאי, ולשפירות זהוים והסדר בפיששל

מאיר שמגר רואה את בית־המשפט העליון כממלא שליחות בדור הזה – דור יתום שזכויות הפרט שלו אינן מעוגנות בחוקה כתובה, וחטר שיטת בחירות אישיות, כמו בבריטניה וארה"ב, המאפשרת לאזרח לתקן עוולות הנגרמות לו בעזרת נציגיו בבית הנבחרים.

ושיא ביחמ"ש חעליון מאיר שמגר (מימין) עם הרמטכ"ל לשעבר ושופט ביחמ"ש העליון גבריאל בך: "כ.ג. צדק כשמינה את שמגר פרקליט צבאי ראשי ולא נטר לו את 'חטא' עברו הפוליטי". (צילום: דובר צה"ל)

(המשך מהעמוד הקודם)

צבאי בשטחים כבושים – ארבע שנים למני מלחמת ששת הימים, כאילו צפה מראש את מהלכי ההיסטוריה. הצורך כקובץ כזה התעורר אצלו ב־1963, כשפרצו מהומות כגדה המערבית וכישראל הוכרזה שהכל ידעו כי אין להם סיכוי. בן־ציון נשלח לכלא, כוננות מחשש שהמלך חוסיין עלול ליפול.

> דיעבד, ועל רקע עברו הרוויזיוניסטי של מאיר שמגר, היה אולי מי ששאל את עצמו אם __ ההנחיות הללו נכעו מתוך משאלות לכ כמוסות. לא כא בחשבון. כמו דוד כן־גוריון בשעתו, וכך גם כמה מיריריו הטובים של האיש, לוי אשכול ויעקב שמשון שפירא שהמליצו למנוחו כיועץ משפטי לממשלה, או יצחק רבין שהוא ירידו הטוב'עור מימי השרות הצכאי – כולם יכולים להעיד שמאיר שמגר מעולם לא נתן לעמדותיו הפוליטיות להתערכ בשיקוליו המקצועיים. לכן, ידירין לא הופתעו גם חדולרים הלאחוקי שלה בארה"ב. כאשר דחה את בקשת גולדה מאיר לכהן כשר משפטים כממשלתה, ושגים לאחרימכן דחה בקשה דומה של מנחם כגין. הם הבינו, שני המנהיגים, שכין תילי־התילים של ספרי החוקים אכן "מתבובו" כשרון בעל כריזמה וסמכות, איש יושר ומוסר, נאמו לעקרונותיו ולשליחותו הציכורית ללא משוא־פנים, מהרגם הנריר במאגרים המידלדלים של מנהיגי המוצר. מאיר, שמגר היה היועץ המשפטי הראשון שהורה

למשטרה לחסור שר כישראל - את משה דיין שחפר אח הארץ לאורכה ולרחבה בחיפושיו הארכיאולוגיים. דיין רתח מועם. אחרייכן יצא הקצף הציבורי על מאיר שמנר שסרא את חומר הראיות שהביאה בפניו המשטרה, ומצא שאין בהן די כדי להעמיר את דיין בצמרת הרשות המכצעת אנשים מטוגם של מאיר למשפט. הוא כחן ורחה את הפירסומים על פשע שמגר, אהרון ברק ועוד חברים מ"מגרש הרוסים". אך מאורגן בישראל וקבע שאין הוא קיים כמתכונת אנשים אלה גם מכינים ש"הסחורה" אינה למכירה, ה"מאפיה" האמריקנית, עם שלוחות וקשרים במימשל. עם זה, כלשכתו של היועץ שמגר נולדה 'רשימת' האתר"עשר" המפורסמת של ראשי הפושעים בארץ. ארועי השנה האדערונה. שעו"ד ארווין שימרון אימץ אותה ברו"ה המפורסם של וערת החקירה כראשותו. אולם כשמסקנות הוערה היו שאכן יש פשע מאורגן בארץ, עדיין היה מאיר שמגר נועש ברעתו. הוא השיל בשקט כי לרגע לא הטיל סמק בקיומו של פשע כארץ ו"הרי אני נפגש עם פושעים יום יום יום אך אין לו ספק כי צרק בקביעתו שלמימשל בישראל אין קשר עמם,

בימיד של היועץ חמשפטי שמגר נחשפו לראשונה שערודיות כלכליות שויעועו את המריבה, כמו המתרחש במפעל תרכב "אוטוקרט" או פרשיות

מיכאל צור, יו"ר "צים", שנגזרו עליו 15 שנות מאסר, ואת יהושע. בן־ציון, מנכ"ל כנק א"י־בריטניה, איש ארץ־ישראל השלמה שאינו רחוק משמגר בהשקפותיו הפוליטיות. לחצים לא הופעלו על היועץ, משום ושמגר רתח מזעם – מאוחר יותר כשופט בבית־המשפט העליון - כאשר ראש הממשלה מנחם

בגין חנן את האסיר. יורשו בתפקיד, הפרופ' אהרון ברק, המשיך לחרוש ולהעמיק את התלם שפתח מאיר שמגר, כשחיזק את מעמרו העצמאי של היועץ המשפטי לממשלה כחקר חשרות וכחשיפת פרשיות שמעורכים בהן פוליטיקאים, אפילו בכירים, ממפלגת השלטון. כך עם פרשת השוחר של אשר ירלין, שהתפוצצה ערב מינויו כנגיר בנק ישראל, והעמרתה לדין של לאה רכין, אשת ראש־הממשלה ראו, כשנחשף חשכון

ולי אין זה מקרה שהיום, כאשר שניהם 🛦 📥 יושכים בכית המשפט העליון, כה התחוק מעמדו של המוסר. וזה כאשר ברקע שר תיירות שהוא גם שר משפטים חלש, ויועץ משפטי לממשלה שאינו מגלה נחישות ותקיפות, ועל סרר היום פרשיות בטתוניות שמטעירות את הציבור חוץ מפרשיות אחרות שכבר הורגלנו אליהן. ואולי משום כך, גם יש היום רבים וטובים המתבוננים נמתרחש בחצרות הפוליטיקה הישראלית, ומשתעשעים כתקווה שהישועה תבוא מהרוח של בית־המשפט העליון. הם מייחלים לרגע כו יראו ונאלצים להסתפק בתשואות בכל עת שהחכורה חזו: מעמירה את הרשות המכצעת על מקומה, בעיקר לאחר

מאיר שמגר, איש ספר חקורא הרכה מלבד . הררוש לו לעבורתו המשפטית, רואה את ביתיהמשפט העליון כממלא שליחות כרור הזה; דור יתום שוכויות הפרט שלו אינן מעוגנות כחוקה כתובה, וחטר שיטת בחירות אישיות, כמו בבריטניה וארה"ב, המאפשרת לאזרח לתקן עוולות הנגרמות לו, כעזרת נציגו כביה הנבחרים הפונה לפקיד המימשל הנוגע ברכר.

"מאיר שמגר קבע את הקו הליברלי של המוסד", אומר עליו משפטן בכיר, לאחר שהרחיב במידה כה רכה את הפתח לעתירות אורחים לבית הדין הגבוה השחיתות בחברת 'נתיכי נפט', תוא שתבע לדין את הצדק, ופסיקתו העניקה לחברה היקראלית זכויות

נראות היום כמובנות מאליהן. עד לפני שנים לא רבות היו השופטים בבג"צ מראים את הדלת לעותרים שלא היו מצליחים להוכיח נגיעה ישירה ואישית בנושא העתירה. "חוסר מעמד", קראו לזה. היום פתוחה הרלת לרווחה. אולי קצת יותר מדי, טוענים המכקרים. קרוב לוודאי שהשופט אלפרד ויתקון המנוח, לו ישב כרין בפרשת נקש, היה שואל את העותרים נגד עניינם, ואיפה הפגיעה כזכויותיהם הפרטיות, ועד שריר הובהר קבל עם ועדה שאמנם יש לו סמכויות -אך אין הוא מוסמך להפעילן כשרירות לכ.

כבג"צ ויליאם נקש באה לירי ביטוי דעתו של מאיר שמגר כי בית-המשפט בא למלא כישראל את החלל שנוצר בהערר חוקה. זרע ההחלטה נכט בפרשה קורמת של שעון הקיץ. כשם ששר הפנים ד"ר יוסף כורג קבע אז ללא מחקר רציני – אליכא ד'כג"צ – כי שעון קיץ אינו דבר מועיל, כך כא אברהם שריר וקבע שאין להסגיר את נקש. למה? ככה. כג"צ הבהיר בשעתו לד"ר בורג, כי אכן מוסמך הוא להתנגד להנהגת שעון קיץ, אך הוא חייב לנמק את החלטתו ולבססה. אין "ככה". לא די שהחוק מעניק לך סמכויות. חוכתך ללמוד את הגושא.

כך קבע הלכה גם כוכות חופש חדיבור והמידע. בהחלטתו בעירעורם של העיתונאים בן־ציון ציטרין ויפעת נבו שסירכו לגלות את מקורות המידע שלהם, כתכ מאיר שמגר: "מערכת מדינית חופשית ודמוקרטית בלעדי אמצעים גאותים לאיסוף מידע ולפירסומו, הם דבר והיפוכו ואינם יכולים להתקיים כצוותא חרא. הזכות לאסוף מידע כוללת כחובה את הצורך להגן על מקורות המירע. הדבר נוכע מן ההישענות של העיתונאים על מקורות המידע, מיחסי האמון החיוניים להשגת המידע ומן ההשפעה. המרתיעה העלולה לנבוע מן החיוב הכלתי־מוגכל לגלות מקורות. עולה מכך כי זכותו של העיתובאי לחיסיון בפני חחובה לגילוי מקורות המידע שלו, יונקת מעיקרון חופש הביטוי ומהווה לכן נרכך חשוב במערכת הזכויות והחרויות עליהן מישתת משטרגו הדמוקרטי". ובהמשך, כמשפט אחד, שטח את ה"אני מאמין" שלו על העיתונות: "היא זרועו הארוכה של הציכור, המופעלת לצורך איסוף המידע, שיריעתו ופרסומו איוניים לציבור לצורך קיום משטר חברתי מחוקו, חרות כיטוי ומימשל תקין".

וכשקיבל את הערעור על החלטת וערת הבחירות המרכזית לא לאשר את רשימת "כך" ואת "הרשימה קמתקדמת לשלום", כתב חשופט שמגר: "לאיש אין מונופולין על האמת, על הרעת ועל התבונה, וכבר נאמר כי מה שנראה היום כפשוט וכמובן מאליו, ייתכן שייראה למחרת ככלתי ודאי... במדינה אשר רואה בשלטון התוק אמצעי עיקרי להגנה על אזרחיה מפני הסכנות לסוגיהן האורבות להם מבפנים, והמאמינה ככוחה הערכי של הדמוקרטיה, אין מגבילים חירותו: של ארם אלא על פי חוק, ואין שוללים חירותו של מפרט אך ורק עקב הרתנגדות, ותהיה אף העוה ביותר,

חירות הביקורת על פעולות המימשל, אך לא כלי סייג. מאיר שמגר רחה את עירעורו של גרעון ספירו, שתקף וגינה את מריניות הממשלה במכתכים למערכות העיתונים כאשר היה מנהל המחלקה לאירוח במשרר ההסברה. הוא הורשע בכית הדין המשמעתי של עובדי המרינה. השופט שמגר כתב בהחלטתו שמעניינה של הקרינה לגבש מריניות שחבוצע בירו פקיריה מרצונם החופשי, ואין זה עולה בקנה אתר עם הטפה של פקיד הציבור לאייביצועה של המדיניות אשר על ביצועה הוא הוסקר. "ביקורת הציבור עליה צריכה להיות תופשית, אך חירות זו אינה יכולה לחול (חמשר בעמוד 32)

סנדלי בריאות אמיתיים עם רפירה רפלקסולוגית םנדלים וקבקבים המשלבים בריאות עם אופנה. לבחירתכם: • עשרות דגמים בצבעים אופוחיים לנשים. גברים ולילדים • טוליה שטוחה או מוגבחת • שתי מידות רוחב של רפידה. סנדלי מבע – נות ללכת וללכת וללכת... לעבודה לבילוי או בשנות הרפידה פותחה במיחוד כרי להענים לכף הדגל של האדם החודרני.

קיבוץ נאות מרדכי

חרפידה הרפלקסולוגית של

רגלך בחול חרך.

את כל היתרונות שהיו מנת חלקו של תאדם שנדל כטבע והלך יחף

הרפיזה מורכבת משטם מכעי התשמש כבולם ועזועים בזמן הליכח

או ריצה על משפח קשה (כמו מדרכה). השעם טצמו מצופה בעור

ו...בריא. כל קימור וקיעור ברפידה. מהעקב עד לקצוח האצבעות.

נועדו למפק יציבות, נינוחות ותנועה סבעית.

סבעי דך, כרי שמגע כף חרגל עם

שטח חרפידה יהיה ועים ככל האפשר.

דירשו את סנדלי טבע מקורי בחנויות

סודלי מבע מתאימה למבוה כף

תרגל שלך. כאילו הסבעת את

HIDEDIO

The same of the sa

פריל 787. הדלת האחורית של הקאדילק האפורה־מטאלית נפתחה עוד לפני שהנהג - הרב יהודה לייב קרינסקי -הספיק לעצור את המכוגית הענקית. הי־ הודי המפורסם כיותר בעולם מיהר. השבת כמעט נכנסה והוא לא רצה לאחר. הוא פסע בצער נמרץ לתוך הכית מספר 770 באיסטרן פארקוניי, ברוקלין. לפני הכניסה התעכב לרגע כרי לחוות בראשו לשלום לכמה עשרות חסידים שהצטופפו ברחוב. מנסים לתפום בו מבט מקרוב.

יום קודם לכן עמד על רגליו ליד קבר חותנו במשך קרוב לשש שעות, בברירות מוחלטת, וניהל שיחה פרטית מאוד עם כוראו. לאחר מכן נסע הביתה ובמשך כמעט חמש טעות נוספות, עד קרוב לחצות, עברו לפניו אלפים מחסיריו. עריין עומר על רגליו, הוא חילק לכל אחר מהם דולר לצרקה. בבוקר חזר לקבר חותנו, נושא עמו, כתמיר, שק של כ־15 ק"ג נייר. מכתכים, פתקים ובקשות. כאותו יום עמד שם יותר זמן מכרגיל. מקדיש, כגראה, זמן גם לעצמו. כשהחליט לחזור הכיתה השמש כבר עמרה בשמיים בזווית מסוכנת. כו עצמו לא נראו שום סימני עייפות. זה היה יום חשוב כחייו של הרב נינחם מענדל שינאורסון שליט"א, הירוע יותר כרבי מלוכביץ". באותו יום מלאו לו 18.

הנסיון לחשוף או אף ילהבין משהו מדמותו של הרכי מלובביץ' הוא בהכרח נסיון מושפע. צדדים מסויימים כאישיותו נחשפו עד חום. מוצו, צולמו, תועדו והופצו במליוני עותקים. נקודות אחרות בחייו כמעט חשאיות. הרבי הוא סמל. מכתב של הרב שך נגדו, שפורסם לפני כחודשיים, הוכיח שלא בשכיל כל הזרמים ביהדות הוא סמל של טוב. המכתב גם לא שינה את העובדה שיש לו הרכה יותר אוהדים מיריכים. ההערצה, האהכה והכבור הכמעטימיסטיים (ואולי לא כמעט) שרוחשים לו חסידיו מעמידים אותו הרבה מעל כל רב, גם הרבה מעל כל ארמו"ר אחר מאלה החיים היום. הכיטוי "היהודי המפורסם בעולם",

אינו מקרי. גם לא מוגום. ביום הולדתו ה־80 של הרבי הכריז הנשיא רייגן על יום חג לאומי, לו קרא "יום ההתבוננות". ביום הולדתו השמונים וחמישה חור הנשיא האמריקני על ההכרוה. לטכס הכרות היום המיוחר הרבי לא כא. רייגן אינו הנטיא הראשון שהרבי סירכ לבוא לפוגשו. ב־1980 הומין אותו הנשיא ג'ימי קרטר לכית הלכן כדי לנרך אותו כיום הולדתו. הרכי סירב לבוא. מאז 1947 הוא לא יצא מכרוקלין. אם ייצא – אומרים חסיריו – זה יהיה רק כדי לעלות לארץ ישראל.

מנחם מענדל שניאורסון נולד באפריל 1902 בעיירה ניקולייב שכרוסיה, אחר המרכוים המסורתיים של יהרות חב"ר. אביו, הרב לוי יצחק שניאורסון, היה אחר הרבנים המפורסמים ביותר ברוסיה, גאון ידוע בתורה ומתנגר עקשן למשטר הקומוניסטי שהסתכך בקביעות בעימותים עם אנשי הנ.קגוגר והארגון מתוכו צמח מאותר יותר הקגבו. אשתו, הנה, היתה כתו של הגאון ר' מאיר שלמה הלוי ינובסקי, רבה הראשי של ניקולייב. לחנה, כפי הנראה, לא היתה השפעה גיכרת על חינוכו של הרבי. ככיוגרפיות הרשמיות של הרבי ואכיו היא כמעט אינה נזכרת. אלה היו נישואי שירוך שקשרו שתי שושלות מכוברות ואיפשרו ללוי יצחק להישאר ככית חותנו עשר שנים וללמור שמונה שעות כיום מכלי להיטרר בכעיות פרנסה. יכולת ההתמרה הזאת, יחד עם הזכרון הפנומנלי ואולי גם העקשנות, עברו כירושה אל מנחם מענדל, שהיה הבכור מכין שלושת נניו.

קשה לחאר את ילרותו של הרבי. למעשה הוא לא עבר שום תקופה סהכינוי "ילדות" יכול להתאים לה. כבן למספות שניאורסון וכנכרו של הרב הראשי של ניקולייב, היה ברור שיש טיכוי שיום אחר הוא יהיה ארמו"ר הב"ר. אפילו שמו, מנחם מענרל, הוא רמו לא דק במיוחר לאפשרות הואת. הוא נקרא על שם אב־סביו, "חצמח צרק", אחר מחשובי ארמו"רי חב"ר נכל הומנים. הציפיות ממנו היו כל־כך עצומות עד שאמו נצטוותה ליטול את יריה בכל מעם שכאה להניקו. ההשקעה העצומה כו הניבה פרי במהירות גרולה יחסית. כגיל חמש הוא הוצא מן ה"חרר", היות שהתקדם גלימודיו במחירות כזו שכבר לא היה לו מה לעשות שם. אליו החלים ללמד אותו בעצמו. לוי יצחק לא היה מורח קל, גם לא אבא קל. "בעלי לא אהכו (המשך בעמוד חבא)

n sizealo

ועדת המיליוורים

לון־סיסטן שבאוסטרליה, בעצם בכל מקום. יש עוד יותר חובות". למעלה מחמש־מאות שליחים כאלה. התהליר פשוט. לוקחים בחור מיד אחרי חתונתו ושולחים אותו לקהילה רחוקה כדי לחקים שם בית־כנסת ובית רוב"ד. הוא לא גומר זהוא לא חוזר אף פעם. זה לכל החיים. כסף הוא לא מקבל. רק כשנים האחרונות החלה נטייה בחב"ד לממן לשליחים את הקיום בשנת העבודה הראשונה. לעסוק בפעילות כלכלית מכל סוג שהוא - אסור להם. אם יש הוצאות מיוחדות, וכוסת לתמונה

בנינוד לשמועות המספרות על סכומי עתק חבודה כבדת. הם נפגשים במה פעמים בשנה שמוציאה חב"ד. טוענים החב"דניקים בתוקף ליום דיונים שלאחריו הם מתקבלים על ידי הרבי שאין לחם גרוש. שהם חמיד בחובות. יש להם שמברך אותם. (וזה לא פשוט, הרבי כמעט שאינו קבוצה קטנה של תורמים "כבדים", כמו יוסף מקבל קבוצות פרטיות בשנים האחרונות, לא כל יצחק גוטניק מאוסטרליה שתורם הרבה מאוד שכן אנשים פרטיים).

(חמשך מהעמוד הקודם)

והתחשב כדעתו בעניינים שונים עוד מילרותו".

לאתר מותו ביקש הרכי לאמץ את כתו, הפרופ' רליה

רוטמן, אולם אימה סירבה לכך בכל תוסף. האח השני,

ישראל אריה לייכ, נרצח כידי הנאצים. יש פרט אחר שאינו מופיע כאף אחת ממאות הערויות על ילדותו של הרבי: משחקי ילרות. הרבי לא שיחק, הוא למר. נקורה. אין גם איש היכול לטעון שהיה חבר של הרבי. לא היו לו חברים. בשכיל בני

שמעון פרס מניח תפילין במצוות חקיד חב"ד: הערצה כמעט מיסטית.

Siaeaio 12

מוסד המרתק ביותר של חסידי חב"ר, בשנים האחרונות, אבל כסף למימון שוטף תמיד שהוא גם תמוסד המוכיח יותך מכל דבר חשר. אחד השליחים הגיע פעם לרבי וסיפר לו אחר את שליטתו המוחלטת של הרבי בחסידיו – על החובות העצומים של הקהילה שלו, והרבי הם תשליתים. במרוקו, טוניס, נאיי טסמניה אמר לו: "אני מאחל לך שבשנה הכאה יהיו לך

מי שחקים את "ועדת המליונרים" הוא מליונר יהודי־אמריקני בשם דויד צ'ייס, בעל רשת ענק של מלונות וחברות להובלת כסף למשכורות במפעלים. אחרי שכיקר בניו־ג'רסי וראה את מצב החסידות – הוא אירגן חבורה של מליונרים יהודים שהחליטו לאסוף כסף ולהעביר אותו לידי חרבי. היום חברים בועדה, מלבד המליונרים, גם כמה סנטורים יחודיים שהבולט בהם הוא חסנטור רודי בשוויע ממיניסוטה.

צעיר מרי. יש להניח שכבר אז הוסבר לו שהוא מיועד כאהכת האב את הבן", אמרה פעם אמו, "אלא העריכו להיות יותר מאשר תלמיד ישיבה רגיל. כשהיה בן תשע שלח כמה רשימות לעתון הילדים "האח" שיצא שני אחיו של הרבי, דב בער וישראל אריה לייב, בעיר לובביץ'. ככל הנראה היה חשוב לו ששמו יוזכר היו יכולים להיות גאוותה של כל משפחה יהודית בעיר המרכזית של אנשי חב"ד. האמת היא שהוא לא אחרת. שניהם היו תלמידים מסורים ומבריקים מאוד. צריך היה להתאמץ. מאו היה בן חמש היתה כל החלטה אבל קצת פחות. דב בער, האח השני, ויתר בסופו של הקשורה כו טעונה אישור מתצר הארמו"ר בלוכביץ', דבר כמעט לחלוטין על החטירות. בתקופות מסויימות וכל תנועה שלו תועדה ונשלחה אל העיר שפירוש נטה לקומוניום, ולבסוף עלה לארץ ישראל, בה נפטר. שמה ברוסית הוא "עיר האהבה".

חיים האלה נמשכו עד שהיה הרבי כן 21. אם היו לו תלונות על הבירור כו היה שרוי, הן התכטאו רק שנים מאוחר יותר, כשהקים את תנועת הנוער של חב"ר וכשיזם שורה של פעולות שמטרתן למנוע את האפשרות שילדי חב"ר יהיו סגורים כ"חרר" כלי שום אפשרויות לכלות עם בני גילם. כשרונותיו, שכלטו כעיקר כתחום המדעים המדוייקים, לא דוכאו אמנם על־ידי הסביבה אכל גם לא קיכלו עידור מיוחד. אביו התיר לו ללמור בגימנסיה המקומית ב"שעות הפנאי" שלו, כלומר – רק לאחר 18 שעות לימוד תורה ביום. למרות התנאים האלה לקח למנחם מענדל פחות משישה חורשים לסיים את הגימנסיה בהצטיינות ולקכל תעורת־גמר ממשלתית. ב־1923 נסע הרבי לעיירה רוסטוב, לפגישה החשוכה כיותר בחייו – הוא נסע להכיר את דבי יוסף יצחק שניאורסון, דודו,

כין הארמו"ר לאחיינו גוצר 'קליק' מיירי, כליכך מיידי שנדמה לפעמים שהאדמו"ר ולוי יצחק תיכננו אותו ביניהם מראש. זמן קצר ער להפתיע אחרי שהגיע לרוסטוב הוכנס הרבי לכל ענייני הקהילה ולמאבק הכלתי־מתפשר של הארמו"ר נגר המסע האנטיירתי של הקומוניסטים. כ־1924, כשעברה כל החצר ללנינגרד, הוא מונה, לא רשמית, ל־"שר ההשכלה" של החצר. כל הבעיות המרעיות שהופנו אל האדמו"ר הועברו לטיפולו. כשנת 1929 התחתן הרבי עם חיה מוסיה, כתו השניה של האדמו"ר שלא היו לו בנים. במלים אוצרות, הוא הוכרו כיורש פוטנציאלי.

קשה, בעצם כלחי־אפשרי, לדדת לעומקה של מערכת היחסים של הרבי עם אשתו. אלו היו בישואי שירוך, מטעמים פוליטיים. אם היתה שם אהבה, הרי שהיתה זו אהבתו הכנה והכלתי־ניתנת לערעור של הרבי כלפי הארמו"ר. מצר שני, לחנה מוסיה ולרבי היה משהו משותף. שניהם גדלו עם הכוונה מדוייקת ועם ידיעה ברורה לגכי המצופה מהם. הם התאימו. לרבי מלובביץ', עד היום, אין חברים. אין לו אפילו מקורבים. חגה מוסיה היא החברה היחירה שלו. "לרבי הקודם", אמרה פעם, "היה חסיר אחר (הרבי). לרבי

הנוכחי אין אפילו את זה". היא ירועה בקרב חסידי

לרכי, כעצם לכל כנארם – ילדים. זמן קצר אחרי נישואיהם נסעו הרבי וחנה מוסיה לכרלין. הם נשארו שם עד 1933. ככל הביוגרפיות הרשמיות של הרבי שהוציאו חסידי חב"ר לא מוסבר, ולו גם כמלה אחת, מה כריוק עשה שם. חלק מהביוגרפיות האלה מזכירות, באופן סתום מאוד, שהוא "למר". למעשה הוא למר גם מתמטיקה וגם מרעי הרוח כאוניכרסיטת היידלכרג. כנראה שקשר־השתיקה סביב הלימורים נובע מכך שבין השאר הוא למר גם פילוסופיה. כתבי אריסטו ואפלטון, מתברר, אינם נחשבים להשכלה המתאימה במיוחר לחסיד חב"ד. הרב יוסף דב סולובייצ'יק, שלמר איתו, סיפר מאוחר יותר: "ראיתי שבכל השיעורים יושב איש מזוקן עם ספר בענרית ביד וקורא. רק אחרייכן התברר לי שמרובר בחתנו של האו מו"ר". גם הרכ המכובר, אגב, לא מזכיר כאיזה שיעורים בריוק הוא ראה אותו. עם עליית הנאצים לשלטון עזבו הרכי ואשתו את

- גרמניה ועברו לפארים, שם למך הרב – וקיבל תואר בהנדטת אוניות. הוא נשאר במארים עד 1941 ואו.

רמשכט

יפור לא נעים. האדמו"ר הקודם, רבי ווסף יצחק שניאודטון, השאיר בבית מספר 770 באיטטרו פרקוויי ספרייה ענסית. לכולם חיה תמיד ברור שהספרייה שייכת לחסידות חב"ד. ובדו של האדמו"ר (בנו של הרש"ג), שאינו חסיד חב"ד, החל לחוציא ספרים מן הספרייה ולמכור-אותם בטענה שחם ירושתו. לחסידי תב"ר לא נותרת בדורת אחרת, ובניגוד למקובל בברוקליו הם פנו לבית רומשפט תאזרחי, של הגויים בין

אחרי דיון ארוך החליט השופט שהסיפרייה שייכת לחסידי חב"ד. אחת מטענות החסירים חיחה שבספרויה עומרים גם ספרי חופון רביפיני כולל ספרי פילוטופיה ופטיכולוגיה שהרב יוסף יצחק לא חירו מחווק בה אילו היתה הספרייה רק

ביום שבו נפלה החלטת בית המשפט, פונחו חסידי חב"ד בהולולה נצחון אדירה. מול תמונות נוק של הרבי הם רקרו ושתו ודיברו על "רוגם לאומי" ו"יום הודיח". השמחה הכמעט פולחנית הזו הותה, מבחינת הרב שך, חקש ששבן את ה חגב הליטאי. ורווא החליט או לפרסם את מכתבו שחיה – כך אומרים – מוכן עמו בבר שנום רבות

הגשיא רייגן חותם על מגילת הכבוד שהעניק לרבי מלופלדתו ה־80, בראש חתימותיהם של ואשי המימשל וחברי הקונגוס: הרבי לא בא אליו.

חכ"ר כאישה נעימה מאוד, חמה ופתוחה. להבדיל מהרכי היא מוקפת בחברות הנמצאות במעמד הקרוב לשלה בתוך החסידות. בחב"ד מכנים אותן "המלכות". על עומק הקשר כין הרכי לאשתו מצביעה אולי לשהותו כפארים היתה השפעה מכרעת על אופיו של הרכי. כמשר שמונה שנים הוא עסק, באופן העוברה שהוא לא גירש אותה ונשא שניה על פניה,

אינטנסיבי, ככעיות חולין. לכישוריו המדעיים שלו גם למרות שהיא לא העניקה לו את הרכר החשוב כיותר בסים אקרמאי שמשרת אותו עד היום. בחנאי גדילה אחרים, במקוט אחר, אין כמעט שום ספק שהוא היה נהפך למרען חשוב. פרופ' וולוול גרין, מדען אמריקני חסיד חב"ר, עסק כומנו בעבודה רחבת היקף על בעיות מיקרוביולוגיות הקשורות בחקר החלל. כשסיים את העבורה הגיש לרכי העתק מ־40 כרכי המסקנות. חודשיים אחרי־כן קיבל מהרבי מכתב בו פורטה סתירה מרעית בין דכרים שנכתבו נכרך מס' 18 לדברים שנכתבו ככרך מס' 38 של המחקר. גרין ההמום נאלץ לשבת ולשנות את שני הכרכים. הרבי צדק. יד כשהגיע הרכי לארה"כ, מינה אותו

חותנו האדמו"ר לאחראי על כל החינוך החב"די, למעט הישיכות, על כל גושא הסער, ועל "קה"ת" – ההוצאה לאור של חב"ר. במינוי הזה היתה אולי הערכה רכה, אכל מינויו של החתן השני של האדמו"ר, הרש"ג (רכי שמריהו גור אריה), למנהל הישינה המרכזית של חב"ד - "תומכי תמימים" – הוכיח שמאכק הירושה טרם הוכרע.

ב־1944 קיכל הרבי הורעה ממרינת קוחסטן שבבריה"מ. אביו מת. שלוש שנים מאוחר יותר קיבלה אימו אשרת יציאה מרוסיה והגיעה לפאריס. הרבי נסע להביא אותה מעיר האורות. ר' שלום רב כוטמן, קרוב משפחה של הרכי המתגורר בישראל, פגש אותו שם. כוטמן היה אז כן 12, הרכי כן 45: "היהודי הזה לא דיבר דברי חולין אף פעם", אומר בוטמן, "לא היית שומע ממנו 'גלייך'ווערטל' (בריחה). הרגשנו שהוא לא שייך. הוא היה מאוד נעים הליכות ואומר ככוד. אולם הוא לא היה איש רעים כבר אז". הרבי ישב כפארים בריוק למשך הזמן שנדרש לו להוציא ויזה לאמו. אחרי־כן חזר לניו־יורק, סידר לה כית בסמוך לביתו ולא יצא יותר מכרוקלין עד עצם היום הזה.

ב־1950 נפטר הארמו"ר רבי יוסף יצחק. בעשר השנים שבין בואו לארה"ב עד מותו, הוא הספיק הרבה. למרות בריאותו שהיתה מעורערת מאור מאז שהה בכלא הרוסי בתחילת מלחה"ע השניה, ולמרות גילו המתקדם, הוא הצלית לכנות מחדש את החסידות שנותצה כמעט לגמרי על ידי הנאצים. חב"ר, למעשה, היתה החסירות שהתאוששה הכי מהר לאחר ההשמרה כאירופה. כין מותו של רבי יוסף יצחק לכין קבלת האדמו רות בידי מנחם מנדל עברה שנה. בכל פרסומי חב"ר, ככל השיחות עם חסידי ורוכרי הב"ר, יש כשנה הואת משום חלל ריק כמעט לחלוטין. בפרסומי הב"ד כתוב תמיד אותו טקסט: "טבעי היה איפוא שלאחר הסתלקות תותנו עלה רבי מנחם מנדל שניאורסון על

כס נשיאות חב"ר כארמו"ר השביעי לשושלת זו". כשהגיעו הנאצים, פתח במסע התחמקות ארוך שבטופו של דבר הכיא אותו לארה"כ, שם הצטרף אל חותנו שהגיע לארץ האפשרויות שנה קורם-לכן.

המציאות פשוטה פחות. שלושה מועמדים היו לתפקיד הארמו"ר. מלבר הרכי כאו כחשכון עוד שניים: הרש"ג, שהן מתוקף נישואיו לכת הככירה של הארמו"ר הקודם והן מתוקף תפקידו כראש כל הישיבות נחשב למועמר טבעי כעיני רבים, וכן רבי ניסן נמנוב, מזקני החסירים בקהילת חב"ר בצרפת. הלק מראשי הישיבות חתמו מיד על "כתב התקטרות" אל הרבי. כטקטיקן מעולה, הוא סירב לקבל את הכתב - באופן זמני כמובן. כלי להכריז במילה על כוונותיו שיקע עצמו בעבודה אדמיניסטרטיכית והעכיר אל עצמו, אחד אחרי השני, את כל תפקידי האדמו"ר

"הרבי אומר

המשיח כבר

הגיע, ומלבה

בבואו הקרוב.

חטידים החלו

שהרבי עצמו

כמשיח. הרבי

ציווה שיבסיקו,

אבל לקוות

להאמין

יתגלה

מותר".

את האמונה

שהזמן לביאת

כסוף השנה המאכק גווע מעצמו, והרבי מנחם מענדל שניאורסון שליט"א נהפך לאדמו"ר. כזכות

רב פנה הרבי אל חסיריו כמעט ברמעות וביקט מהם שבשעת התפילה לא יתכוננו כו, אלא לכיוון השמיים. "אל תתפללו לבשר ודם", אמר. זה לא עור לו. יחס החסידים אליז הוא פועל יוצא של אחת מן האידאולוגיות הבסיסיות ביותר של הרבי, הסיסמה "משיח עכשיו": "הרבי אומר שהומן לביאת המשיח כבר הגיע. ייתכן שמה שמעכב את בואו זו ארישות מסויימת לאפשרות שיבוא. על כן מלכה הרכי בעוצמה רבה את האמונה כנואו הקרוב של המשיח. עם הזמן החלו חלק מהחסירים להאמין שבסופו של דכר הרכי עצמו יתגלה כמשיח. הרבי ציווה כתקיפות להפסיק לחלוטין לעסוק בעניין, אבל לקוות מותר", אומר

מנחם כרוד, האחראי על הפרסומים בארגון צעירי

מלים האלה, "הוא קרוש", טעונות

ברגע הראשון. סביב הרכי הולך ונכנה

פולחן אישיות קיצוני עד כדי כך

שאפילו לו, כך אומרים, כבר נמאס ממנו. לפני זמן לא

בהרנה יותר משמעות ממה שנדמה

הרבי, אגב, גם לא אמר מעולם שום דבר שיסתור במפורש את הרעיון שהוא יהיה יום אחד המשיח. יש פה מילכור מסויים. חלק גרול מהאיראולוגיה החב"דית מכוססת על רעיון הגאולה עור כומננו. אם הרכי יודיע כרכים שהוא אינו המשיח - זה עלול להתפרש כאילו אמר שהמשיח לא יבוא בזמנו, וזה ייצור משכר נורא כתסירות. כינתיים נגררים חלק מחטיריו, אט אט, לפולחן אישיות קיצוני. בסיום "ההתווערויות" של הרבי, למשל, אחרי שישבו איתו כאותו אולם ארכע, חמש ושש שעות, הם יוצאים החוצה ומצטופפים ליר דלת המיסך כדי לראות אותו במשך עור כמה שניות כשהוא נכנס למכוניתו. "אחרייכן דם רצים אחרי האוטו עד לרמזור כדי שאם יהיה במקרה אור ארום – יזכו להצצה נוספת בפניו", מספר אברהם נווה, המחבר בימים אלה ספר על הרבי

מנחם בגין בהתוועדות עם הרבי: הרבה יותר מסתם רכ.

סבלנותו התנהל תהליך הכתרתו ללא צלילים צורמים. אם שילם מחיר פוליטי כלשהו, הוא התכטא בכך שורש"ג נשאר בתפקידו כמנהל הישיבות והוא מכהן כו עד היום. אגב, נאמנותו של הרש"ג לרכי גרולה עד כרי כך שבומן שבנו ניהל מאבק משמטי נגר הסידי חב"ד, נשאר הרש"ג נאמן לרבי אסילו כשנטשה אותו אשתו והלכה לגור עם הכן (ראה מסגרת).

האינטלגנטיים שביניהם – מלומר במפורש שהם שלושים ושבע שנה עברו מאז נהפך הרכי לארמו"רם של חסירי חכ"ר. איש מכריק, לא תמיר קל להבנה, רב גיגורים. הוא הצליח לסרב יותר חילונים לחסידות מאשר כל מנהיג דתי החי היום, ומאירך גם הכעים יותר יהודים חרדים מכל ארמו"ר אחר. הוא גיים לשירות חכ"ר את כל התקשורת העורונית, אך הוא עצמו שונא פרסום. את אנשיו שלח לכל קצווי עולם, אך הוא עצמו אינו יוצא מכרוקלין. "הוא משוגע", אומר עליו הרב אלעור סולוינגר, רובריהחצר של הרב שך "הוא סרוש", אומרים אלפי אחרים,

אי־אפשר לשנות ואת". חסירי חכ"ר גם מפיצים עשרות סיפורים מיסטיים הקשורים ביכולתו של רבם לרפא חולים ולהגשים כרכות הנשמעות כלתייאפשריות. הסיפורים האלה געים לעתים על סף אמונות דיידו. "סוכ", אומר מנחם ברוד נמכוכה קלה, "דרי יש בעולם גם דכרים על־טבעיים". בררך־כלל נמגעים חסיריו - למחות

עצמו שליט"א יכול להתגלות כמשיח". פרסומו העצום של הרבי נובע קודם כל -מפרסום. חב"ד, יותר מכל חסידות אחרת, עוסקת בתקשורת המונים. היא מפיצה את היהרות בכל דרך שמציעה המאה העשרים. שירות טלפונים, יטנקי המבצעים", שידורי טלוויזיה בכבלים, רדיו, וידיאו, (אמשך בעמוד 32)

מצפים שהוא יהיה המשיח, אכל לפעמים זה נפלט

להם. כך למשל אמר פעם הרב שלמה מיידנצ'יק, יויד

ארגון הגג של מוסדות חב"ר: "אנו מאמינים שהרכי

13 Bipeolo

לא בורח מאף אחד

אי־סדרים. הכל היה במיסגרת מסודרת של "כור'. הפרוייקט היה מכוקר מההתחלה ועד הסוף".

ענו אז כלפיו שבמקום לשכזר דירה הוא רכש בארצות־הברית. החברה שהקים בעקשנות ומתוך בארצות במטרה, היתה לסיפור הצלחה. נוסף ליכוא בית ב־200 אלף דולר, וככסף שקיכל לתשלום רכקות במטרה, היתה לסיפור הצלחה. נוסף ליכוא שכריהדירה שילם את המשכנתה. רייס טוען 👚 רהיטיס מהקיבוצים, הוא מכר לאמריקנים גם מטפי 📗 📗 שבמגורים לטווח ארוך זוהי דרך חסכונית כיבוי מתוצרת להבות הבשן. ואז התחולל המשבר. "עם יותר, כיוון שבמזומן שילם על הבית רק 8,500 דולר, כל הטוב שטעמחי שם, והיה לי טוב, לא היתה הרגשת פחות מעשירית שוויו, כשתשלומי המשכנתא שייכות, שמקומי באמת שם. הבן היה צריך להתגיים מתפרסים על פני שנים רבות. זה לא מעיד על כוונת - לצבא, ועמרתי על־כך שיתגייס. הרגשתי שכל שנה השתקעות בארה"ב ומעולם לא חשכ בכיוון זה. נוספת כארצות־הברית מכה עור שורש כאדמה. שככל "כששוכרים דירה", הוא טוען, "זורקים כל הורש כסף שאשאר יותר זמן, העקירה משם תהיה קשה יותר, לי, לים. יש פה מומנט כלכלי. שיקול של מיסוי. שיקול לילדים, לאשה. בעיקר לילדים. הרי ישבנו שם כבר כספי טהור. אני לא מאמין שמומנט כזה משפיע עליך שש שנים". להישאר כמקום". בשלב מסוים מכר רייס את הבית וקנה אחר, הרבה יותר יקר. גם זה מטעמים כלכליים חיסול העסק. זאכיק רייס החליט ל"ייבא" בלכר. "הקניה הזו היתה במקביל להחלטה לשוב - לארצות־הברית את אחיו הצעיר ממנו, גדעון, גם הוא בקרוב לארץ". לדבריו, לטענות שהועלו נגדו לא היה - ספורטאי מחונו, אב לארבע ילדים. אהריו אולי יכוא שום קשר עם ההחלטה לסגור את נציגות השיווק האח השלישי, יהודה, וכך ינהלו כרוטציה עסק ונשאר שם, להמשיך את העסקים במסגרת פרטית בתהליך זה מידה של הונאה עצמית, אולי צביעות

> "עובדה", אומר רייס, "שכשהמשכתי בפעילות עצמאית כאותו נושא, המשיכו אותם מיפעלים משהו לא בסרר, הרי שלא היה ממשיר". הסיכה האחראים. "הקיכוצים השקיעו 100 אלף רולר לתת פירות. אכל בפירות האלה זכיתי אני לכדי".

ריים המשיך את העסק נאותו משרד, באותם מחסגים, ועם הלקוחות שאיתם עבר קודם לכן, הוא מאמין שמתוך אותה אמביציה, אותה עקשנות, אותו כישרון ו"אלוהים שבשמיים" -- נפתח זרם של הזמנות גרולות, כשהלקוח העיקרי הוא צבא ארה"ב, והספק היחידי של הרהיטים - הם מפעלי הקיבוצים. ומרובר, לרברי ביים, בעסקות של מיליוני דולרים. על מנת להישאר בארצותיהכרית ביקש ריים שנת חופשה מגבעת־ברנרי בתום התקופה ביקש שנה נוספת. גם זו אושרה. "כ־83", הוא אומר, "עמדו לפני שתי אפשרויות: להמשיך לפתח את העסק – או לחזור לקיבוץ ולמכור את כל מה שהישגתי, לחסל, להשמיר". רייס הודיע למשק שהוא עוזב.

השאלה הנאיווית, על רקע הצלחתו המסחררת, שהתחסלה, גורמת לו לראשונה רגע ארוך של היסוס לפני תשובה. אני מתעקשת: אולי היתה זו נקמה, רצון להוכיח שהרץ למרחקים ארוכים, השיאן, לא חוזר הביתה עם זנב בין הרגליים?

"ההחלטה היתה קשה", נאנח רייס לאחר כמה דקות, "הייתי חבר קיבוץ 44 שנים. למדתי, חייתי, בשמתי את הקיבוץ, את התנועה. הייתי פעיל, אהכתי את זה. חינוכית, תרבותית, חברתית, צבאית. הייתי חזק מאור במשק. רומיננטי. היה לי טוב. בהחלט היה לי טוב. לכן ההתלכטות היתה קשה. אכל מטבע מסוג זה, שכירוע אינם נמצא בתחום עיסוטוי. הרברים, כשעושים צעד אחד - מגיע הצעד השני... כשהחלטתי על עצמאות בארצות הברית, על עויבת הנושא של יציאתי, שהמטרות לשמן יצאתי, היו

colgate

הנוס דוא אנטי-טרטר החדשה של קולגייט אינה רק משחת.

הטרטר אצל מבוגרים. ומעניקה להם שיניים נקיות וחלקות

שיניים בטעם נפלא, אלא גם מפחיתה את התפתחות

של המשקים הביאו אותם ליציאה מוקרמת התוצה".

החיים עשה ספורט, צבא, לא יכולתי לראות את עצמי וערת חקירה שמינתה החק"ם "לכרוק אייסדרים לא מנצח. הייתי מוכרח להוכיח לכולם שאני מצליח. בעבודתו של השליח החדש". ריים מכחיש את קיומה אם הייתי חוזר באותה תקופה, כאמת הייתי חוזר עם של ועדה כזאת. "לא היתה ועדה, כי לא יכלו להיות יונב בין הרגליים. וזאביק דיים אף־פעם לא עם זנב בין הרגליים. זאביק רייס חייכ תמיד לנצח. יותר חוק, יותר מהר, יותר גכוה".

במשך שנתיים, ער 85', ישבו ריים ומשפחתו

אכל העזיבה, כך התכרר, איננה כוללת את הקיבוצית. מאוכזב מהחלטה זו שיגה את כוונותיו שבמרוצת הזמן ייהפך לעסק משפחתי. האם אין מסויימת, שמאחוריה ימשיכו כני משפחת רייס להעמיק שורשים בארצות־הכרית?

זאביק עונה שרק אלוהים יודע מה יהיה אחרי־כו, קיבוציים לעכור איתי. אם מישהו היה חושב שעשיתי "אכל יגדעון רצה לכוא. הוא מתאים. יש לו כל התכונות הנדרשות". ואחרי דקות נוספות של שתיקה: היחידה, לדעת רייס, שהקיבוצים נסוגו מן השוק "כמעט כל אחד בעל יכולת היה רוצה לראות עצמו האמריקני היא חוסר המעוף וחוסר הסכלנות של באיזו שהיא תקופה בחייו יוצא לשנתיים־שלוש לחו"ל. לראות מעגל אחר של חיים. כלי הכדל אם זה תפקיד בפרוייקט הזה. והרי אין שום פיתוח של שום דכר ללא - כלכלי או בטחוני, בקיבוצים יש כל הזמן מאבקים על השקעה. וגם אז, אין כיטוח להצלחה. המעציב הוא יציאות של משפחות לחו"ל, לראות עולם. לא להיוולר שהמשקים התקפלו מוקדם מדי. והראיה, שכעכור בקיבוץ ולמות בקיבוץ. גדעון לא יוצא רופן. הוא כן שלושה־ארבעה תורשים לאחר שעזבו, והעסק כבר היה - 43, ובמסגרת הרצונות שלו והיכולת שלו, השתלב פרטי שלי, התחילו ההשקעות והקשרים שטויתי קודם - הרצון שלי לחזור לארץ. אני גם יורע שלגדעון אין שום שאיפות להישאר שם. זו הסיבה טלקחתי אותו. אכל נכון, אתרי גרעון אולי יכוא יהורה, למה לא?".

"כול להיות שיש כאן גם מומנט של נקמה. בחור איש צבא וספורטאי לא יכולתי לראות את עצמי לא מנצח".

בקיץ 85' חזרו זאביק ריים ומשפחתו לישראל. יש פה משהו תמוה, אני אומרת לריים. מה מנע מדוע לא קיבל מלכתחילה את דין התנועה ולא הם השתקעו ככית יפה כין הרצליה לרעננה. זאב ריים ממך לפתח את כולם ולתוור מיד לארץ. מה מחזיק התקפל חזרה ארצה יחד עם הנציגות הקיבוצית. נע כין ישראל לארה"ב. אחיו גרעון וכני משפחתו אותך שם? הוא לא חושב שיש פה מפום לתיפיהון, על וסיפר לו על אדם בשם פיט וילסון שניסה לעניין אותו. אחר. אני רוצה להתקפל בשקט, בצורה מכוררת". בעיסקת טילי "לאו" ישנים. תפקידו של ריים היה למצוא מרינה שתהיה מעונינת ברכישת הטילים. כל שיחותיהם נעשו בטלפון. לאחר מיספר שיחות, החליט ריים לצאת מהעניין. לרכריו, הרגיש שמשהו "מטריח", והוריע לגיל סילווה שאיננו מעוניין להכנס "לדברים

ריים אומר שעיראס ואיראן מעולם לא הווכרו גלגלי ההסטוריה מתגלגלים קרימה, תמיר קרימה. בכל מגעיהם כמרינות יעד לעיטקה, טענה שהוכלטה מאותה יותר בכתב התביעה גם על כסף לא רובר הקיבוץ, היה בי רצון להוכיח לעצמי ולחברי שכל ילאור שהסולק מהעוסקה חור ואל דיים לארץ. לאחר וג הפסח, אשתקר, נטע שוב לאיה"ב, דרך איטליח נכונות וצורקות. שרק חוסר המעוף וחוסב העקשנות "יודרי אם הייתי מעלה על דעתי שעשיתי משדו לא בסרך, לא הייתי ועוה", יומיים לאחר שתגיע, כשיצא ולאחר שתיקה קצרה יוסיף ואכיק ריים: ייבול המשרדו המנוהל כיויי אחיו, עצרו אותו סוכני המכסי להיות שיש כאן גם מומנט של נקמה, בתור אדם שכל החקראליים. אותו פים וילטון שניסה כביבול לעניין

אותם בעיסקת הטילים היה סוכן מוסווה שכימש פיתיון, ותפקירו היה להפיל את ריים כפח. התפקיד שטיחק גיל סילווה לא ברור לזאכ עד היום. מאז שנעצר לא ראה ולא שמע דבר מגיל סילווה.

למן הרגע שבו כבלו אותו סוכני הניכם והשליכוהו לתא המעצר, החל מסע הכלהות של זאביק ריים. לאחר לילה בכית המעצר במנהטן, הועכר הטיפול בתיקו לראלאכ, משם בוצעו שיהות הטהפין של סוכן המכם המוסווה – פיני וילכון. זאביק ריים הועבר לראלאם נאוטובום מלא אסירים, והגיע אהרי המוער שנקבע למשפטו. חודש ימים נאלץ להמהין שם בבית־המעצר ער למוער הכא. קשה לשכנע אותו להיכנס לפרטי הסיוטים שעברו עליו שם. "בשביה בה להיכנס לזה?", הוא שואל שוב ושוב במשך השיהה. קשה שלא להבחין כחוסר המנוחה שעובר עליו כשמדברים על פרטת המעצר. משהו שגובל בפחר.

אני שואלת אם יתכן שהוא פוחר לרבר. "תכיני", הוא אומר, "אני עוד הוזר לשם". אכל כשלוחצים הוא רק אומר ש"כל הסיפור היה איום ונורא. אף אחד לא מדבר איתך. קושי שהוא בעיקר נפשי, של שלילת חופש, של אי ודאות. חושך בעיניים. גלגלי ענק שמתחילים להישחק". תשעה שבועות שהה בניעצר, ובכל אותה תקופה התנהל מאבק מתמשך לשיחרורו בערכות. ככל אותו זמן לא נחקר ריים אפילו פעם אחת. ערימת הקשיים שהערימו עליו היתה, לדבריו, בגלל היותו זר, ישראלי, "כי אחרת מקובל כארצות־הכרית לשתרר בערכות תוך 48 שעות". לאהר שהוכא בפני שופט כדאלאס, החלה פרשת תלאות י מינהליות וגיום כספים לצורך תשלום הערבות. אף חבר לא זנח אותו. גם הקיבוץ עור, לא כספית, אבל

תנאים הפיסיים של המעצר אין לו טענות. התייחסו אליו בכבוד. הסוהרים קראו לו "קולונל", העצירים הצעירים "רוֹד". "לא השפילו אותי. יכולתי לרבר כטלפון כחופשיות. היתה לי גם טלוויזיה". לאחר תשעה שבועות שוחרר בערבות של, 150 אלף דולר. בשלב זה, לדברי דיים, נוכחה התביעה שאין לה שום עילה אמיתית ותופכת להמשך מעצרו. או גם הושמטו כל סעיפי האשמות נגרו, למעט האשמה שהיה עד שמיעה לעכירה שמתכצעת ולא ריווח עליה לשלטונות החוק.

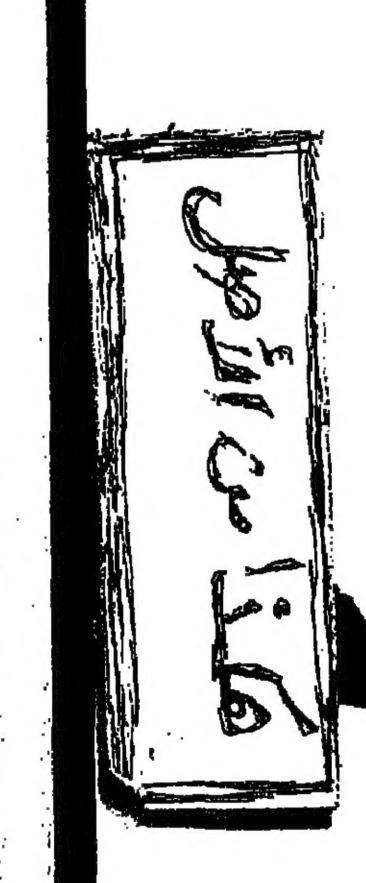
הכל הסתיים לפני כחורש, כ־27 כמרס, כשנה מתחילת הפרשה. השופט גער ארוכות כתביעה על הטיפול הגם שלה. זאב ריים נדון לתשלום קנם 508 דולר כסך הכל. אכל הוא אומר: "נגרם לי עוול גדול. זו היחה טעות קרוטית של 'מציאת אשם". אבל עכשיו הוא תוור לארצות־הכרית. אשתו וילדיו למצאים שם, כנירג'רסי, בבית המשפחה שעכר לאחיו. הם נמצאים שם מיום שנורע דבר מעצרו, כדי להיות בקרבתו

עברו לכיתו בנירג'רסי. כאחת מגיחותיו של ואכיק כל פנים לא על פי הש העקבי של זאכיק ריים. "אם לארצות־חברית, פנה אליו גיל סילווה, אמריקני הייתי עוזכ עכשיו – זה היה מתקבל בבריחה. ואני לא ממוצא פורטוגלי שקיים איתו קשרי עסקים בעבר, אצא מארצותיהברית כנורת. זאכיק ריים לא כורת מאף

דרך ארוכה עשה ואכיק ריים, הספורסאי המוענן, סגראלוף כמילואים, איש העסקים, סיפור הצלוגה. אכל בתוך כל הגילגולים נשאר עם גרעין התמימות של הקיבוצגים. "נכון", הוא יודה כסוף, "הייתי נאיווי. הנאיוויות התכטאה בכך שדיברתי בטלפון .עם אנשים שאני לא מכיר. שהאמנתי לאנשים. אני מנית שארם משופשף בעסקים לא היה מגיע לאן שהגעתי. היום אגי פחות גאיווי כסוג הוה של הדברים. בעצם, בנושא של מתן אמון כאנשים אני כבר לא כליכך בטוח".

בקיץ יחוור זאכיק ריים לישראל. משפחתו תשוב איתו. אחיו גדעון ישאר שם, בארצות הכרית. כארץ ימשיד בעסקי הרהיטים. וגם מה, הוא שומר, זה יהיה כמו שתמיר אתבי מהר יותר, גבות יותר, אום יותר.

קימה קדמון

דר הולו רוה

ד"ר רות ורסטהיימר, היועצת הפוכולרית ביותר לענייני מין ברדיו ובטלוויזיה של חצי הכדור התערבי. מיליוני מעריצים. ישראלית לשעבד, נשואה בשלישית, אנטיחיזה מובהקת לכל פנטזיה מינית גברית.

מאת אדר אבישר צילומים: צביקה ישראלי

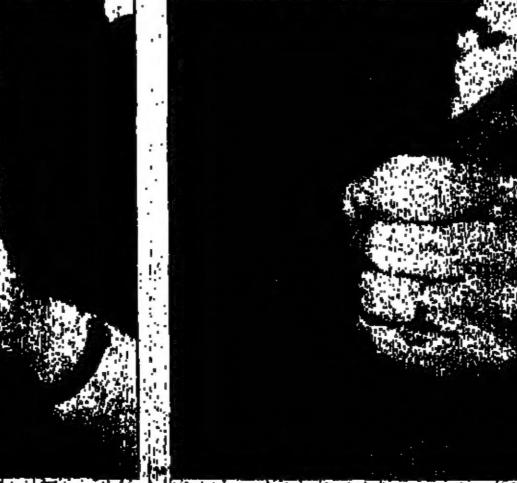
מיליוני אנשים בארצות הברית, קנדה ופריטניה, קוראים לה "דוקטור רות". עם ת"ו רפוייה. קשה להם ללעוס את שם המשפחה, ורסטהיימר. ה"ניו־יורק טיימס" כינה אותה בחיבה "סבתא רוּת" ~ היועצת הפופולרית ביותר לענייני מין בחצי הכדור המערכי. תוכניות הייעוץ שלה משודרת ב־16 תחנות רדיו, כארבע רשתות טלוויזיה המשדרות מחוף אל חוף, וכעשרות תחנות טלוויזיה בכבלים, הרשת הרביעית ככריטניה משררת, זה כשנה וחצי, מהדורה מותאמת לקהל האנגלי. אפילו הצבא האמריקני רכש את זכויות השירור. עבור חייליו שמעבר לים. ד"ר רות ורסטהיימר פירסמה עד כה ארבעה ספרים (שניים מהם תורגמו גם לעברית). "ספרים כמו שלה", אומר ישראלי, אמן חירודי לשון, "לא סתם מוציאים לאור. מוציאים לאורגומה".

כשעת בוקר, בלובי של מלון תל־אביבי מפואר, דוקטור רות' מרשה לעצמה

לאחר. למרות היותה רמות תקשורתית פופולרית היא אינה מפזרת ראיונות. פעם נהגה להקדיש את זמנה בארץ למשפחה, היו לה ילדים כאן, ולמענם היתה נוטשת, לפחות פעם בשנה, את הקליניקה הפרטית בניו־יורק ואת מיליוני מעריציה עכשיו היא בסיור עסקים. עושה יחסי ציבור לספרים שלה

המזרונאים מציגים את המיטה שאין טובה ממנה.

האם אתה מוכן לקנות מכונית בלי קפיצים?

כתה עצות ששוח דהב:

ברשת המדונאים מציעם עכשי

* כל סוגי המזרונים

★ אפשרות להחלפת

המזרון אחרי 30 לילות

★ 12 תשלומים שווים,

וישראכרט.

לבעלי כרטיס אשראי ויזה

אספקה מיידית, ייעוץ ★

מקצועי ושירות מעולה.

המובילים במבחר הגדול

מובן שלא, כי תסבול מנסיעה לא נוחה. כך גם עדיף שלא תישן על מיטה עם משטח עץ קשיח, אלא על המיטה הטובה ביותר בעולם - המיטה הפוסטרופדית, שהיא פטנט עולמי בלעדי, עם קפיצי איזון המשלימים את פעולת המזרון, מגיבים לכל לחץ בכל נקודה, ומעניקים לך שינה טובה מאין כמוה!-הסבר מפורט

מערכות השינה הנמכרות ביותר בעולם

- אל תסמוך על המזל

קנית מזרון ברשת המזרונאים? אתה ניכנס להגדלה בה יוגרלו מידי שישה חודשים מכונית פיאט 127, מידי שלושה מידי חודשיים 2 מזרוני - פרדיין חדש ואחת לחודש ונופש ב"קלאב אין"

י המבצע בכפוף לתקנות ובאחריות דפי תפוז -מדריד העסקים המסווג

המזרונאים דואגים שתשכב כמו בן-אדם

בחדר השינה וגם... בפיקניק או טיול.

מבצע קייץ מדליק בשיתוף עם קיסריה

* קח מזרון זובי + מיטת סילי פוסטרופדי

מורון/שק שינה מיוחד

בת-ים אזור התעשיה, שמעון המורסקאי 3. (ליד הקאונטרי קלאב).

בקנותך עכשיו את המיטה הפוסטרופדית + מזרון סילי תקבל 10% הנחה מיוחדת וריפודית-מגן מזרון מרופד - חינם.

קנה ברשת "המזרונאים".

למרות קומתה הנמוכה (כמטר וחצי לערף) היא שופעת אנרגיה וביטחון עצמי.

בת 59, דוברת עברית במבטא ייקי מודגש, אנטיתיוה מובהקת לכל קלישאה של

פנטזיה מינית גברית. רות ורסטהיימר היא שועל ראיונות ותיק. לכל שאלה יש לה

תשובה מוכנה מראש. כמעט ללא הקרמות היא מתחילה לספר על עצמה, ומעריפה

לדבר על הצלחותיה העכשוויות, תוך הדיפה אלגנטית של הניסיונות להחמקר

בעברה. על העבר היא מדברת בריפרוף. נולדה בפרנקפורט, גרלה בבית מאד

מסורתי, קיבלה בילדותה חינוך פוריטני, ו"אם מישהו היה אומר לי אז שיום אחר

אהפך ליועצת מכוקשת בתתום המין, הייתי חושבת שהוא איבר את שפיות דעתו. בחקופה ההיא כל מה שהיה קשור למין היה בכחינת טאבו חברתי. לדעתי, אי

הנוחות מהנושא נכעה מתוסר מודעות, וחוסר המודעות הוביל לכך שהמין קיבל

הבית ומצר שני הייתי ילדה יהודיה באוקינוס הארי הגועש. ערב המלחמה, כשנת

39, אספר השלטונות הנאצים כמאה ילרים יהורים ושלחו אותם לשוויצריה. התמול

הנאצים התכססו כשלטון. "מצד אחר הייתי נתונה למרות הפטריאכלית של

סטיגמה של דבר מלוכלך, של נושא שלא מרברים עליו בפרהסיה".

(חמשך בעמוד הבא)

P. Ki

לפתוח את הדלת בפני האנשים שזקוקים לייעוץ ואינם מורעים לכך".

מולי ואני הייתי בין אותם הילדים. רק היום אני מבינה את המשמעות האמיתית

שהיתה לקבוצה הואת, מאחר שכל משפחתי שנשארה בגרמניה, הושמרה מאוחר

יותר באושוויץ. בעבור שנים התברר לי שהיינו חלק מתכנית להצלת ילדי גרמניה,

שהצליחה לשלוח כמה מאות ילדים יהודיים לצרפת, לכלגיה ולשווייץ, לפני

הפיתרון הסופי, כך שלמעשה, זה רק במקרה שאני יושבת כאן היום". בנקודה זו היא

משחתקה פתאום. החיוך הלכבי ושטף הריבור של חיית התקשורת האמריקנית,

לא הגיעה אלי באופן ישיר. במשך תקופה ארוכה לא ידעתי מה עלה בגורלם של

בני משפחתי. ב־45' עליתי ארצה עם גרעין הנוער. סבלתי מקשיי הסתגלות. השפה

היתה זרה. נשלחנו לקיבוץ רמת דור. אחרי כשנה הועברנו לקיבוץ יגור. למדתי

שמלהיות גננת. פרצה מלחמת השחרור ונשלחתי מיגור לירושלים להשתתף

כקרנות על הננת העיד. גרתי כבית החלוצות. דווקא ביום הולדתי העשרים התפוצץ

שם פגן ואני נפצעתי קשה. החלמתי, אני חושבת, רק באמצעות כוח הרצון שלי. זה

לפחת יותר משנה. כ־1950 הלכתי לעבור עם עולים חדשים מתימן ליד אטתאול.

הפרטים המלאים יפורסמו בספרה האוטוביוגרפי שייצא לאור כאוקטוכר.

מחופי הארץ. בטחונה העצמי גובר ככל שמתקרבים למגרש הביתי העכשווי

אתרי תואר ראשון בפסיבולוגיה מהסורבון, נסעה לארה"ב לעשות תואר שני

שלה שבעולם האקרמיה זהתקשורת. זאולי זה רק טבעי שהיא מעדיפה אורגזמות

בסוציולוגיה. קיבלה אותו וכעבור שנתיים השלימה דוקטורט בקולומביה. עוד לפני

עוד בטרם נסעה לפארים. בארה"ב נישאה כשנית לאמריקני. גם הנישואים האלה

היו קצרים, ואל תשאלו למה. דוקטור רות', היועצת גם לבני זוג במיי הנישואין,

עוברת מהר, ובשתיקה, על הכשלונות האישיים שלה, ולא מדברת עד כמה מודרכות

היום עצותיה לזרים מניסיונה הפרטי. אולי משום שעם בעלה השלישי, פרד, שהוא

מהנדס, היא נשואה ככר עשרים וחמש שנה. אפשר לומר באושר ובעושר. בחה

היחידה מכעלה השני (מרים, היום בת 30), וכנה היחיד מהכעל השלישי (יואל, היום

המיוז בטח חשכח, לפני שנפגשנו, שאתה הולך לפגוש איזה כוכבת סרטים

הוליוורית צעירה", היא אומרת ספק ברציגות ספק בהומור. ומכיוון שהפגישה

נערכה לפני הופעתה ב"סיבה למסיבה", התכיישתי להודות שיש שמץ של אמת

בדבריה. היא לא ציפתה לתשובה. דוקטור רות' מכירה את מראייניה יותר מכפי

שהם מכירים את עצמם. "יש לי רקורר מרשים ביותר של הכשרה בתחום", היא

שולפת מהמותן, "עכרתי כמשרר לרפואה ציבורית בארה"ב, באגודה לתכנון

המשפחה בניוייורק, למדתי אצל דיר הלן קמלן הנחשבת לאורים ולתומים בשטח

מדעי הסקסולוגיה, ולאחר חמש שנים קיבלתי תואר של פרופסור חבר באוניברסיטת

קורנל, ולאחר תקופה קצרה קיבלתי פרופסורה גם מאוניברסיטת ניו־יורק. הכל

גושא המין. פעם כשהגעתי כל שנה ארצה, הייתי מייעצת לאנפים שונים במשרד.

החינוך, וגם עוסקת בתראפיה מינית בכית החולים שערי צדק. היום כבר לא צריכים

"אני לא מופיעה בחכניות השלוויזיה בחפקיד

של תגרה לאותית, אני תשתדלת לעשות

הפרדה בין הצד המכני לצד הרומנטי, ברוב

התקרים, התטלפנים יודעים מה לעשוח".

אותי לתת הרצאה בתכנית רדיו, מעין אוגיברטיטה משודרת. די נרתעתי מהעניין

בגלל המבטא דריקי שלי", אני מוכיר לה שהמבטא הייקי לא הפריע לקירום של

רוקטור קיטינג'ר. "כן", חיא אומרת, "אכל אשתו הרבה יותר גבוהה ממני". כנראה

שגם לשאלה חואת הגיעה מוכנה. הופעתה הקצרה היתה להיט. אלפי מאזינים

התקשרו לאולפן וביקשן מ"רוקמור רות" שתפתור את בעיותיהם המיניות. בתוך

ומן קצר תורגמה תכנית הרדיו גם לתכנית טלוויויה ברשת .N.B.C.

התגרש מאשתו ובתת המודע שלו הוא עריין היה תלוי כה מכחינה מינית".

איך מותרים בעיות נפש מבוכות כאלו במשרר טלוויזיוני קצרף

מה השאלה הכי שגרתית?

ההסבה שלה מהאקרמים לתקשורת היתה מקרית ומהירה "יום אחד הזמינו

אותי באן. בארץ יש מספיק סקסולוגים מצויינים".

"אתה בטח שואל את עצמך מה הופך אשה מבוגרת כמוני למומחית בתחום

הספר החמישי. בעליפה היא מפורטת יותר ככל שתולרות החיים מתרחקים

אחרי שנה החלטתי שאני נוסעת לפארים ללמוד פסיכולוגיה בסורבון".

ופנטויות על קרבות ומעברות.

בן 24) חיים עתה בארה"ב.

ישש שנים חייתי בשווייץ, כמו בשמורת טבע. המלחמה שהרסה את אירופה

מוכרות למיליוני מעריציה, הצמורים בקנאות לתכניות הייעוץ השבועיות שלה.

באשת אקרמיה את לא חוששת ממיסחור הנושא בתקשורת האלקטרונית? "אני מנסה להביא אנשים לידי פתיחות ואני רוצה שאנשים יהיו יותר מורעים לבעיות המיניות שלהם. יש כיום נטיה לשכוח שרוב האנשים כארה"ב משתייכים למה שקרוי 'הרוב המוסרי' – אנשים בעלי חינוך פוריטני. אחוז גבוה של נשים מתאוננות שהן אינן מגיעות לאזרגומה ושלמרות שהן נשואות למעלה מעטרים שנה, הבעל אינו יורע על הבעיה הזאת מאחר שהן מכיימות אורגזמה. מה שמתפתח

אין מכנה שבדרך זו הנושא מוצג באור וולגרי?

לא לקחת על עצמך אחריות כבדה בכך שיעצת לה לעזוב את הבחור?

שנחתה באמריקה הספיקה להתחתן בארץ עם ישראלי, ולהתגרש כעבור זמן לא רכ, במוד אוהכת לרכל על כוכבי הוליזור. נדבק כה אבק הכוכבים, כארשת של ממחיקת סוד עם גיצוץ ממזרי כעיניים, ובטון של סוכן חשאי מסרטי שנות השלושים, היא אומרת ש"יש לי עוד סיפור על כרט ריינולדס.הוא 🜆 🧸 סיפר לי שפעם, בעת המתנה לסיסה בנמל התעופה של שיקאגו, ישנה 💆 💆 מולו אשה יפהפיה שקראה בספר זהה לספר שהוא קרא בדיוק באותה שעה. כשהרים את עיניו הצטלכו מכטיהם, התפתחה שיחה ערה על הספר המשותף, שהוכילה להומנה לארוחת ערב, שהסתיימה כמיטה. כאותו ערכ רק המווורות שלה ושלו כמו לניו־יורק. סיפור קטן של חורף. אני מתארת לעצמי שריינולדם תוהה עד היום מה עובר בראשה של הבחורה האלמוגית הזאת כשהיא צופה בטרטיו".

בעינייך לפטיה, ייחשב בנורמה חברתית אצל מישהן אחר. את בכל זאת אשה

ה־59, לעשות תכנית טלוויזיה ולא לאף אחד אחר. יתכן שיום אחר מישהו יחליט ; לשלוח אותי הביתה. ככל אופן נראה לי שאם גבר היה מגיש תכנית כזאת, או בוצרה צעירה הרוב המוסרי בארה"ב היה מוריד אותה עור לפני שהיתה משוהרת בכלל. התראפיה בענייני מין היא אמנות על בסים של מדע, ואת המדע אני לא המצאתי. אני רק נותנת פירושים קצת יותר פופולרים למה שלמדתי באוניברטיטה". ואיך את מרגישה את השמעת בחלת תאיידסף

"אני מרגישה שהיא ככר גרמה גם לכמה חברים חיוביים. הועווע הביא הרבה אנשים לחזור לתא המשפחתי. מפחרים לכגור בבני או כנות הזוג הקבועים, הרבה ווגות עושים חשכון נפש לפני שהם מחליטים להתגרש. אני חושבת שניתן לפתור את הבעיה בעזרת הסברה מתאימה, אם כי אני נגד תעמולה המתבססת על הפחרה סמוך למלחמת העולם השניה עשו מחקר על השפעתם של סרטי תעמולה והסברות שהוהירו מפני הידבקות בסיפילים. המחקרים הוכיחו שלסרטים האלה היתה השפעה של בדיום 48 שעות. הליכידו גבר על השכל. אין מין כטוח: הקונדום אולי יחוד אתן המין ליותר בטוח. אני יותר מעריכה את הנסיכה דיאנה שבוקרה בכית חולים ולחצה ב את יריהם של חולי האיידס. גם אני ארחתי באחת התקניות האתרונות בעל גלהיה הומוסקטואל שחלה באיידס, אחותי בירו וקראתי לציבור שלא לנרות את חתולום

אנשים בדרך כלל מנסים למצוא פיתרון או סיבות לבעיות של חוסר הנאה מחיר דמין או אי הגעה לסימוק. למשל, היתה לי שיחה עם גבר שטען שהוא עם היא קוטעת את הראיון לפתע. אחרי שאחרה אליו, מסמנים לה שתיא בבות אשה כאופן קבוע, אך מגיל 42 הוא אינו נהנה מחיי המין שלו. מסתבר שבגיל זה מאחרת לפגישה הבאה. בדרך למכונית נחקלת בקבוצת חיירים אמהיקנים שמוהים את דוקטור רות', מכקשים התימות, ואולי גם עצה על רגל אחת. כאולן היתה כוכו ספורט או קולנוע, האשה הקטנה משחקת אותה בגדול. כמו שהמין וה גם משחקו ? ילא פוחדים. משתוילים לשכנע אדם כוה לגשת לייעוץ. התפקיד שלי הוא

המרואיינת המקצועית, הוא קליפה דקה שמטתירה צלקות מהימים ההם. הפנים הלא מסיטואציה כזו היא סלידה הדדית ממין".

"יש תמיד סכנה כזאת. אני לא מופיעה בתכניות הטלוויזיה כתפקיד של מנרה לאומית. אני משתדלת לעשות הפרדה כין הצר המכני לצר הרומנטי. כיןהרגש לראציו. לפני מספר שבועות התקשרה אלי בחורה שהיתה מסוככת עם בחור נשוי, שהבטיח לה לעזוב את אשתו ולהתחתן איתה. היא רצתה לדעת האם עליה לעווכ את החבר הזה לאחר שהכנים את אשתו להריון. התשוכה שלי היתה כרורה".

במקרים מסויימים את מסוגלת לסרק משפחה או קשר רומנטי בהבל מה.

"ברוב המקרים המטלפנים יודעים בהחלט מה עליהם לעשות. הם רק מתפשים את החיזוק הסופי להחלטותיהם. מלבר זאת, באם מישהו היה חושב שרברי עלולים להיות מסוכנים, לא היו נותנים לי להמשיך בעשרות השידורים שלי. אנירק וקטור רות', אשת עסקים ממולחת, אומרת שכל זה רק ראשי פרקים. מייעצת. אף אחר לא מחייב מישהו לעשות צער כזה או אחר".

בשלב הראשון, תכניות הטלוויזיה שלה היו ענייניות. שואלים שאלה ומקבלים תשובה. כאשר העסק התפתח, הוא נהפך ל"שואו". דוקטור רות' החלה להזמין אורחים חשובים לאולפן, שהסכימו לחלוק נפניה ובתשובה לשאלות הצופים, משהו מניסיוגם האישי בתחום היחסים שבינו לכינה. סיפורים מחדר המיטות. להיט לוהט. ... "ברט ריינולדס סיפר לאחת המאזינות על קשר רומנטי שהיה לו עם כחורה מסויימת, אך בגלל לבטיו תוא הפסיד אותה לאתר".

ועם ג'ורג' כרנס (כוכב הסרט "הזוג המוזר", שותפו של וולטר מאתיאו) ניהלה דוקטור רות' שיחה ארוכה על מצבו של הגבר לאחר שהתאלמז מאשתו בגיל מבוגר, אחרי ארבעים שנות נישואין מאושרים, ועל הכדירות האיומה שתקפה אותן לאחר מות אשתו. בווירוי טלוויזיוני יוצא דופן גילה לה ברנס כי מיום שהתאלמן הוא עבר לישון בצר השמאלי של המיטה, הצר שבו היתה אשתו המנוחה ישנה. "לעומת זה, ב אר קוץ', ראש עירית ניריורק, סירב לדבר אתי על חייו הפרטיים. אתו ניהלתי רק ויכוח נוקב על הליגאליזציה של הזנות בעיר".

דוקטור רות' מבקשת להבהיר שהיא מאד מעודרת שיחות על יחסי מין, אך לעולם לא נכנטת לשאלות כמו מתי וכמה לקיים יחסים כאלה. "אי אפשר לעשות טיפולים טלוויזיונים. המטרה הראשונית שלי היא לחנך, באמצעות ה"שואו' אני: יכולה להגיע גם לארם ברתוב. רוב הרוגמאות שאני נותנת זה ממקרים אמיתיים: שקרו תוך כדי טיפול בקליניקה הפרטית שלי בניו־יורק".

המין אכן קשור לא מעט בחינוך, ברת וברקע חברתי. יתכן שמה שנחשב

יו שאלה שאינה עומרת בכלל לדיון. עובדה היא שלמרות הכל נתנו לי, בַּתְּיַיִּי

את נראית נפלא, הגוף עוד רטוב... יש לך ריח טוב! איזה סבון שמתו בוירה.

יבוא: דנשר בעיימן שיווקן: ברק אבנר מפיצים בעיימ

ני מכור לריח הוה", אומר עמנואל תחמיץ וזכל פרות. מה אתה מריח כניחוח הזה?

כסף", הוא אומר. כמגפי רפתן גבוהים הוא פולש אל הפוץ הניחוחי שהפרות מבוססות בו. הבהמות נאספות מאחוריו בחצי גורן, שולחות אליו ורבוביות רחרחניות, ומכטן רחום. ארסקין, עגק שחור מחייך בפני תינוק, מתפקד כביתיות מול המצלמה ובקרב הפרות. אחרי הצילום הזה ידלג מעל למשוכת הכרול לעבר הפוזה הכאה. "אני מאמין בעבודה מעשית", יסביר אהרי־כן כתלמיר

במשהו כל־כך הרכה, אתה מצפה גם לרווח, לא?" עכשיו הוא בקיבוץ צרעה. בחודש הבא יהיה ביוטבתה. לפנייכן, במשך שנתיים, היה בכמה קיבוצים תרנגולי ההודו, כלול התרנגולות, ככריכות הדגים, תוצרת חלב – זה התחום. "אלה החיים שלי", הוא

אם לא על־ידיו, הרי בתסריט שאביו רשם למענו. ארסקין הבן, כנו של גגרל עמנואל ארסקין, מי שהיה מבויקה. "אבל מתיגרות אני מתרחק. אני שומר את מפקד כוח יוניפי"ל בלבנון, אוהב את ההירארכיה הכוח שלי לעצמי. נהנה ממנו". הבריטית שעל ברכיה התחנך. אבא שלו שאל: "מה אתה רוצה להיות כשתהיה גדול?", ועמנואל, על סף סיום התיכון, אמר: "חקלאי".

> "או קי", אמר הגנרל, "אתה צריך להשתלם". "בסדר", אמר הבן, "אסע לסטייטס, או לרנמרק". "לא, אמר אנא, "אתה תיסע לישראל. יש לי שם קשרים. שם האקלים רומה לאקלים של גאנה. שם הטכנולוגיה מתקרמת. תנסה את כל ענפי החקלאות ותראה מה קונה את ליבך".

בצרעה, והוא מקפיד לכתוב לאבאיאמא על ושם בצעירי הקיבוץ. מעבר לכך אין מעורבות הרדית. ההתקדמות בחומר. "ההורים שלי מרצינים רק בנקודה בבית־ספר, היחסים שלך איתם יהיו טובים"..

הוא תלמיד טוב.

מחפף פה זמן נעורים בכטלה מנטאלית של עכורה בבוקר, לפי סירור עבורה, ורביצה על הדטא אחר הצהריים. לא כשביל הווי מתנרבים בקיבוץ כא הנה כבר ראה עד הַרָגַל. הר האורנים המלא ציוצים מעל של ארבע לפני הזריחה, להעיר את הפרות מתנומתן לקיבוץ ככר ניכבש ברגליים הארוכות האלה, פעם, פעמיים. "ראיתי את כל הירוק הזה, שמעתי את מול המיטה של טוני. באקרה יש למשפחה בית כן כמה אפשר להתפעלו"

שאביו שירטט למענו. כשלישי מתוך שמונה בנים ובנות, הוא אוהב את המקום שלו. "אני יודע את מקומי לאיזה כביש לא ברור. במרכז החרו מחייך מן הקיר במשפחה ואני מתכנן לשמור עליו". הוא מתכוון לוה נער שחור, ברט שמוט על מצחו, עמידחו מרושלת. שיש את מי לכבר. שמלה של ארם מנוגר ממך היא המסר של התמונה: העין הקורצת של הכתורון, שם פס. סלע איתן, שאפשר להישען עליו. נרמה שגם ההחלטה עמנואל אוהב את המסר ואת הנער ואת העתיד. על דרך החיים לא היתה פרי רותה הקורחת של נפש פראית. "יש לנו במשפחה כבר חייל, אבא שלי, אחי, הנמצא כאנגליה, הוא עורך־דין, אחותי היא רופאת

ארסקין ג'וניור. על שביל הכורכר "אני אוהב את מגע המרים, את תחושת החייליות, אבל שבין הרפתות נח ההכל החם של אני מרגיש שכחירה כקריירה צכאית מכחינתי לא היתה יכולה להיות נכונה". בסמוך לראשו, על קיר חדרו בצרעה, מורבקות תמונות משפחתיות שופעות הרר, שמחה, חמימות. כל התמונות צולמו בחתונת הכסף של גנרל עמנואל ארסקין ורעייתו, לפני שנה. מרליות ופתילי זהב, חיוך מאופק על פניו, כשהוא לצד אשתו. אמא של עמנואל לבושה ככלה לחופתה, יפה כמוה, זורעת עליצות על פני כל התמונות והנוכחים כהן. עמנואל נירדם כשהוא מביט בפני האנשים האלה. הוא מקפיר לממש את העצות הטובות ששלחו איתו לדרך. "אל תעשה שום דבר שיכגים מספרים, אלא רק כעכודה מעשית. ואם אתה משקיע אותך לצרות", אמרו לו. "אנחבו לא נהיה שם לעזור

All and the second seco

"צרות כאות פתאום. אתה רק מסובכ את הראש אחרים. הוא עבר בשטחי הכותנה, בשרות התירס, בלול ויש צרה. אבל אני נימנע מהן". הוא לא ישתחל לקטטת אגרופים, למשל. ויש לו אנרופים. אלוהי במטעי האבוקרו, ככרמים. עכשיו הוא כבר יודע: אפריקה חנן אותו בורועות עצומות. בכתפיים שלו צומחים שרירים שפותחו בהרמת משקולות. כשהוא פורש ידיים בין מיכלאת העגלים לסככת השוורים, לוכד שור צעיר, לתיה צפוי רגע משתק. עמנואל רודף אחריה כצערים סכלניים וחזקים, עד שהוא מרביק הוא כן עשרים והחיים שלו מתוכננים לפרטיהם. אותה לפינת הגדר. לפתע לפות ציואר השור כין שתי זרועות קשות, ראש הבהמה מסובב לאחור והמצלמה

הבחור הזה, עובר את המטר תשעים, טוען שאין לו מושג מה גובהו המדוייק. הוא סולד מכדורסל. "סוֹקר" (כדורגל), זה המשחק. הוא לא אוהב דברי מתיקה, לא קורא ספרים כי זה מרדים אותו, לא מתאהב, כי תכף הוא נוסע מפה. כצרעה מזהים אותו ואת בן־דורו טוני ווּד, מרחוק. מתגדבים שחורים אינם עניין נפוץ בין השוורים והאמריקנים המשתופים כוקנים וביקיני על הרשא שלפני מגורי המתגדכים. עמנואל וטוני, כחורים תכליתיים, מתרועעים עם ועמנואל הצעיר נסע. כבר תשעה חודשים הוא המתנדבים, רוקרים בדיסקו בשישי בערב, גוגעים פה

"אני מרגיש כלוא כאן", אומר עמנואל, נער אחת לגבינו: בלימודים. אם אתה חלמיד טוב עירוני מאקרה. "חיי קיבוץ הם חיים דלים, קשים, סגורים. אתה גומר לעכור כצהריים, ואז מה? פעם עכשיו, בישראל, כמו באקרה; עמנואל ארסקין בשבוע יש סרט, אז מה? בצרעה הוא יכול להרים מבט אל בית־שמש המלכינה שיכונים ממול, לראות כי הוא לא הגיע לישראל כגלל איראלים. לא קטר מושך שלושה קרונות ציוריים בהילוך איטי, למטה, בסמוך לנחל השפכים התולף ככניסה לקיבוץ. הוא גר כבית מגורים ישן הניצב ראסון במבוא

המשק. ארסקין, חגיך למופת, יורע להסתדר בתנאים ארסקין. ודאי שלא כדי לספוג ציונות. גם את הנוף שהם פחות מסטנדרט פאר. הוא יודע להשכים בעלטה המתנשמת. הוא ישן בתוך שק שינה על מיטה פשוטה הציפורים. בהתחלה התפעלתי. נשמתי עמוק. אבל שישה חדרים ומרצרס חונה בחוץ. שני הבחורים מרכים לצחקק כאנגלית ובפאנטי והשפה המקומית כגאנה) בנו של הגנרל נמצא בתוכנית חביכה אישית מתחת לפוסטרים של מטוס קרב אמריקני בשעת טיסה מוחצת שמיים, ואופנוע ענק שמפלח את האוויר מעל הקריצה, במקרה שלו, תהיה קלה לביצוע. ממילא אין

כרפת יורעים שהשניים האלה הם פועלים שיניים שם, הגיע הומן שיהיה לנו חקלאי. חוץ מזה, ' חרוצים ותאכי־ידע. שרוז, וו שנים רפתנית כמשק, אני חושב שהעתיד של אפריקה לא יבוא מרופאים זוכרת סוג מסירות כזה אצל עובדים אחרים במקום ועורכי־דין. אפריקה תלויה בחקלאות שלה. רק שיפור אור, דרום־אפריקה, משם עלתה. עמגואל פוגש ברפת רמת התוצר החקלאי תציל את היכשת שלנו".

עמנואל ארסקין ג'וניור, שמשון חדש בין צרעה לאשתאול. אבא שלו היה מפקד כוח יוניפי"ל בלבנון. שלח אותו להשתלם בחקלאות בקיבוצי ישראל, הוא מריח הרבה כסף ברכת של צרעה. לומד ועובד, לא מתאהב, לא מדבר פוליטיקה. כמו אחד מהאו"ם.

מאת תלמה אדמון צילמה: הפנה קצור

Choice is to

התיירים המנוסים יודעים:

לפני העונה, הצרפתים בפארים, האנגלים בלונדון והאיטלקים ברומא. מקומות הבילוי פתוחים, הצבעונים פורחים והמחירים נמוכים. לפני העונה, אירופה פשוט קורצת לך

השיגרה, השיגרה.

אז יוצאים לחופשה, לנסיעה, לאירופה.

אם כבר יוצאים, אז למה תמיד באמצע

העונה? שיגרה! השנה כדאי לצאת לפני

התיירים המנוסים כבר יודעים, שאירופה

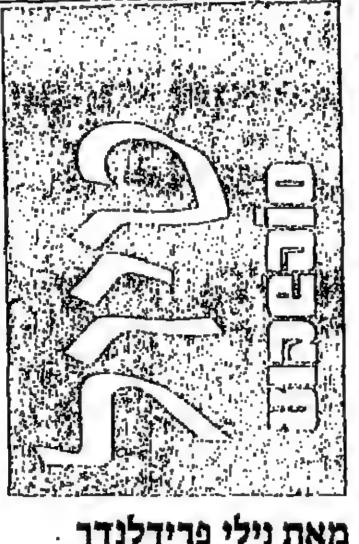
מטבירה פנים. דווקא לפני העונה.

פנה עוד היום אל סוכן הנסיעות שלך

EL7MAL7NE

מאת נילי פרידלנדר צילמה: שי גינות

םים אל האגמים, החול והמים. 21

ש לנו שני סוגים של חופים לאורך קים שדרומית מאשקלון. מהר, סירבו חברי קיבוץ ני שלו שני סוגים שטחים לשלטי פרסומת. הים התיכון. יש חופי רחצה מוסד: כאן נעשה הפיתות בעדינות ובטוב טעם. שטחים לשלטי פרסומת. ודיונות רכות של חול זהוב ונקי.

הצרה היא שהחופים הטבעיים, כמו חוף קיסריה עם הקשתות של אמת־המים הע־ תיקה, מוזנחים ושקועים עמוק בזבל. אין אליהם דרכי נישה, ואי־אפשר להנות מחם כמו שצריך בעונת רחצה ארוכה כשלנו. ממאי עד ספטמבר.

הפעם מטיילים לתוף אתד במרכז הארץ ליצור אגמים של מי תהום.

הסיפור של פיתוח חוף ניצוים הוא סיפור של סומן מגרש החנייה באבני כורכר הללו סילבר, פונים ימינה, צפונה, ונוסעים תאונות ואוכדן חיי אדם - כשמשליםים שראוי לשמש דוגמה לחופי רחצה רבים מהמקום ולא בעמודי מתכת. שישה וחצי ק"מ עד הפנייה שמאלה, סוף־סוף, כבר ש בארץ, מנוה־ים בחוף הכרמל ועד חוף זיי למרות האפשרות לעשות רווחים קלים, מערבה לכפר הנוער ניצנים. נוסעים ישר דוד־אשקלון.

החוף היו מחצבות שבמשך שנים כרו מהן ודגים. חול וכורכר לבניין הארץ. כאשר הגיעו אל מי התהום, נפסקה הכרייה. הרעיון של אנ: • אל חוף ניצנים:

שהוא גם חוף טבעי יפהפה, וגם מטופת

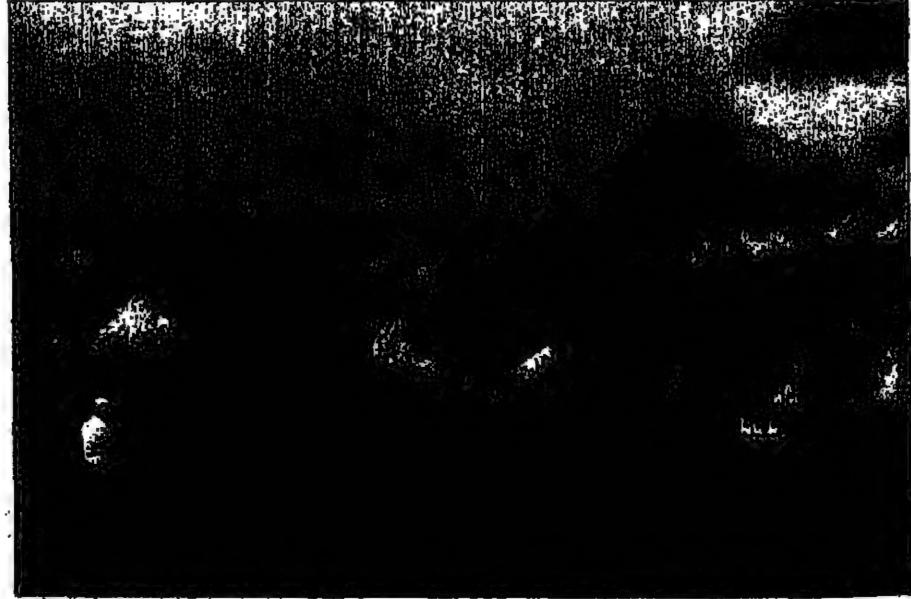
ומהר, סירבו חברי קיבוץ ניצנים להתכיר עד החוף, ולמניו, לאגמים שבים החולות, דים מכוסים בטון, מרצפות, שלטי קודם ניקו את החוף ושמו בו סוכות מרתבי החולות. גבעות החול עם הדקלים פרסומת וגדרות, ויש תופים טבעיים מחומרים טבעיים. המחלקה לפיתוח קרי והאגמים ביניהם. מאפשרים לכל זוג או ● מבט לעתיד: נפלאים עם מפרצים, קניונים של כורכר קע בקרן קיימת לישראל לקתה על עצמה משפחה למצוא כאן פינה פרטית לכלות בין ניצנים לאשדוד עדיין נותר ים החו־

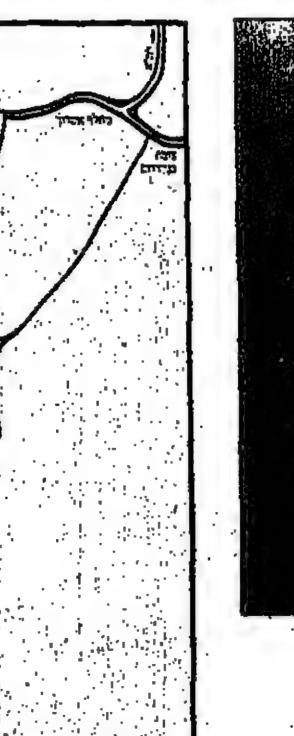
לאשדוד. במחלף אשדוד פונים שמאלה, כים שלא חייבים להצטופף בהם. מזרתה, ומיד ימינה דרומה לכיוון אשק־

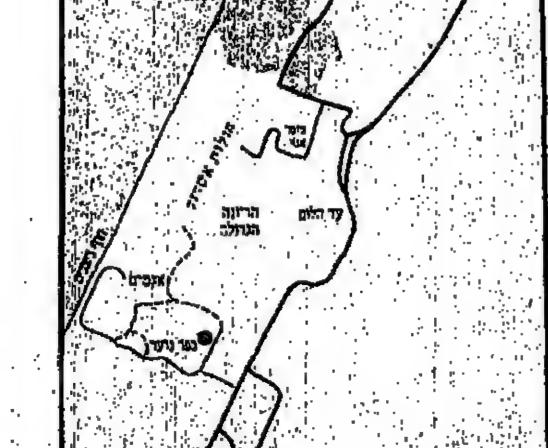
בין אשדוד לניצנים.

לשקם את הדקלים שצמחו בחולות, ור־ בה יום.
בים מהם נירמסו ע"י חיילים שנהגו כאן את התשלום למכונית גובים בכניסה למגי תוח שאורכו כארבעה וחצי ק"מ והוא במרכז בנגמ"שים. ההמצאה המרתקת ביותר הי־ רש התנייה. יש בו שירותים. ובקצהו הד־ עשוי לשמש כשטח נופש נפלא במרכז תה שיקום מחצבות הכורכר. במקביל לקו רומי יש מקומות מיוחדים לצליית בשרים הארץ. בחורף אפשר לכלות פה ליד האנ־ מים. לטייל ולהתגלגל כחולות בשמש חורפית ולָראות עופות מים נודדים. כך גם באכיב ובסתיו. בקיץ יש כאן ים ופלא שי הקק"ל היה להעמיק את הכהייה כדי מתל׳אביב: נוסעים דרומה בכביש המהיר ולא מזוהם, חולות נודדים ותופים נירח׳

ומסודר. חוף ניצנים בין אשדוד לאשקלון. הנה התוצאה: אגמים טבעיים כחוף הים, לון. נוסעים כ־13 ק"מ ופונים ימינה, מער" הצירוף של הדיונות הגדולות והנקיות אחרי שהיכרנו את חופי סיני ואת התענוג בין החולות הזהובים והרצועות הירוקות בה לפי השלט: "כפר הנוער ניצנים". נוסי מדרום לאשדוד וחוף ניצנים, חייב לעניין של השהייה בחולות נקיים ובסוכות דק־ של הסוף והקנה: במי האגם יש דנים, ול" עים שלושה ק"מ, ישר, לכיוון הים. אחרי מיד את משרד התיירות ומשרד הבנים -לים, זה התוף שמזכיר את התענוג שהיה פעמים שוחים בו עופות־מים. וההברקה כשני ק"מ יש מימין דרכי עפר לאגמים לפני שייקבעו עובדות חדשות בשטח. שם. השנה, לאחר הגשמים הגדולים, יש הכי גדולה: ההתזקה והטיפוח הקבוע של ולחולות, וכשממשיכים ישר מגיעים פיתוח נכון של האיזור, כמו שנעשה בחוף ניצנים, יכול להביא לכאן את נופשים פאן עוד תופעת טבע יפהפיה: אגמים של החוף נמסרו לידי תושבי המקום, חברי לחוף. מי תהום בחולות ליד החוף. בחופי האג' קיבוץ ויצנים, שהמשיכו לפתח את החוף מירושלים: יורדים בכביש המהיר לכיוון ממרכז הארץ שמצטופפים סביב הכורת, מים אפשר לבלות במנוחה ובשלווה, לא באותו סגנון של ענווה בפני הטבע ושמי־ תליאביכ, ובמחלף לטרון נוסעים לכיוון אנם מי השתיה של המדינה. יהיה בכך רה על ניקיון, על יופי ועל נותיות. כך למד אשקלון. לפני אשקלון, אחרי כפר ואבא להקל על הלחץ בכבישים בחגים ופחנת שישה וחצי ק"מ עד הפנייה שמאלה, סוף־סוף, ככר שנה, את הרחבת כביש אש־

התופעה האנושית המרתקת תי ביותר היא מנהיגות

דן טולקובטקי

בגימנסיה הרצלוה, בוגר אימפריאל

שירת כטיים בחיל האוויר הבריטי.

ב־1947 הצטרף למערכת הבטחון.

היה מפקד חיל האוויר מ־1953 עד

ידוסקונט חשקעות" וחיום הוא

אמריקנים, נשוי, אב לשלושה

ילדים (שניים נשואים) וסב

נולד בתל אביב, 1921, למד

קולג' בלונחון (הודסת מכונות),

שנתיים עבד כמהנדק, 4 שוים

1958, שנים רבות ניהל את

גי אף פעם לא עוסק בעבר: יש לי סנטימנטים עמוקים מאור לאנשים או דברים מהעבר, לחיל האוויר וכרומה, ולפעמים בעים לשתות כוסית ולדבר על זה, אבל אני עושה זאת לעתים רמוקות. לא מתרפק על העבר. אני מוצא שההווה מרתק ותעתיד מעניין – ואין זמן ועניין לעסוק בעבר. זה תסר תכלית ואני כבר 20 שנה גררף על ידי הרגשה של קוצר החיים. צרוך להספיק. הדלק שמניע אותי זה ההיצמרות לנושא שאני עוסק בו, וער היום היה לי המול לעסוק בנושאים שעניינו אותי בכית אני לא פתנתק מהעכורה אני מאור מעורב ברברים שאני עושה, ויש דברים שאפשר לחשוב עליהם בלעילות רבה יותר באמבטיה חמה...

מחל־אביב ברחנו לבית בצהלה ב־1953. בעוד בשנה אנחנו חוורים לדירה בחל־אביב, עכשיו, בשהילרים עוכו, הבית גרול מרי, מדי פעם אני נהנה לעכור בתליאביב, לנסוע לאורך השיילת בקיץ ולראות אנשים יושבים על הכסאות, מטיילים על החוף, או ביפו המשוחורת. ובשבת, במוויאון, רואים המון אנשים צעירים ווה נעים, אבל לעיר, תל אכיב לא שונה מהמון ערים אחרות בפולם:

היותר מאוד דוצה לגור בירושלים, אבל לא הייתי יודע איך להתפרום שם. זו עיר קסומה האמת היא שאני בתנה לגור בצהלה. בקיץ המרשסת היא חלק מתבית. אנתנו מכלים כח חרבה זמן. היא קרירה. ובשכת אני אהב לעכור קצת כגינה, אוהב את המגע הבלתי־אמצעי עם הירק. ויש הרבה ציפורים. אני לא

צפר, אבל יש כאן תופעה מעניינת. מגיעות לכאן ציפורים שממעטים לראותן כמקומות אחרים, ויש מישמש :::יר. כשכאנו, חיה כאן שומנ.

פרחים ועצי פרי, שלושה עצי ולנסיח, תפוז וושינגטון ולימון, שני עצי סנטה רוזה שמניבים סרי נהדר, ועל

הדברים שכאמת חשובים לי זה המשפחה ודעסוק: לא סכא משוגע. ניסיתי לעזור לילדים ללמון! להתמודר ולהתגבר על בעיות בחיים, להקנות להט תחושה של גבן לעורה כל אחד מהם להפיק את המורם מהפוטנציאל שחטבע נתן להם. כמשך כל השנים מרש למקרים יוצאים מן הכלל, לא יצאנו ביום שישו בעות עד שהילדים גדלו והתחילו לצאת לבילויים שלהם אנחנו לא טיפוסים שיוצאים למסיכות, נשפים ודבר ש כאלה, שנינו מאור אוהבים את הבית. בשבילי, ד זה לפגוש אנשים מעניינים בתוצם שאני מתעניין ד או אנשים שהם מומחים בשטח שלהם, מצויינות אצל מקצוע טובים בזמן עבודתם. בערב לעתים קרובות אני עובר v

בעבר. זה חסר תכלית".

באיזה מבצע צבאי מן העבר היית רוצה להשתתף: ווערלו. איזו דמות בהסטוריה הצבאית אתה מעריך במיוחדו <u>רומל, וולינגטון.</u> איזו אישיות בת־זמננו אתה מעריך במיוחד? צ'רצ'יל, פרט לעובדה שהיה כמעט אדיש

<u>לגורל היהודים בשואה.</u> ממי אתה סולדו מאנשים המתיימרים להיות המפוע של המוסר האנושי. ממה אתה מאוכזבו מהמריבות המתמידות במישור הפוליטי, המפלגתי. אני יודע שזה

אופייה של דמוקרטיה, אבל אנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו את ה"תענוג" הזה. במי אתה מתקנאו למדתי מומן שאין מה להתקנא. לכל אדם יש צרות משלו.

על מי אתה מרחם: <u>על אנשים שאינם יכולים להתמודד עם החיים בגלל מחלה.</u> את מי אתה מכבדו <u>אנשים שעושים את עבודתם בצורה מצויינת, ואנשים אמיצים –</u> במובן הרחב של המלה.

מי השונאים שלךז החיים אינם מירוץ של פופולריות. יש אנשים שלא אוהבים אוחי.

את ידו של מי אינך מוכן ללחוץז ידם של אנשים שלדעתי פוגעים בקיומנו הנמשך בארץ. מה עוזר לך להתרכזז להקתכל בשמיים.

מה מביך אותך: כשאני עושה שטות.

ממה אתה סולדו <u>מ</u>דמגוגי<u>ה.</u>

מה מעצבן אותדו אנשים שמבזבזים את זמני, או כשאני מבזבו את זמני בגלל תכנון לא <u>נכון. ואנשים שמדברים אל הזולת בזלזול.</u> מה מרגיז אותך? כשאני ממתין בחנות או משרד, והפקידה ממשיכה לשוחח בטלפון עם

בחברת איזה אנשים אתה מרגיש נוחז אנשים שיש להם משהו מעניין לומר. זה מדרבן את

איזה אנשים מעצבנים אותךו ראוותנים ומתנשאים. בעיקר אלה המתנשאים על סמך <u>חשיבות הבוסים שלהם או קרוביהם. מזכירות מתנשאות מודידות אותי שאולה.</u> איך אתה מפנק את עצמך! כשאני חוזר הביתה, חורף וקיץ, אני נכנס לאמבטיה חמה.

מה המאכל החביב עליך: אוכל בלקני. מסעדה יוונית טובה זה בעיני שיא. מה אתה שונא לאכולו שום.

באיוה ספורט אתה עוסק: <u>כבר 30 שנה אני מתעמל מדי בוקר, ובקיץ, פעם בשבוע, שוחה</u>

על מה קשה לך לסלוחז על חתירה תחת הקיום הנמשך שלנו בארץ.

מה ישראלי בעינירו תושיה מקצועית ואישית. מה אתה שונא בארץז את אי הפירגון וחוסר תשומת הלב למימד האנושי. מי הין גיבורי ילדותךו הטייסים המצטיינים במלחמת חעולם הראשונה.

אתה אדם חוקו לא יודע. אני ודאי לא אדם חלש.

המוסר האנושי בארץ. אלה הם אנשים שאם את מעוררת אותם כָאמצע הלילה, הם מסוגלים לתת חוות־דעת על כל נושא שבעולם. בין אם הם מכינים כזה ובין אם לאו, הם לוכשים איצטלת מומחה ומדכרים כאילו הם מבינים כזה יותר מהאדם כרתוב.

אני לא מכין גדול כציור. אני אוהב ציור מכלי להכין. אוהב את התמונות שיש לנו בבית, למשל את פימה ואת לאה ניקל, את קסוס ואת שטיינהארט. יש לנו הדפס שלו, והלוואי שהיה לי משהו מקורי. מאוד אותי את המיסטיקה של מוקדי. מיסטיקה תופסת אותי כציור ולכן אני אוהכ את הציירים הספרדיים. אבל האמן החביב עלי ביותר הוא טרנר, שבציוריו אני מוצא את תמצית השמש, האור.

יצירות אמנות גדולות הן לארדווקא פרי עמלם של אנשים שכבני־אדם הם יוצאים מגדר הרגיל. התופעה האנושית שהיא פרשת המים כין הקוף והאדם - מותר האדם - היא כושר המנהיגות. אין דכר ייחודי יותר מכושר המנהיגות, וכעיני נושא המנהיגות הוא נושא מרתק ביותר. היות שגילויי המנהיגות המיוחדים ביותר, לטוב ולרע, היו בשרה הקרב, הרי שהאפופאות האנושיות המרתקות כיותר בעיני נוגעות להסטוריה הצבאית. אחד הספרים הנפלאים ביותר לדעתי הוא ספרו של לסנופון, "אנבסיס", האפופאה על עשרת אלפים חיילים יווניים שמצאו עצמם במבואות פרס והיו צריכים להגיע חורה ליוון. אחד הסרטים המעניינים כיותר שראיתי כימי חיי, כולו על מנהיגות, נקרא "הספינה", סרט גרמני, לצערי, העוסק בחיי צוותי צוללות כמלחמת העולם.

"כבר 20 שנה אני נרדף על־ידי הרגשה של קוצר החיים. צריך להספיק. הרלק שמניע אותי זה ההיצמרות לנושא שאני עוסק בו, "בנושאים שעניינן אותי"

היה טוב ובחמד אילו יכולתי לקרוא את כל חרומנים שאשתי קוראת וממליצה לו עליהם, אכל אין

משהר

מוסף לקריירה: לא חשוב מה אתה עושה – העיקר שכמות הניירת שאתה משגר תהיה פי שניים מזו שאתה מקבל.

הרגשת בית

בעידן האלקטרון והסילון רומא אינה כליכך רחוקה מישראל. לא חולף שבוע בלי שאפגוש להבדלי מעמדות שלא דהו באותו מקום שאנחנו והבלתי־נסלחת כוייטנאם). שואפים ללמוד ממנו דמוקרטיה)

תפסיקו לשדר בגליכם הקצרים. ככה אני שומע זרים לי, אפילו אקליפטוסים, למרכה הפליאה, חדשות כל שעה, ויודע איזו עיר עברית המערך ויום שישי במושבה הישראלית ברומא נראה לא צריך יותר היום. כ"מאחורי הכותרות" אני בדיוק כמו יום שישי ברמת השרון. ישראלים 🖁 אחרי כל־כך הרבה זמן באיטליה? שומע קולות של חברים, ואין לכם מושג איזה כיף זה לשמוע את מושיק טימור בשידור יטיר מהמימונה, כשמהחלון נשקפות חזיתות רנטאנס מטונפות מריזל. ואף להיפך. צריך גם מנת שינאה וגסות כדי שלא אשכח את הרוח הישראלית, ובשביל זה יש לי את גבי גוית ושלום קיטל כבוקר.

חבר מהארץ. קלטות וידיאו שומרות אותי ויש מכתבים מבורכים. וטלפונים. ונכבדינו בתמונה אפילו בכל הנוגע לשידורי הטלוויזיה. מגיעים. פעמיים תוך שישה חורשים כבר לחצתי את החיקויים של אסנת וישינסקי ראיתי בכוקר כאן בנימוס את ידו של שמעון פרס, מה שלא שלמחרת וואיך מני פאר לא הבין שכאשר עשיתי מעולם בארץ. הספרים החדשים מגיעים כפילת ליידי די. אמרה "אני פשוטה מדי לנסיך עם צאתם, וגם את "פלאטון" ראיתי יחד איתכם האמיתי", היא לא התכוונה לתיאור אופייה, אלא (סרט זכל, לזקוקים לצידוק לתבוסה הנוראה

מזג האוויר כאן דומה לזה של הארץ, צומחים ויש גם רשת ב'. אוה, רשת ב'. רק שלא כאן ברושים וזיתים, אורנים ואלונים, לא לגמרי יושבים סביב כיכוד קל עצום, וגורסים את המצב

שמבריל את ארצי משאר ארצות.

והנה יום אחד עברתי ברחובות, וראיתי שהם מכוסים בפוסטרים של לינדסי קמפ. משהו צכט

עלייםז", שאל הגסיך, וקרב אט־אט בחזרה

בו. כמה ימים יש בשנה? כמה זה כפול

אבל הנסיך היה כבר קרוב לשלולית, וקפיץ

יש צפררעים שחולמים על נסיכה אכל לא

יורעים כמה הרבח היא צריכה. לא פל אחת

שלוש, בוקר צהרים וערכן נסיר, אתה טוב

אכל עם כל זה, אני מרגיש גלות. הרגשה נאחס. שום דכר לא שלי. חסר הייחוד המיוחד

פינת השלולית

נשיקה פוף. הוא נהפך לנסיך. והם נחו עתה

ענק, ומה היא בסך הכל? גרושה", אמרה כלאט הנסיכה. "היתה לה קופסת והב שעליה מפת אירופה ויהלומים מציינים את המקומות שבהם היא והנסיך נפגשו. אני רוצה אחת כזו גם לנו".

הוה בטת עולה המון", אמר הנסיך החדש בטון. דווקא צריכה כסף, כמו במקרה שלפנינה אכל כל אחת מהן צריכה חרבה אין לד לחת – עזוב, שגראה לו עוקצני.

אני גם צריכה 12 פרוות חדשות. ליידי דיו הגננת, מחליפה פרוות כמו געלים".

זה בזרועות זו, עייפים אך מבסוטים מאוד, על שפת שלוליתם.

יהנסיכה מווינודור הורישה אוסף תכשיטים

אחת החידות הגדולות של האנושות, יותר מאשר מרוע פיקששנו את הסל האחרון, היא חידת הטעם האיטלקי.

יש לי כאן משפט פתיחה איכשהו, אבל אין אני יורע איך להמשיך. זו הבעייה עם הטעם האיטלקי, שאתה לא מבין שום דבר, ולא יודע איך להסכיר אותו. האיטלקים עושים דכרים יפים. אין שום עם שעושה דברים יפים כמו האיטלקים. בסדר, מה אמרנו כאן ומה הסברנו כאן? מצכנו רע מאוד. איזה מין דיווח זה לארץ

אלא שכאשר אתה נמצא באיטליה אתה לומד עוד דבר אחד: שהאיטלקים עושים, באותה התלהבות, גם המון רכוים מכוערים.

משפט לא נכון, כמובן. אתה חושב שזה מכוער משום שוהו ראי כמסגרת מסולסלת עשוייה שברי זכוכית כחולה ולכנה, או נכרשת ועלעלים לה מפת נחושת וגם פרחים רכים ממתכת מוזהכת. הא, אתה אומר לעצמך על סמך החינוך המשוכח שקיבלת, הא, איזה קיטש. ואפך נוסק כלפי שמי רכא. כי הרי אנין טעם אתה. כן?

אתה מפסיק להיות כל־כך בטוח בזה כשאתה נכנס לבית שפשוט מכריע אותך ארצה מעוצמת יופיו השקט, ופתאום אתה רואה שם ראי רומה או נברשת דומה או משהו אחר שאפילו לא חלמת עליו. הכטחון העצמי שלך כטעמך מתערער ללא אפשרות שיפוץ. ואו אתה מרגיש שאולי אתה צריך ללמור להעריך קיטש. שוכ טעות. כי אם אתה תקנה קיטש, הוא כאמת יהיה

כאמור, אין לנו אפשרות להבין או לכתוב מרריך קצר לתייר, אלא לחקות בוהירות ובחשש, בצערים והירים, את מה שאצלם לא צריך לימור. כלל אחר יש בטעם האיטלקי: אם אחה יורע מה יפה – גם מה שמבוער הוא יפה לא צרוך

אם אתה לא איטלקי, אין לכלל הזה שום ערך לגביך: אחה גירון לחיות לפי קורים רורגיים, בבהלה מתמדת, בתוך מערכת העדפות ודחיות קשוחה. כך לא תפשל, אכל גם לא תגיע אף פעם לרמה של האיטלקים.

עלונים, עתונים – הכל הולך. כשוה התחיל היו כמה וקני חב"ר שהרימו גבה. היום אף אחר לא אומר כלום. עם ההצלחה אין מתווכחים. ובכושר התקשורתי העצום הוה יש המון כוח. עם תומן גוצרה אשליה שלמרות הרבי סרים יותר תסידים מאשר למרוח כל ארמו"ר אחר. זה לא נכון. לרכי משה טיילכאום, הארמו"ר

במערכת התקשורתית הזו יש דבר. מוזר אחר: אנרות הרבי. ממש פעמים בשנה, לפעמים יותר, לא בסרר: "אכפת לו", הוא אומר, "זה חשוב לו, והוא מפרסם הרבי בכל העתונים בארץ איגרת פרושה על אומר מה שחשוב לו. למה לכל גוי מותר להגיד מה כ־60 אינץ'. ההוצאות בעכור אגרות אלה מתקרבות שבא לו על עתיד המדינה – ולרבי מלובביץ' אסור"ז לשלוש מאות אלף דולר בשנה, הן כחוכות בשפה כיום יש קואליציה זהירה כין חב"ד לחסידי גור מיושנת, לא ברורה, ולמען האמת החלק המכריע של שממולה יש קו מאוחר של הליטאים והסירי סאטמר. קוראי העתונות החילונית אינו מכין אותן. בשקט־בשקט מוכנים חלק ממקורבי חב"ר ואת החסירים עצמם אין טעם אפילו לשאול) לספר שבחצר בברוקלין ניסו בבר לרמוז לרבי שאולי כראי לו לוותר על האגרות, אכל דוא סירב.

וגרכי מלובכיץ', בעקביות, אינו פועל לפי קווים המוסכמים על הזרמים החרדיים כולם. לאורך כל ההיסטוריה שלו נשמעה התנגדות לפעולותיו, בחלקה קולנית יותר ובחלקה פחות. הוא לא השחלב, למשל, בורם "החינוך העצמאי" של אנורת ישראל והעדיף, במקום זאת, לצרף את הטידיו לזרם הממלכתי־דתי. הוא מתנגר נמרץ לדרך הטיפול של המפלגות הדתיות. הוא גם מתנגר קנאי להחזרת שטחים בכל מקום ובכל

השמצות ומכות

נושא היחידי שגורם לחטידי חב"ד כולם – המשורתי שלהם ולהתותג כאחוזי תוזית, הוא נושא התיקון בחוק השבות, מה שנקרא "חוק מיהו יהודי". בנושא זה חם רבים עם כולם. דתיים וחילונים כאחד. בעקבות הכשלוו האחרון בהעברת החוק בכנסת אמר הרבי: "הדיקטעורה במדיות ישראל על מצפון ונשמת היהודי גרועה יותר מאשר בכרית־המועצות". (17.12.87). על מפקידן של המפלגות הדתיות בנושא אמר: "חם מונתרים על היהדות ועל הדת למען בצע כסף".

הויכוח שלו עם החילוניים ברור. הויכוח עם המפלגות הדתיות מסובך יותר. זו לא זק שאלה של שיטות פעולה, אלא ום של ניטוח. הרבי רוצה שהנוסח ייתוקו למלים: "גיור בהלכה". אגודת ישראל וש"ס מעוניינות שתנוסת יהיה "גיור ל כהלכה עליפי משולחן ערוך". לאוון החילונית אין ו הבדל נדול. לאוזן- חתרדית ההבדל מבטא שתי תפיסות עולם שונות לחלוטין.

'הרבי רוצה נוסח שיכול "לעבור" בשלום אצל הציבור החילוני. חשוב לו שלחוק יהיה קיבוי אמותי להתקבל בכנסת. לאגודת ישראל וש"ט אכפת פחות מתורת הסיכויים ויותר מו הדיוק בהלכה. לטענתם, אם תתקבל רק המלה "בהלכה", עלולים הרפורמים לטעון שנם חילכתם היא "הלכה". לטיעון רפומי בזה יש סיכוי לעבור את בנ"צ, אבל זהו סיכון קטן מאוד. זוהי פתיחות מול נוקשות. או, אולי, אמונה מול וחסי ציבור. תלוי באיוה צד אתה.

בכל מקרה, זה אחד הויכותים המכוערים (ביותר בתולרות היהדות החרדיה במאה הנוכחים, למתבטא בין היתר ום במוהעות דמונ, השמצות, קללות, תקריות אלימוח וויובים, בעצרת כנושא ן שחתקיימה בינואר 83' קראו המשתתמים לתוקון ו החוק "עם"י השולחן ערוך". בעחון "בפר דוב"ד" מתפרטמה הודעת העצרת. בתשמעת המלום "יעם"י השולחן ערוך". מיד יצא העתון "חמורח" של חומכי שך בגלוון מיוחד, שעל שערו נכתב בגדול "חזיוףו" – וכלילח היו מכות בכנייברק. בך ות מתוחל, המלחמת, ודמה לפעמים, יותר השובח. לשני האדרים מאשך הוצחון. במה וכמה בעמים מכשילו שני הצדדים זה את זה כשהטע הנושא לכנסה דק כדי שלא יחקבל נוסחו של האחר.

81以自由10 32

משחית ומסוכן ביהרות, ציפה כל העולם החרדי

לתגובתו בגשימה עצורה. היא לא באה. "העובדה שלא

הגבנו הזיקה לנו, אכל זה מה שהרבי החליט", אונער

כשמרגיוים אותם. "בזמן שהייתי איתם בעימות ועל

רקע שאלת 'מיהו יהודי') הלכתי לחתונת אחר מילדיו

של הרב יעקב מזרחי והם זרקו עלי אורו והעליבו

אותי", מספר ח"כ ה"אגורה" לשעבר, שלמה לורינץ.

אבל בפרשת שך - כלום. אפילו לא ציוץ. כשפורסם

הנוסח המלא של חמכתב גם בעיתון "דער איר", בטאון

חסירות סאטמר, הגיע המתח לשיאו. הרבי מלוכביץ'

המשיך לשתוק, והרעש דעך הרעש במהירות רבה יותר

מן המצופה. אגב, מי שבכל זאת רוצה לדעת מה חושב

הרבי על המנהיג השני כחשיבותו ביהרות ואו הראשון

בחשיבותו, תלוי באיוה ישיבה אתה), צריך ללכת חמש

שגים לאחור. ביוני 82' אמר הרבי מלוכביץ' על הרכ

שך: "יהורי המוקף כקבוצות של חנפנים, ליצנים,

מרברי לשון הדע ושקרנים - נהפך להיות מקור של

מה שמרשים ברבי, היום, הוא הרבי. אחרי הכל,

לאיש מלאו לפני כשלושה שכועות 85 שנים, אך קצב

העבורה שלו לא ירה. גם לא המרץ. בהתווערויות

המפורטמות של חסידי חנ"ר, הוא נואם בפניהם במשף

שעות, מצטט מהמקורות, מרש"י, מהרמב"ם, הכל

מהזכרון. על שולחן העץ הארוך שלפניו אין אפילו

פיטת נייר. מדי פעם הוא מפסיק את ההרצאה ופורץ

בשירה יחר עם התסירים. מוחא כפיים במרץ. בהפסקות

השירה הללו יושבים בקהל "הווכרים", קבוצת הסידים

שתפקירם לשנן את דברי הרבי, ומחלקים ביניהם את

דבריו. כל אחר זוכר קטע – ובצאת השבת הם כותבים

הכל. התווערויות מיוחרות משוררות ישירות במערכת

התקשורת הבוגלאומית. של חב"ד לכל הקהילות

בעולם, לאחרונה גם בטלוויויה. בכל יום הוא נפגש עם

עשרות אנשים וקורא מאות מכתבים, אכל להפגש

איתו ביחירות כבר לא ניתן. ב־78 לקה בהתקף לב.

הרב קרינסקי הביא אותו ביום שישי מקבר חותנו

הביתה כשהוא קרוב מאוד למוות. שלושה קרדיולוגים

חובהלו למיטתו, וקבעו שהוא חייב לנסוע

לפית החולים. דרבי סירבי כטופו של דבר חובא רופא

משיקנו שטיפל בו בכיתו. כיום שכת בערב הרבי

שנאת ישראל רחמנא לצלן".

חסירי חב"ר יודעים להיות די מיליטאנטיים

הם (המפלגות הדתיות) אף פעם לא יעבירו את

יהודי באמריקה ואומר לנו משם מה אנחנו צריכים לעשות כאן": ברקה וולף, דובר חכ"ד, לא מבין מה כאן צהרות'הרכי מלובכיץ' אינן מתמקרות רק לתחומים דתיים. נועם הליכותיו, החום והאהכה שקורנים ממנו,

מטשטשים איכשהו את הקיצוניות בגלל היוקרה הרבה ממנה הוא נהנה. הכמעט מפחירה של חלק מרבריו. הרבי תמך בכיבוש דמשק בעת מלחמת יום הכיפורים, התנגר להסכמי קמפידייוויר, תמך בכניסה למערב ביירות בעת מלחמת שלום הגליל במלים: "אני קורא לאותם שניים שלושה אנשי צכא להפסיק את התערבותם הבלתי־נסבלת של פוליטיקאים מוגי לב". (6.7.82). מצר שני, הרבי יורע גם מתי לשתוק. לאחר פרסום מכתב הרב שך נגדו בו הוצג הרכי כגורם

יש למאיר שמגר יחסי עבורה תקינים עם שו מכס השיפוט.

השופט שמגר גם שואף להפחית את העונה. המוטל על בית-משפט השלום, להעביר עבירות נוטפות לקטיגוריה של ברירת קנס, ולהרחיב מצד שני את סמכויותיו. מועצת השופטים גם חותרת לייעול המערכת ולמיחשובה. מאיר שמגר שאל נאת הישיבות מדוע החשבונות של חברת החשמל ממוחשבים, ואילו הפרוטוקולים של 800 אלף חיק בית־משפט כשנה נכתבים ביר. הוא הטריח עצמ לכנטת, עשה "לובינג", ומקווה שהעניינים יזווו.

המשפטים, אך הדבר לא מנע בעדו למחוח נמרצות כאשר אכרהם שריר ניסה להקפיא את דיוני הוועה למיגוי שופטים. למכתכו אל השר שריר בנושא ה ניתן פומכי בכל העיתונים, והשר חזר כו מהחלטחו. בפרשה זו ניתן למצוא כמה מאפיינים: זכות הציםו לדעת באה כאן על סיפוקה המלא, וגם סמכותו החוקית של איש הרשות המבצעת הועמרה שוכ למנה עליירי הרשות השופטת. ללמדך שנשיא בית־המשפי חעליון פועל על פי עקרונותיו גם כאשר הוא יווו

מאיר שמגר הוא משפטן שעומר עם שתי רגליו: ל הקרקע. הוא אינו יושב על האולימפוס, רוצה. להיות בטוח שהכל אכן מתבצע, ולכן כל כך מרקיי, בקטנות", אומר אחד ממכריו הותיקים. וכשהוא שוחי היום לורו את הקמת היכל המשפט חחדש, כדי להוסף ולשפר את תרמית מערכת המשפט, גם זה במסגרת. השקפת עולמו שלפיה מדובר כאן ב"עיסקת חבילה" המורכבת גם מעריכת דין חופשית ואמינה, עיתונה חופשית וזכויות אזרח, כשכל אלה עטופים בקליפה

ברברים שנשא לא מכבר בפני עורכייהדין אמ מאיר שמגר כי כפני השופטים ועורכייהדין ניצבה משימה חשובה מאור, למלא שליחות שהפקיד הצינו ביריהם, לתת לו שירות ולא להתנשא מעליו יאון שום סיבה שארם הכא בפני בית־המשפט, לא יתיהם אליו בכבור", אמר. ועור יותר חשובו "עלינו לקיים או דברינו. מלה – מלה. עלינו לשמש בכך דוגמה". דברים אלח אולי יעורו לנחש מה יעבור עליי

כאשר יישב בעירעור על חיק נאממו בימים חקרובים

בכל היקפה על כל פרט בשירות הציבורי", הוא ענ והוסיף שעוברי המדינה יכולים להשמיע אן השנותיהם וביקורתם בתוך המסגרת, אך לא כווימה התמונה ברורה, לא כן? כשבראש מעייניו ש

גשיא בית־המשפט העליון עומרות זכויות הפום חירויותיו, החלטתו להרחיב את אפשרויות העתיוג לבג"צ היתה תמריץ לאזרח לעמוד על זכויותיו. התוצאה היא הצפה. לעומת 150 תיקים הנירונים במשך שנה בכית־המשפט העליון בארה'כ, תלוים ועומדים בבית־המשפט העליון של ישראל – נטן לעכשיו – יותר מ־3,000 (כן, שלושת אלפים:) תיקו רק בג"צים. מאיר שמגר התריע כהודמנויות חוורות על המעמסה הזאת, כמו על העומס העצו המוטל על כלל שופטי ישראל, כאשר הקורנוו המייריים הם בעלי הרין. העומס, הסחכת והסכל ח הסיבות העיקריות להחלטתו להקים מועצת שופטם הדנה כבר ברפורמה במבנה המערכת שעיקרה הקמת בית משפט נוסף לערעורים, שיקל את העומ הרובץ על כית־המשפט העליון. כג"צים ישארו בעליון

במעט עשרים שוה היה מאיר שמגר איש צבא הוא מכיר היטב און מערכת השיפוט הצבאית כמו גם את כותות הכטחון. יש לו ירידים רבים כון בכירי המערכות הללו, ורווקא הוא נאלץ באחרונה לשנה. פעם אחר פעם, כמו בסיום מתמשך, בדיונים שבהם מתגלות "פאשלות" אצל כוחות הבטחון. התיקים ממשיכים לעבור לפני האיש שכה טרח וכה התגאה בהשלטת שלטון החוק בצבא. עכשיו הוא רואה, שומע קורא ופוסק, ושריר לא זע בפניו. מקורביו יכולים רק לנחש מה עובר במוחו ובליבו כשהוא יושב לרון בתיקים הללו. בימין כפרקליט צבאי ראשין איס ז מכוחות הכטחון לא העז לשקר לו.

ח חומן להתחיל בחפחתת חמשקל הבריאת שלר

שמדובר בבריאות שלד יש לר סוף סוף את

חרויה עם "מרוית".

לגברים ולנשים

ללא תרופות

חינם – 24 שעות ביממת גם בלילות ובשבתות 150,000 שנים של ניסיון רפואי בחרזית ועם 150,000 02-663125 ,02-630423 חברים גאים. חשיטה חיחידה חמביאת לך מדי או בתלוש

עכשיו, כשחחרזיה שלר בטוחה - כל שעליד לעשות חוא לחייג, כבר ברגע זה לטל: 02-663125. .02-663126 אר לשלוח את החלוש חמצורף ולחזמין ללא כל חתחייבות: חומר חסבר בימרזיתי + הוכחות מצולמות להצלחה +

ב'מרזי מורית" - בלערית עבור שיטת תחרזית יישלח אליך כל תחומר - וחכל כלא כל

----מויו מוריות בע"ם וא שילחו לביחי - חינם: חומר חטבר מפורט לשיטה + הסבר לכמוטות ולמשקה בימרויור + ווסבר לתכשירים תבלערינם לרובוזי השומן + חוכחות מעולמות שאלון חדשמה מדעי - ללא כל

האישית שלך -- בדרך מיוחדת בין הארוחות (ולא במקום הארוחותו) – מה שמבטיח לד שיטת הרזיח מחירה ובריאה ללא רעג וללא בנוטף מתאים עבורך הצוות הרסואי תכנית אישית לחרזיה ולסילוק ריכוזי חשומן חמותאמת לנתוניך ואורח־חייך, בשילוב עם התכשירים חבלעדיים לריכוזי חשומן – מה שמבטיח לך כי

בכל סו ימים יפתית בופך 10-3 ק"ג ודווקא באיזור רים "הבעייתיים" שלך. צוות יועצות מנוסח מעניק לך בכל יום ייעוץ

הרזית מתירה ובריאה

בנוסחא בלעדית

ללא תרופות

וסילוק השומנים שלך.

חשיטה משלבת בתוכה משקה חדשני - בטעם מיוחד – עשיר בויטמינים ומינרלים, ביחד עם חכמוסות המתמכניות – ללא תרופות – בנוסחא צמחיות בלעדית לשיטת החרזיה. הצוות חרמואי במרזי מורית משלב את מערכת תמשקח וחכמוסות ב"מרזית" – בתוך תכנית התזונה

מוסקוביץ מרים שד' חרצל צ/קוו, דימונה

מוסקוביץ מרים

מ־108 ק"ג ל־77 ק"ג

ב־60 יום

"חירכיים, חכרס וכל ריכוזי השומן

נעלמו בקלות! לא ציפיתי שאצליח

להפתית 31 ק"ג ב־60 יום ושאיפטר

מכל ריכוזי חשנמן בקלות שכזו –

במרזי מורית מצאתי שיטה אמי־

תית להרזיה אישית ובטוחה –

ובפיקוח רפואי".

ללא מכשירים וללא תרופות ו...

the control of the co

מאת אבי מורגנשטרן צילומים: שמואל רחמני

יום שלישי שעבר הוזמנו ביל גרהאם, זאכ אייזיק וקרלום סנטנה ללשכתו של ראש עיריית ירושלים טדי קולק. הרימו כוסית, דיכרו קצת על העולם והרבה ירושלים. טרי משקיע במקומות הנכונים. הוא לא מבובו זמן על אנשים קטנים. הוא יודע שאם גרהאם וסנטנה יהיו מרוצים מהאירוח, יש סיכויים שלמחרת שוכם לארה"ב ידווחו לכל קומונת הרוק שירושלים שווה ביקור. הכנסת־האורחים של קולק עטוייה להיתרגם לכסף. הרבה כסף.

ביל גראהם וזאב אייזיק, שני אמרגנים יהודים. שניהם מארגנים מסעי־הופעות לגדולי אמני הרוקנרול, אכל יש ביניהם הכרלים. גרהאם הוא אחד מהאמרגנים הגדולים ביותר בעולם. אימפריה של

עוד הרבה שטויות, אבל אני מקווה שהציבור הישראלי מספיק חכם כדי לדעת למה להתייחט, ואיך".

של ילד תמים, בעיקר כשהוא מחייך. שליו, נינוח, לא חנוט בחליפות. נעלי "נייק" ספורטיביות ומעיל עור. כשהלך להופעה של "סנטנה" לבש חולצת טריט ועליה ציור הלהקה. אות הזרהות.

תרי שסיים את התיכון הלך ללמוד כלכלה: ומשפטים באוניברסיטת מלכורן. מוסיקה ! בכלל לא עניינה אותו. "בעיקר אהכתי ספורט – וציונות", הוא אומר. בשנה החמישית ללימודיו נכחר לונפקיד יו"ך איגורו-הטטורוטים באוניברסיטת מלבורן, ובין :שאר היה אחראי להבאת אמני רוס להופעות באוניברסיטה. וכן מבלי שחשב לפנייכן לעסוק באמרגנות, עשה את

יום אחר הצליח להכיא את אמן הכלוז הנפלא ולאחר משארומתן קצר וענייני החתים את דילר על

את סוד ההצלחה הכלכלית שלו מסרב אייויק לגלות, מתעקש לומר שהוא "פשוט אדם אנושי שפונו אל הרגש, לא הולך על רווחים קלים אלא רואג לכל מי שעובר סביבו ואיתו". הוא לא יגדיר עצמו כאיש עסקים קשוח, אכל עוברה שתוך כמה שנים נהפר

כוח מאשר לפוליטיקאים".

ממש, מולטיימיליונר החולש על קונצרן כלכלי ענק. מתגורר בסן־פרנציסקו. זאב אייזיק הוא אפרני יהודי־אוסטרלי שעלה ארצה לפני כשישה חודשים כסף יש לו. עכשיו הוא רוצה להביא אמני רוקנחול לארץ הקודש. ביל גראהם ולהקת "סנטנה" היו נסוה הפתיחה של הקרירה המקומית שלו.

לאמרגן החשוב וה"כבר" ביותר באוסטרליה. שוקי

וייס, שעבר בזמנו עם האמרגן יהורה טלית וכיום עובר

עם אייזיק, אומר עליו: "מה שהוא כבר הספיק לשכוח,

אחרים עוד לא הספיקו ללמוד. הוא כא אלינו עם

העברית של אייויק עדיין טוכלת ברוטב ככד של

אחרי סיום לימודיו יצר קשרים עם אמרגנים

מש שנים בעולם השעשועים והוא נהפך

אבל הכית הענק שבו התגורר במלכורן,

האולפן, חברות מולו"ת והפצה של חקליטים והנויות

תקליטים שהיו בבעלותו מיתרגמים לרווחים עצומים.

"בארץ אני אפילו לא חולם להגיע לכית כמו שהיה לי

שאסור לשרוף אמן מהר מדי. גם אם כהתחלה הוא

מצליח, עליו להיעלם אחרי־כן לתקופה ארוכה כי

לאנשים פשוט נמאס ממנו".

הוא לא מחייך.

האותיות הקטנות וגריפת הרווחים הגדולים.

לסטיבי וונדר, 'מועצת הסגנון', ה'קיור".

זאב א"זיק: "הבנתי שאסור

בהתחלה הוא מצליח, עליו

בשום ומאס ממנו".

מה קורה היום?

ראייה אחרת לחלוטין בכל הקשור לשואו־ביזנס".

מבטא זר, אבל הוא מתעקש לדבר כה "אחרת לא ביום חמישי שעבר, כמה שעות לפני הופעת אלמד את השפה לעולם". גם את המשפט הזה אפשר הבכורה של "סנטנה" בכריכת השולטן בירושלים. לתרגם לראייה כלכלית מעשית. עיסקי האמרגנות, נראה אייזיק נבוך כילד קטן כשביל גרהאם אפר לו שהחלו אצלו כהוכי ("איך אומרים הוכי בעברית?"ו בסוויטה המפוארת שלו ב"הילטון": "אני מבטיח לו נהפכן מהר מאוד למקצוע. "הכל דין מהר כל כך. זה שאדבר עם האמרגנים של כל האמנים החטונים, היה כמו 'קוויק סאנד'. חול טובעני שאי־אפשר וכולם מיד ייצרו איתך קשר. מומן לא זכעי להיחלץ ממנו", הוא מחייך. לקבלת־פנים נפלאה שכזו. אנדנד להם ואזיין להם או השכל עד שכולם יבואו לכאן להופעות". וכטניל שונים והחל להריץ מופעים ולהקות בכל רחבי גרהאם מכטיח – אייזיק יודע שהוא יקיים. "ואני אפיוו אוסטרליה. את סודות המקצוע למד כשטח. "הכנתי

לא ביקשתי ממנו", מסמיק אייזיק מהתרגשות. כשהוא עלה לארץ לא ציפתה לו קכלת פנים' ממלכתית. להפך. חטף הרכה מטעני ארס מעמיחז האמרגנים. כשמרובר בביזנס, החוקים הם חוקי ג'ונול טענו כלפיו שהוא שובר את השוק בסכומים הגבות: שהוא מציע לאמרגנים מחו"ל: שהוא לא אמין שהשאיר צ'ק פתות לטינה טרנר. אייזיק מחייך בכאב "לא יודע למה התנפלו עלי. זה כאב לי מאור. אולי נו מצביע על חשש מתחרות. אני לפעמים מרוויה ולפעמים מפסיד, אבל אף פעם לא מלכלך על אנשת אמרו שהצעתי ל'סנטנה' מכום כסף אגדי. לכמה מת כנראה כאב שרווקא אני הצלחתי להביא אותם. אמוו

ואב אייזיק בן 37. משקפי ג'ון לנון כהים, פנים

הוא נולר בארץ, בחדרה. כשהיה בן שבע נסע עם הוריו לטיול באוסטרליה, שם התגורר דודו. ההורים החליטו להשתקע במלכורן. בעיות פרנסה בישראל. "באוסטרליה נהפכתי לאחר. כשהגענו לשם ראיתי את בני דודי אוכלים לחם ומשאירים את החלק הקשה הייתי כשוק. אצלנו אכלו הכל, גם את ה'קשה' של הלחם. לא היתה לנו אפשרות לכחור". עם הומן אייויק יכול היה להרשות לעצמו לוותר על החלק הקשה של הלחם. וגם לאכול קוויאר ולשתות שמפניה.

הצער הראשון בכיוון.

מאדי ווטרס. האמרגן של ווטרס שכר אולם בעיר כרי להופיע גם בפני הקהל הרחב, אבל לא הצליח למלא אותו. אייזיק – כבר או עם ראש כלכלי טוב – הציע לו לקנות את ההופעה ולהעביר אותה לאוניברסיטה היתה הצלחה מסחררת. שימעו של הסטורנט הממולה יצא למרחוק, ולאחר זמן־מה קרא לו אחר מחשובי האמרגנים במלבורן וביקש ממנו לטום ללוס אנג'לף כדי לנסות לשכנע את הקומיקאית האמריקנית פיליס דילר להופיע בסרט אוסטרלי. רבים לפניו ניסון ונכשלו. אייזיק, כולו התרגשות, המריא לקליפורניה

ביל גרהאם: "מי האמין שהרוקורול יויע את העולם? זה מכחיד. לאמני רוק יש היום יותר

ביל גרהאם. יהודי־אמריקני. אם תשב עם הרגליים למעלה ותשחק אותה בוס גדול, אולי תעשה הרכה רושם, אכל אני מעדיף לרוץ ולעבור כשטח. אותי מעניינת החוויה של העשייה. לא מעניין אותי רק למכור כרטיסים". לא רק. אכל גם.

> יל גרהאם, 54, מוסר בעולם הרוקנרול. האמרגן שעבר עם ג'ניס ג'ופלין, ה"מי", "קצפת", בוב דילן, "האכנים המתגלגלות". 20 שנה הוא האמרגן של "סנטנה". נדמה שכל החוף המערכי של ארה"ב מצטנף תהת הכנפיים היהודיות הרחבות של וולפגאנג גריונצה, ששינה את שמו לכיל גרהאם.

> הוא נולד בכרלין, התייתם מאכיו כשהיה בן יומיים והתחנך בכית יתומים. כשהנאצים החלו לצכור כוח ושלטון החל בשבילו מסע תלאות ממושך דרך פארים, ליסבון, קאובלנקה וברמורה עד שהגיע – יחד עם עוד כ־11 ילדים יהודים יתומים – לניו־יורק, שם אימצה אותו משפחה יהודית־אמריקנית. "הרגשתי כמו כלב שבאים לקנות אותו בחנות. אנשים מסתכלים

אותם, לאילו פטגות הם עדיין עליך ומצביעים. כמו בשוק עברים", הוא אומר. רוצים להעפיל. היתה לו ילדות קשה, מיוסרת. כשבגר העדיף למליונר. מסרב להיכנס למספרים לעזוב משרה בטוחה ומכגיסה (26.000 דולר בשנה מדוייקים. "אני לא זוכר", הוא אומר בחיוך, בשנות ה־50') כמנהל־עסקים ולהצטרף ללהקה תיאטרלית כשם "תנועת הפנטומימה של (המשך בעמוד 41)

ילדות אירופית בבתי"חומים, צל השואה. כיום אימפריית רוקגרול בינלאומית, קונצרן שמגלגל מליונים. זאב אייזיק. יליד ישראל. ועורים באוסטרליה, עסקי אמרגנות שצמחו ביבשת הדרומית והתרחבו בקצב המילון. כיום עולה חדש. שניהם יחד –

השידוך שהביא לכאן את

"סנטנה". אילו צלילים מריצים

ב"פרלמנט" של אלימלך עם בירה ודג־מלוח

שקה, ללמדך כי זו אינה סתם מזללה ומסעדת בירה עממית של דרום העיר. ללמדך כי "אלימלך" זה מקום, זו חחיכת היסטוריה עטופה בפולקלור.

"אלימלך" ממוקמת באחר הרחובות הצרים והמיושנים של דרום תל־אביכ (רמוב וולפטון 35) – איזור מטחרי צפוף, חסריחמרה. למצוא שם חנייה זה סיפור. פעם היתה בקרבת מקום תחנת עגלות, והעגלונים והסבלים היו מרכיב חשוב במיגזר לקוחותיה של המסערה הפינתית הזו. המוניטין שלה לא חרג או מתחום דרום העיר, והתכסס בעיקר על בירה מצויינת ומעט תכשילים ממטכחה אל אמא יהודיה מפולניה. בירה יצקו כאן כבר באמצע שנות השלושים, כשרק יחירי סגולה ומביני קצף ידעו להעריך את המשקה הוה וגם היו מטוגלים לשלם בעבורו. פועל השתכר אז 20 גרוש ליום. שכרו של פקיר היה או שש לירות מנדטוריות נחורש. מסערות לא היו הויון כליכך נפרץ. "מחלכות", "תנובות" ומונובים ענו על מרבית צרכיהם של הרוצים או הנאלצים לאכול מחוץ

לקרבם יחד עם כוס בירה או כוסית במקכיל למה שהתרחש באותן שנים בשנות השישים גילו את המקום הוה בקטעים שונים בשררות רוטשילר, גם ה"צפוניים". לחרכב אחרוני העגלונים אצל אלימלך התקיים "פרלמנט" – סביב של העיר העברית הראשונה ובעלי צלחת חמין עם קישקע, סביב דג מלוח המלאכה מהאיזור התווספו עד מהרח מקציפות. השתתפו כ"פרלמנט" הוה ושותרי בילוי לא־שיגרתי החלו פוקרים "פלטה" של שיש – כמוכרת וכקמיע. עגלונים חבושי קסקטים ואנשי "ביונס" את "אלימלך" מעת לעה – ללגימת במגבעות צרות שוליים. כאן עוד בירה, לנשיכת הרינג או לארוחה של את המקום, אומר כי אצל אלימלך אתה וכאישיותו של הנציב העליון סיר ארתור ווקום. כאן התקוטטו על גושאים כמו מי לעולמו. אשתו ובנו ממשיכים להתעיל בני עדות המזרח נהנים שם מרגל רצח את ארלווורול והאם ישראל רוקח את המקום. הכירה ככך אינה רצה דרך קרושה, ככר קצוץ ורג ממולא.

מיתקן פרימיטיווי ואינה מקוררת עוד מאחורי הרלפק היה ניצב אלימלך כ"בלוקים" של קרה. אבל היא עריין ברמן, מורס דג מלוח ריוצק בירה ותורם מצויינת. ויש הרינג וכבר קצוץ וקציצות מעת לעת את תרומתו ה'פוליטית". באותם ימים לא היו קיימים המיתקנים חמין ומעיים. ואת הארוחה מסיימים פתוח ללא הפסקה, משעות הכוקר וער החדשניים של היום להכנת בירה. היוצק בקומפוט פירות מיובשים – מנה גדולה, כמעט חצות. טגור מכניסת השכת ועד היה חייב להוסיף את הגו על פי חושיר שמדיחה מחיכך את כל הטעמים צאתה. ונטיונו. הוא קבע את כמוח ומהירות המיוחרים. ההורמה בצינורות הנחושת הצרים, אותם 'היו מקררים כאמצעות "כלוקים" של השתנו רק הנושאים, והענלונים לא , קרה. בקיצור, לעשות בירה טובה היה באים יותר. כי פשוט אין יותר עגלונים, צריך לדעת. אלימלך, בתחום עשיית – כך אומר אני, בנו של אלימלך – אנל

ברחוב וולפטון, מעין מונון למאכלים אצל "אלימלך" האווירה עדיין ביתית, הבירה עדיין נמזגת בכוסות גדולות של יהודיים" אותם היו הלקוחות מערים פעם ועל הצלחות נערמים מטעמי בית אמא (צילום: שמואל רחמני)

סביב שולחנות קטנים שעליהם מישטחי מתחרים היו לכירה שלו באותם זמנים. הסבלים של פעם – מחייך אבי – עכשיו שיש, היו חתך נאמן של העובדים בזכותה ובזכות המאכלים של רעייתו הם נראים ומתנהגים יותר כמו זמרי והסובבים באיזור המסתר והמלאכה חזה. נהפכה המסעדה הקטנה ל"מוסר". קסטות מאשר כמו סבלים. תחוך, מקושט בכצל, סביב כוסות בירה אגשי בוהמה ותקשורת. אניני טעם השולחן האתרון של שנות השלושים, עם

ה"פרלמנט" ממשיך להתקיים שם.

עממיים. מנה עיקרית עולה פחות מ־ל שקלים. ארוחה מלאה, כולל כוס בירה, "פולניות" ורגל קרושה, וכסופי־שכוע תעלה לך שם כ־12 שקלים. המקום

"קוניאק מדיצינאל". הלקוחות, שהטבו הכירה, נחשב ל"אמן". מעט מאוד הטבלים ממשיכים לבוא. הם אינם

חיכך, אכל יש בו משהו. בפינה פוגש חתך נאמן של עם ישראל על

המחירים אצל "אלימלך" מאור

דוטורויורי

לדורי חוא תנור החרס חשרי המטורתי המוטק בפחמייעק לטמפרטורות גבוהות ביותר. הוא משמש הו לאמיות חלחמים ותרקיקים תחודיים המיוחדים, ות לחכנת תבשילים. "טנדורי" חוא ש שמח של המסעדה החודות חתל־אכובית (רחוב זמנחוף, מול קולווע "אטתר") שדברי תמאמו שלח וחלק מן התבשילים והבשרים המוגשים בת עוברים את כון תבישול ורואפייה של התנור חוה. תוחלת חייו של תנוך שלות

חיא קצרה -- שמונהיתשעה חודשים בלבד, בתום חחקופה חון חוא מתחיל לסבול מ"עיימות חומרים" ומאבד מכושדו וסגולותיו. ואז, 'פשוט', תורטים אותן ובווים תחתיו חדש. את תמלאכה חוו עושים באן העבחים חתודים שמקצועם חוא חטנדורי, מלגו משול ואמייה מתנור הוה הו חייבים לדעת גם מרק בחילכות נויתו מחדש, כאשר חמו ימון

לאחרונה חרטו במסעדון חחודית בת"א את הטנדורי חישון ובנו חדש במקומו. ואנדנו באוון לטעום ממטעמיו של חחדש, מו עוד הוא במלוא אוון.

מחדונו ב"פניר מקאן מסלח" שחוא קוביות של גבינה לבנה מבושלת בדוטב תמאה וקצמו ותבלינים שונים. צריך לטעום ברי יאוורייכן, חגיע ח"קבאב אח מפרוש

ששה ציורים נגזלו, לפני כ־25 שנה, מתוך תמונת ענק של גוטמן שהוצגה בתערוכת היוכל של תל־אביב. זוהי קריאה להחזיר את הגזילה לתמונה המשוחזרת שנחנכה בשבוע שעבר.

מאת צבי לביא צילומים: שמואל רחמני

הציורים כפי ששוחזרו לאחרונה בידי דורוו לוריא: (למעלה מימין) אבי העיר, השומר הערבי והסטודנט המהרהר, השומרים בחולות: (למטה)

דוקטור חיסין, הקונצרט הראשון: השתיים האחרונות שוחזרו "בערך". בהעדר העתק נאמן

> ביורים בתמונות שבעמוד זה חם חידה. גזילה שחייבת לשוב לבעליה. נחום גוטמן ב־1959, אשר נחחכו ביד ברברית מתוך תמונת הענק "ימים ראשונים". התמונה כולה משתרעת על פני 21 לוחות, גועמן צייר אותה, פי הזמנה, לתערוכת היובל של תליאבים שהתקיימה בגני התערוכה. היא מתארת פרקים בתולדות העיר העברית הראשונה, בציור ובמיסמכים, מיום ייסודה ב־1909 ועד לאחר סיום מלחמת העולם הראשונה וחצהרת בלפור. גוטמן שיכץ ופיתח בתוכה נושאים מוכרים, שצייר בספריו וסיפוריו, ועיבד אותם למגילה ארוכה ורבת

גילגולה המשופץ, שנחנך בשבוע שעבר, תופס כמעט את כל אורכו של אולם חלקים נוספים כדי להפכם לתמונות בגודל סביר, שניתן לחלות בסלון. הקונגרסים במרכז הירידים. דק 17 לוחות הם מקוריים. ארגעת הנותרים שוחזרו ביד האמן של דורון לוריא, המשקם הראשי של מוזיאון תל־אביב. הלוחות המקוריים נעלמו ומתוכם נוסרו התמונות המוצגות כאן. זוהי קריאה לכל מי שמחזיק בהן (או לכל מי שיודע על מקום הימצאן) להשיב, או לסייע להשיב. את ו"הסטודנט וומהרהר", וכן תמונת הרקע של כוכב השביט האליי וזובו הענקי, הגזילה למקומה הטבעי. דורון לוריא ישמח לשבץ אותן, לפחות, בלוחות המשוחזרים, ולזרוק לפח את החיקויים. משפחת גוטמן מוכנה לפצות את מחזירי מאד יתכן שקיבלו את התמונות בתום לב כלא לדעת את מקורן. לא מן הנמנע שאלה אשר מאחורי ניסור התמונות וחלוקתן, גם הם לא נהגו בכוונת זדון אלא מכל מגע עם משפחת גוטמן. כשהצטמצמה רשימת החשודים לכחצי חריסר

בשינוי קל של שם אחת מיצירותיו הנפלאות של גוטמן, הצייר וסופר הילדים, אפשר לקרוא לפרשת הציורים המגניבים "התיפוש הגדול ותעלומת הארגזים". לא שמעו ולא יודעים מה עלה כגורלה. לאחר תום התצוגה בתערוכת היובל לא ידעו המארגנים מח לעשות ב"ימים ראשונים". סיפתו אותה למשך שלוש השנים הבאות עד 1962, ולא בתנאים אידאליים, לתערוכות הבאות ביריד. מנחם (חמי) גוטמן, כן האמן שגם סייע לאביו בעבודתו על היצירה, כותב בקטלוג הנמכר היום באולם הקונגרסים: "המזמינים לא הכירו בתמונה כביצירת אמנות, והתייחסו אליה כאל קניין לכל דבר. הציור הוזנת והופקר לקרני השמש ולידיים משחיתות של נוער חסר תרבות, ולבסוף הובא נגר בעתיקותן היחסית על גבי הלוחות הטריים. אשר ניסר כקצב אבר מן החי, ועקר קטעים שחולקו בין המקורבים".

מסיבה לא ברורת, גם האמן עצמו לא נתן דעתו על גורל היצירה, עד לאותו יום, לפני כ־25 שנה, שמוכ"ל חברת הירידים גילח לו שהתמונה נוסרה, והביא לביתו שתי תמונות שלדבריו הצליח לחציל. היו אלה הציורים בהם נראה שמואליק הגר. הגנן של "אחוות בית", וצמד הצעירים, אשר יש טוענים כי זוהן עדות מצויירת: לרומן שהיה בין המשוררת רחל למשורר אורי צבן גריוברג. המנכ"ל לא אמר מה אותו ומוכן לחחזיר את התמונה שברשותו וחושש בכל ואת מחשיפה – מוומן עלה בגורל יתר הלוחות. חמי גוטמן אומר שמאותו רגע התייחס אביו ליצירה שנשחתה כמו לקללה, ומחק אותה מליבו. "חדוות היצירה המכה לטאכו שאין. אלמוניות האנשים. אחרי הכל לא מדוכר כסחם תמונות אלא בחלקים מחוך יצירה. מדברים בו ואין מוכירים אותו".

לימים נודע בי באמצע שנות ה־60 תכננו אלמונים לבנות מלוחות הדיקט ציורי שמן על דיקטים, פיסות מהווי תל־אביב הקטנה, כפי שצויירו בידי המצויירים ליפטים לאריות ציוד שעמד לונישלח מהארץ, וכך להבריח לחו"ל את חלקי התמונה. מישהו גילה את המזימה, איים להלשין, התכנית נגנזה, ונעשה הכל כדי לנישטש עקבות. הלוחות הושלכו לאחד המחסנים בגני התערוכה ונשכחו למשך כעשרים שנה. ב־1985 נתגלו אייסדרים במרכז הירידים והוחלפה ההנהלה. המנהל החדש, נחום רו, ערך סיור במחסנים וגילה את המטמון האבוד. ארבעה לוחות חשרו. מצב הנוחרים היה מעורר רחמים. מלוכלכים בכתמי צבע וטביעות ועלים של צַבְעים, שהפכן את הלוחות למשטחי עבודה, בנוסף לשירבוטי עיפרון של ילדים. במספר לוחות היו סימנים ששירטט נגר בכוונה ברורה לנסר

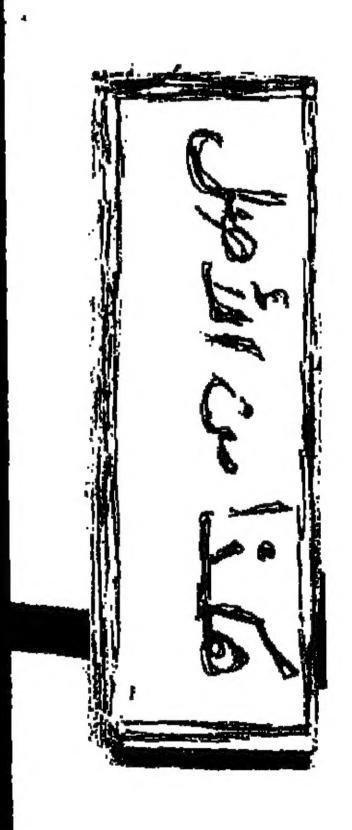
משפחת גוטמו פתחה במבצע כלשי, עצמאי, כדי לאתר את הלוחות האבודים. חסרו שם תמונות "השומרים בלילח", "הקונצרט הראשון", "דוקטור חיסיו" (הרופא הראשון, רוכג על חמורו) "אני העיר" (דיזוגוף על סוסו). "הערבו" הפחות חשובה. הם הרכיבו רשימה של כחמישים איש, האתראים על הביחן בו והתנערו מאחריות. מספר לא מבוטל מאותם אנשים ופטרו. גם יורשיהם החתמקו וחחלו להחקשר כטלפון לבתיהם, הם טרקו את חשפופרת כששמעו במה מדובר. אשה אחת הודתה כי היתה אצלת תמונה אחת, שנעלמה לאחר שעברו דירה. בניה

בלית ברירה הוחלט לשחזר את הלוחות האבודים בנוסף לשיקום המקוריים. דורון לוריא נעזר בצילומים (בשחור לכן, לא כולם ברורים) בהיכרותו העמוקה את סגנון האמן, וכוכרונו של חמי גוטמן. את תמונות הקונצרט ודוקטור חיסין שיחור "בערך", לא כגוון הצבעים המדוייק. האחרות קרובות ביותר למקור. אותו שתי תמונות מנוסרות שהוחזרו לגוטמן בשעתן ושוכצו במקומן, בולטות עכשיו

שש תמונות חסרות. המשטרה לא נתבקשה לחקור. קרוב לוודאי שכבר לא ניתו להאשים איש. גם העבירה, אם היחה, התיישוה, אבל מי שמחויק בהן עתה. מחזיק ברכוש לא לו. הנחלת מרכז חירידים מוכנה להעלים עין, ולקבל בחזרה את חתמונות בעילום שם, אפילו להעניק מדליה ומכתב חוקדה למחזירים. משפחת גוטמן מוכנה לתה ליטוגרפיה מיצירותיו של גוטמן ובחתימתו. מי שמצפונו נוקר לעשות זאת באמצעות מערכת "סופשכוע" הנותנת בזה מלת כבוד להגן על בעלת ערך היסטורי וסנטומוטלי בתולדות תליאביב.

37 Blaeaig

ילד טוב גאנה

(13 מעמוד (13) גם את קולין, שעלה לישראל מפני שלא היה מסוגל להיות עריץ מדכא במדינת האפרטהייד. "אבל אתה עלית הנה מפני שאתה יהורי, מפני שזאת המרינה שלך, לאז" שואל עמנואל, אולי בפעם הראשונה מאז שהם טורחים בשקט אצל שורות הפיטמות במכון החליבה. "לא", אומר לו קולין, "לא רק בגלל זה.

עמנואל לא יורע להרגיש את העניין הזה, אפלייה. הניפור, הנחיתות. מעולם לא התנסה כזה. פעם, ברחוג, בירושלים, רצו אחריו ילדים וקראו: "כושי, כושיו". עמנואל היפנה אליהם את התיוך הצחור שלו וצחק. זה הצחיק אותו. "הם הרי ראו שתור בפעם הראשונה בחיים שלהם, לא פלא שהם צעקו. אני אוהב את הצכע שלי. הוא יפה. אני מכיר הרכה אנשים שמויעים כשמש כשכיל צכע כזה".

הסיבה העיקרית שבגללה כאתי מררום־אפריקה היא

שלא יכולתי לשאת את מעמר השלטון שלי כארם

עבר לקלילות החביכה של הבחור מונחים זכרונות שהוא מגן עליהם, כמו שלמד ככית. כ־74' נשלת ארסקין האכ, אישיות בולטת כצכא גאנה כזמנו, לשרת ככות או"ם שהוצב על גבול מצריים. עמנואל זוכר חופשות קיץ סימפטיות בחוצות קאהיר. כ־78% הוצכ ארסקין כלבנון. אתר חופשת הקיץ השתנה. משפחת ארסקין השתקעה בירושלים מרי שנה למשך שלושה חורשים. "תמיד התפלאתי", אומר ארסקין, "איך היהורים והערבים שהיו באים אלינו להתארח ככית, בירושלים, הסתדרו כליכך יפה ליד שולחן האוכל שלנו. תמיד היתה אווירה טובה, יחסי שכנות, מצכירוח טוב. הרכה עווק. לא הכנתי איך זה כשהם יוצאים מהכית שלנו הם מפסיקים להסתדר".

מה חשבת אז, מה אתה תושב היום על הסכמוך הישראלייערבי?

"כשזה מגיע לפוליטיקה – תשאירי אותי מחוץ לעסק. אני לא נוגע כוה. לא בגאנה ובטח שלא כאן. היו לי ויש לי חברים יהורים וחברים ערביים. המשפחה שלנן תמיד היתה נייטראלית".

מה העביר לך אבא שלך מרשמיו בנושא הזה? "כלום, אף פעם לא שאלתי את אבא שום רבר שנוגע לעכורה שלו. הוא היה מגיע כל יום שישי הכיתה, כנהיגה מלכנון, והוא היה אבא ככית. מחליף בגרים, יושב איתנו, משוחת ער השעות הקטנות של הלילה. צוחק. תמיר ירעתי שנושא שהוא לא מרכר עליו, לא שואלים לגביו שאלות".

אבא שלך היה כלבנון בתקומות קשות מאוד. שמונה שנים שכללו את מלחמת לבנון. הרגשת

וקראו לו לחזור ללבנון. קמנו והסתכלנו לו בפנים . פרות, לחלוב אותן, להפוך את החלב לגלידה, למכוד וראינו שהן שלוות. לא שאלנו כלום. ידענו, לפי אותו כשוק הקרוכ ואפילו הרחוק. כהודו, הוא אומר, הפנים שלו, שהכל יהיה בטדר. אבא שלי הוא מז יקשור גם קשרי מסחר. ההכרל כיגו לכין צעירים האנשים שמשאירים את העבורה שלהם כמשרד. הוא ישראליים התולמים על הקמת חווה אוטונומית נעוץ שומר דכרים לעצמן. הוא, כנראה, ידע, שאם הוא יראה לנו שהוא מתוח ודואג, זה רק יויק לנו. רק אמא ידעה מה עובר עליו, וגם היא, אני חושב, לא ידעה הכל".

עמנואל זוכר את אמא שלו מתפללת, לא ישנה לילות ארוכים, ומתפללת. משפחת ארסקין, נוצרית ארוקה, סבורה שהגנרל יצא כלא פגע משנותיו כלכנון בזכות תפילות האם, אחות במקצועה. הרכה חיכה ולבוד, משפחתיות מלוכדת, ללא ספקות ותעוזות של מרד, מאחדים את המשפחה. ארסקין הכן מתאר את אביו כדיפלומט, ג'נטלמן אוהב חברה ושופע הומור. איש מסורר היודע את אשר לפנין. אמביציווי, אך לא בכל מחיר.

אם היו לגנרל ארסקין שאיפות להגיע למשרה ממשלתית בכירה בתום שרותו באו"ם – הן התכדו, אך בנו לא חושף פרטים בקשר לכך. בעיתונות סוף שנות השמונים ותחילתן נראה הנגרל משחק טנים בטבריה לוחץ את ידי עראפת בביירות, משקיף על גיורה עם אלוף יאנוש בן־גל. מסך כל הדיווחים מצטייר ארם שניסה כמאמץ ערין כיותר להלך ביציבות על חקו הדקיק, המפורר, והפתלתול שכין אש"ף, הנוצרים

בלכנון, ישראל ומרכו האו"ם כניו־יורק. פעם אחת הירשה לצה"ל לשהות עוד שלוש יממות בשטח שעמר להתפנות, לצורך סלילת כביש. בפעם אחרת העליל השחתת גופות של אנשי אש"ף כידי חיילי ישראל לקראת הקיץ שעבר שב ארסקין האב לגאנה. בנובמבר השתחרר מן השרות הצנאי. מאז הוא מרצה במוסרות שונים על עכורת האו"ם, ומסתגר במשרדו. עמנואל הבן מנחש שהוא כותב את זכרונותיו. האיש בן 31. גיל

מוקרם לפרישה אל כורסת הנוסטלגיה. "אני בטוח שלאבא יש עריין תוכניות לעתיר. אבל הוא לא מגלה לי אותן. הוא לא מגלה לי אפילו מה התוכניות שלו לגכי". אם עמנואל הצעיר מחייך עכשיו, זה מפני שנעים לו לחשוב שלאב הכאריזמטי שלו יש תוכניות ניסתרות לגבי ילדיו. "ההורים שלי לא מרוגעים, אבל הם מסודרים. ככל שאתה מתכגר אתה לומד להגות מזה. לא משנה בן כמה אתה, אתה נתון לשליטתו של אכא".

לכן עמנואל בעצמו לא מאבר שליטה. "היו לי הרבה נערות בישראל, אכל החלטתי שלא תהיה לי יותר חברה, זה כל־כך מסכר את הדברים". הוא יודע לתת את הלב שלו, הוא אומר, אבל גם להחזיק כו. נערות ישראליות, יש להן בעיה. הן מתאהבות. אחרייכן הפרידה כליכך קשה. "החלטתי לשמור על עצמי וטוב לי כך. למען לימודי, ההתרכוות שלי כעכורה, עדיף שאסתדר לכד. כך לא אעזוג עם ריגשי אשמה כלפי מישהי, גם לא כלפי עצמי".

כל הזמן הוא זוכר שמכאן הוא נוסע לאנגליה כדי לבקר את אחיו ואחותו, ומשם להורו. אהבה לנערה ישראלית או שוודית או אמריקנית – תככיר על תרמיל המשא.

מה אתת נופע להודו? "טוב, רמת הטכנולוגיה בחקלאות באפריקה הרכה.יותר נמוכה מאשר כישראל. אני לא יכול להכיא את המטנדרטים הישראלים לגאנה. אז קורם אני נוסע למדינה אחרת השייכת לעולם השלישי, ששם החקלאות נמצאת בתהליך של שיפור. אחרי־כן נחזור הביתה. כית יש רק אחר. אני לא מפסיק לחשוב על הבית שלי".

ומה תעשה עם הידע שלך בבית? "אכא ואמא כתכו לי שהם רכשו ככר ארמה בשבילי בכפר קסואה, 45 דקות נסיעה מאקרה. אדמה היא לא כעייה בגאנה, רק חשוב שתהיה קרובה למרכזי

בחיוך עדין מפרט ארסקין הצעיר תוכנית חיים מחושבת: כשיחזור הכיתה תוענק לו הלוואה ממשלתית. הוא ירכוש 50 עד מאה פרות. המטרה: ייצור מוצרי חלכ. לחלכ נקי אין שוק נירחב בגאנה. "אני זוכר בוסר שבת אחד שהעירן אותו עם שחר - גלידה ויוגורט יימכרו טוב יותר. הוא רוצה לגדל בגב התומך. הורים ישראליים נרים פראשם למראה הגער ההווה שלהם, ומחכים שוה יעכור עד תחילת הסמסטר כפאסולטה למשפטים. גנרל ארסקין הופך את החלום של כנו לתוכנית שמחייכת מימוש.

ער הביצוע של החזון אפשר להשתעשע קצת, במירה. עמנואל לכש בתחילת פגישתנו חולצה ורורה מתוקה. בהוראת הצלמת הניח על חזהו תולצת עכורה כהת, קמוטה. אחרי שזו נמרחה ברומן של מירדף הפר, לבש עמנואל סרבל טייסים ככחול־"ם, לכל היותר, אם שהם לא יכנסו לעולם הרוק. זה כבר לא מה שחיה". לא יהיה יצרן חלב עולמי, תמיד יוכל להיות רוגמן ממושמע. בתלכושת הסופית הוא-פוסע כאחריצהריים כבר מחום לעבר חררו. לפני שהשמש תיעלע באופק הוא צריך עוד להכין את ציור הברפקיו, בערכ, הכטיח לחבריו המתגובים, הוא עורך פרה לפני שבוע שחטו פרה בגלל איות הכרח מקצועי. זאת אומרת, לא רק חלב. גם בשר וחברותא. "אכא", אומר עמנואל ארסקין הכן, "הוא ארם חברותי מאוד, גם אני".

תלמה אדמון

האמרגנים

. (המשׁך מעמוד 35)

סאן־פרנציסקו". בדיעכד התכרר שהצעד הזה העלה אותו על דרך התהילה והממון. "כל חיי לפני־כן קיבלתי פקודות, אמרו לי מה לעשות, העבירו אותי ממקום למקום. זה הרס אותי. רציתי להיות עצמאי.

את הלהקה שהצטרף אליה המימסר לא אהכ. הם תשתמשו במלים "גסות" כמו "פאק" ו"שיט". היו פרוכוקטיביים. המשטרה החליטה לעצור אותם. גרהאם ארגן קונצרט כדי לאסוף כסף למימון ההגנה המשפטית. היתה חגיגה, הפנינג של רוקנרול. זה היה ב־56'. הצלחת הקונצרט ההוא כו השתתפו – כין היתר אלן גינסבורג, להקת ג'פרסון, "אייר־פליין", לני -ברוס וענקים כסדר גודל זה, גררה מהר מאוד קונצרטים נוספים. בגטו השחור של סן־פרנציסקו רכש . גרהאם את אולם "פילמור" שנהפך להיכל הרוקנרול.

כבר או הבין גרהאם שהרוקנרול לא שייך רק ל"צעירים מטומטמים". היום הוא מתרגם את התפיטה המהירה שלו למיליוגי רולרים. "אז לא יַרעתי שוה יגיע למימרים כאלה. ראיתי שיש בזה כוח, אכל מי האמין שהרוקנרול יניע את העולם? זה מפתיר. לאמני רוק יש היום יותר כוח מאשר לפוליטיקאים. אם מדונה תאמר מחר למעריצים שלה לרכוש מכונית מסויימת - הם ירוצו לקנות. הרוקנרול תלוי כמסר של אמניו. אחר יכול לומר - למרו את הילדים שלכם לחיות כשלום, ואחר יכול לומר – עשנו סמים. אני זוכר שג'ניס ג'ופלין היתה עולה על הכמה עם כקכוק קוניאק. היום היו משלמים לה מיליוגים בשכיל זה ועושים מזה פרסומת". גרהאם היה חבר טוב של ג'ופלין, הוא היה חבר של כולם. אבל ירע גם לעשות כסף. שמו נקשר בוודסטוק, כ"לייג אייד", בקונצרט למען "אמנסטי".

ת אולם פילמור החליט לסגור רווקא כשהיה בשיאו. "היה עלי לחץ נורא. כולם רצו להופיע שם. העסק נהפך להתמסחרות אחת גרולה. דרישות האמנים החלו להיות מופרוות. הערפתי לסגור". ככך, למעשה, הוא גם סגר תקופה, בפילמור הופיעו כל הגרולים. הכי גדולים. "הרלתות", ה'מי", "קצפת", ג'ימי הנדריקס, פרנק ואפה, ג'ניס ג'ופלין.

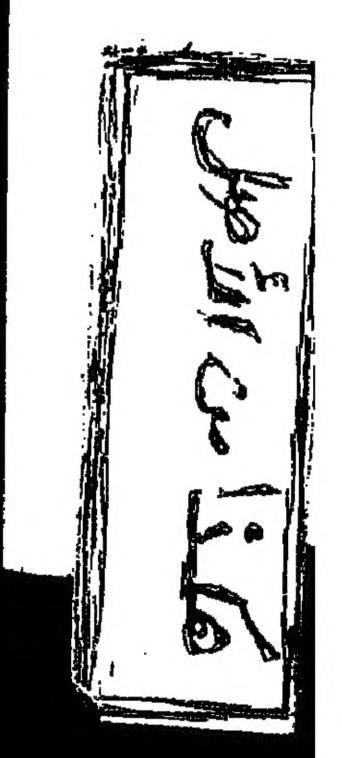
הוא ככר לא ילד. את פניו חורשים קמטים ועל הכסא הוא מתיישב בכבדות. קשה שלא לקנא בו. אחרים בגילו ככר מתרכזים כפנסיה ובנכדים. הוא עריין נושם רוקנרול, והוא בכלל לא אוהב את המוסיקה הזו. 'בכית אני אף פעם לא שומע רוקנרול. לרעתי יש בזה הרבה ובל", הוא אומר. אבל גם מוכל אפשר לעשות מיליוגים. מי כמוהו יורע.

גרהאם פרפקציוניסט. לא משאיר דבר ליד המקרה. ער לפני חמש שנים ראג בעצמו גם לכר שהנגנים יקבלו שתייה כמהלך כל קונצרט. היום הוא ממקח מלמעלה, אבל עדיין קרוב מאור ללב העניינים. יש לו פנקם קטן כו הוא רושם הערות, רעיונות, חירושים. כגיל 34 הוא עוד רוצה לשפר. אולי לכן

. הוא לכוש כמו נער כן 16. אמא פולניה ממוצעת שהיתה רואה את בנה כן ה־54 כלכוש כזה היתה מקבלת שבץ. מכנסים זרוקים, חולצת טריקו לבנה, נעלי התעמלות. הוא אוהב לדבר, טיפוס חם ולכבי. בארץ יש לו משפחה (אתות, דור וסבא) והוא מבסרם בקביעות. יש לו בית בקליפורניה, בית על חוף אגם ו'נכה, כית כמיאמי, בית כניו־יורק. יש לו גם שלושה בנים שכקרוב יסיימו את הקולג'. "אני מאוד מקווה

עוד המש שנים אולי ילך קצת לנות. הוא יכול להרשות לעצמו. יש לו טרים חדש. סקי. "אני לא טוב בוה, אכל בקרוב אשתפר", הוא מגלגל צחוק רועם. את רגע השיא בקריירה שלו הוא רואה רווקא בהופעה תוו של "סנטנה" בארץ הקורש, ובעיקר הכישר בכותל. "זו היתה חוויה דתית מהמשת התרגשתי, למרות שאינני

כשיום אחר ייערכו את ההיסטוריה של הרוקגרול, הוא יוכה שם לפרק חשוב, באותיות והב, מגיע לה

ימים רחוקים

עם התכיישתי לספר זאת. היום כבר לא. אולי מפני שכנר עברו כליכך הרבה שנים והומן מקהה כליכך הרכה דברים.

פעם הייתי מתכוננת בגברים התמירים כל־כך והיפים כל־כך שהיו מצולמים מאתורי ולצידי כל אישיות בכירה כנמלי תעופה, כשאני משוכנעת שגם הם עצמם אנשים ככירים מאוד - שהרי אחרת איך אפשר להסביר את נוכחותם כאירועים כה ממלכתיים, והייתי מלאת התפעלות מהם: גם יפים כמו אדונים, גם חכמים כמעט כמו דוד בן־גוריון שגם בחברתו הם הופיעו. חלמתי שיום יבוא ואכיר אחר מהם מקרוב והוא יהיה האניר־על־המוסיהלבן שלי.

אחרייכן למרתי לדעת שהאנשים שכצירי ומאחורי ומלפני כל נשיא וראש־ממשלה הם אנשי בטחון ושומרי־ראש שדבר אין להם עם עולם החלונות הגבוהים והחוכמה הבנגוריונית, ואין הם נמצאים בקרבת הבכירים אלא כשל יכולתם לשלוף אקרח כוריוות, והחליפה היושכת עליהם כה יפה אינה אלא חליפת ענודה השנואה עליהם. גם המכם היהיר בעיניהם, אותו פירשתי כמבט של מי שהגיע לצמרת. אינו אלא מכט קשוח ומתוח של איש בעיצומה של

במשך השנים למדתי לאתר כין רגע אנשי כטחון המלווים אנשים בכירים. זה לא קונץ גדול. הם כדרך־כלל בני שליש גילם של אלה שהם צמורים אליהם כשווים כין שווים, והם שוופים ויפים יותר, ויש להם ניצוץ של שובב עייף בעיניים, אם כי כאו נערי פרס וקלקלו לי את האבחנה...

כמרוצת הטיסות למדתי גם לשלוף במבטי בין רגע את אנשי הבטחון כמטוס, וגם זה לא קונין. אלה הם האנשים היחידים המגיעים לטיסה ללא חבילות עמוסות קניות, והם גם היחידים הניראים חנוקים בעניכה וסובלים במקטורנים לא אופנתיים. הם לא ניראים נלהבים כשאת פותחת עמם בשיחה והם מכירים את הריילת כשמה עוד לפני ההמראה, והם יושבים, כמוכן, במקום טוב לא כאמצע.

וכיצר ניתן לאתר בין־רגע איש בטהון כשהוא מתוץ לתחום עבורתו? על השאלה "איפה אתה עובר", שאלה ישראלית ישירה ומקובלת, הוא מהמהם מסתן ממנו מצליחים לשמוע "משרר ראש הממשלה". וגם מקום עכורה זה, יסולח לין נראה פעם כעיני כמקום עכורה אליו הולכים ככוקר ושכים ממנו אחר הצהרים עם סגירה המשרד,

משהו אתר ששנים רבות התביישתי לספר עליו והיום ככר לא - לקות מהעבר המאור קרום, ואין לו כל קשר עם עולמם של אנשי הכטחון. בימי מלחמת העולם והשניה, כן, השניהו כאשר מטוסים איטלקיים הפציצו את חיפה עיר מולדתי, הייתי מתעוררת כחרווה לקול צפירת האזעקה הפולחת את דממת הלילה, ויוררת עם בני משפחתי לשבת שעות ארוכות במקלט חקטן והצפוף שכביתנו. עמנו ישנו כל השכנים וילדיהם, שהיו מעכירים את השעות בטיחות לחש מאולצות עם וערים גדולים של שתיקות, שהיום אני יורעת כי פירושן היה פחר. פחר טהור מפני מה טעלול היה לקרות אם תיפול הפצצה דווקא על ביתנו הקטן כן המט הדירות.

המטוסים. האיטלקים, ככל שלא דייקן בפגיעותיהם, הרי של־זכותם" ייאכור דבר אחרו בחיפה הם התרבור בהפצבות, במפרץ, באיוור התעשייחין וכמעם שלא הפציצו את רובעי חמנורים של העיר. - אלא שכל פאצון שנפלה נמלחק של כמה קילומעריף

BIDEDIO 42

תיבת דואר לאה היתה ראוייה

מתתי לראות כי לאה מרדור זכתה בכתבת הערבת שלך ("סופשבוע" 27.3.87). לאח אמנם היתה ראוייה לכך.

תרשי לי להעיר דבר שהעירו לי קוראות רבות – ואני מרגישה כמותן: לאה לא רק היתה אשת איש "כשהבעל עשה הרחק, בשליחות עלומה". היא היתה מפקדת בהגוח, התנרבה לצבא הבריטי ושימשה כקצינה בצבאות הברית במצרים בימי מלחמת העולם השניה, ואף היתה פעילה באיגוד החיילים המשוחררים,

אסתר הרליע תל'אכיב

מאתנו נשמעה – כאוזני ילדה כעלת דמיון מפותח כמוני - כפצצה שפגעה פגיעה ישירה בביתנו. כל פיצוץ אדיר שכזה לא הפחיד אותי, להיפך, מילא את לבי סקרנות אדירה. ביקשתי כי העניין ייגמר, תישמע צפירת הארגעה ואנחנו נצא החוצה אל החורכות, שם עמר כיתנו – ונתחיל כהוצאת החפצים האישיים....

רבר ראשון, כך אמרתי לעצמי, אצטרך למצוא את הילקוט עם המחברות בהן הכנתי אמש את השיעורים... ורק לאחר מכן חשבתי על כך שגצטרך למצוא לנו מקום מגורים חדש. ולא היה בלבי כל צער נולא כאן המקום לפתח את התיוה על הקסם שבתוסר הראגה של שנות הילדות וכו").

באיזשהו מקום אפילו הייתי חדורת רוח הרפתקנות לקראת הרעיון של חיים חדשים לאחר ההפצצה. זכור לי כי לא כך ניראו פניהם של הורי ושל. יתר השכנים, שכל "בומבה" נוספת היתה משקיעה אותם יותר באווירת הקדרות ששררה במיקלט. במיוחד אני זוכרת את עיניו היראות של אכי, שלא הוציא הגה

תחזית לשבוע

שבין 8 ל-14 במאי

שור (20 באפרול עד 20 במאי)

תאומים (11 במאי עד 20 ביוני)

חשבוע כדאי לשים דגש על דרכי־פעולה שמרני־

ות בתחום חעסקים, וללכת לכיוון של, רווחים

לטווח הרחוק. הימנעו מפני צעדים שיסכנו את

הקרן או את האשראי. תוכניות בילוי עלולות לה׳

בתחום שבינו לבינה הרגשות מעמיקים והולכים.

בקשרים עם אנשים קרובים, הדגש הוא על הנאמ־

נות. בעיוה ביתית כלשהי שמטרידה אתכם לא

תיפתר השבוע. כן יתכנו עלשיו שינויים בתוכני

בגבור ההפצצות, כשהוחלט כי אין המקלט שלם 🖟 חזק ומגן דיו ועלינו, לכן, לעכור אל המקלט הנחל והעמוק יותר שבבית השכן - הוטלה לילה אחד פתה כמותה לא הוטלה עד אז, ורעש ההתפוצצות מו, אימתני. הפעם כבר לא פקפקתי אם ביתנו אכן נותי על מקומו. היה לי ברור שאין בית. ווה הרגע לגלות את סודי: כאשר האיר השו

הרכבת במפרץ חיפה.

שפינטותי או, לקול נפילת הפצצות. מתי יכולוי

ואנו יצאנו אל החצר וראיתי שכיתנו עריין עומר ק תילו – חשתי רגשות מעורבים: אכזבה על שלא ניוני לי להשתתף במחוה של פליטים־מלחמה־חורכן, ושוו על שאפשר עתה לעלות אל הקומה השניה, לצחה: שיניים, לשתות כוס תה עם כריך עבה של רינה ולת מלחמה גרועימגעיל וללכת לבית־הספר כרגיל, כות לא אירע רבר. וכאמת, לנו לא אירע דכר, רק נמישה בערה מיכלית נפט, מה שלא חזיו לי. אבא ירד כ'חוב המדרגות" אל תחנת הרכבת המזרחית (זו שענהן ממוקם בה מוויאון הרכבתו והספיק עוד לנסוע נונגין של 06.00 בכוקר למקום עכודתו: כתי המלאכה ש

צפירת האועקה מעולם לא הטרידה אותי, עולו כמלחמת העצמאות, ער שחזרתי כמלחמה אווה לשכת כמקלט אחר וילד כן שנתיים כורועותי. ד. היתה זו תפנית של מאה ושמונים מעלות, וגם עד שלי היו גדולות ויראות, כמו של אבי באותם לילח:

בעצם, אני לא מתכיישת להודות כאותן פנסויות להרשות זאת לעצמי אם לא או? מתי יכולתי לחיון חיים כה נטולי דאגה אם לא – כמה זה אירוני-בשנים 1943-4 ימים כהם עריין לא ידעתי כל נק פרט לצער על שהילד שלבי הלך שבי אחריו אנים 💮

לכנים בחיפה.

סרטן (21 ביוני עד 22 ביולי) בימים אלח חזכו לתגובות מעודדות בקשני

חכל כפי שהוא נראה – כדאי לפקוח עיניים

עקרב (23 באוקטובריער 21 בנובמבר) לפי צו לבכם

דים ארוכייטווח בתחום חקריירה. עם ואת בכל הקשור בעסקים. בתחום הקריירה. כדאי לות לחיות בעיות בשיגרה חיום יומית. חני לחיוהר במיוחד במגעים עם הממונים עליכם, ולא ומכרים מתנהגים בצורה בלתי־צפויה בכל השם להיכנס לעימות.

> אריה (23 ביולי עד 22 באוגוסט) ילדים עשויים לקבל משבוע פרס או חכרה נח ויות עלולות לחיגרם בקשר לבילוי או פעילות מיוסים.

בתולה (23 באונוסט עד 22 בספטמבר) מישרוו רחוק. בתחום האהבה צפויים לכם רושויה דות. נעימים בחיק הטבע.

חדשות שיבואו במפתיע עלולות לגרום שיונים בסדר חיום שלכם. מנויים ומנויות עשויים לקים בימים אלה קשרים מחייבום. בתחום הכסמים

אחרים עשווים לקבל השבוע הוקנה או ביי מיוחד על מלאכת שבוצעה בעברו בתחום תחברה כראי לגלות עבשיו גמישות: חבו א עשוי לבקש מכם בקשת שתפתיע אתכם

גליה כיותר מערכת יחסיו עם גרישה. קשה היה לה להכין מה יכול להיות הקשר כין עורך:דין מתוחכם שפילם את ררכו מן השכונה אל הצמרת, לכין קיבוצניק מחוספס בעל ידיים כנרות העוכר כאיש שמורות הטבע כווארי מרוחק בהרי הגליל.

פנטהארד

האיש מהוואדי

ילצול ארוך נאינטרקום, כזה של אדם

שאיננו מורגל כנימוסי העיר. על־פי הציל־

צול ירע אורי כי זהו גרישה. מאז שעות הצה־

ריים הוא ממתין לו. גרישה, כדרכו, רק אמר

בפשטות "אבוא אליך בשעות אחה"צ המאוחרות".

כשביל איש שרה כמוהו משמעות הרבר שהשמש

שוקעת, וכני אדם חוזרים ומתכנסים כתוך בתיהם.

אכל כעיר הכל אחרת. העיר מטורפת. בלילה היא

מנסה להתמודד עם אור היום בחיקוי עלוב של פנסים

ומיני תאורה כאילו שלל הצכעים הללו יכול להגיס

מכל מערכות הירידות של אורי, סיקרנה את

קשת (22 בנובמבר עד 21 ברצמבר) 🦠 "אם כי אתם יציבים ומהימנים בתחום שבינו לבי־ נה, אתם מתוהגים עכשיו בצורה בלתי־צפוייה

(בינואר) ברצמבר עד 19 בינואר) גדי (בינואר) חעניינים מתנהלים השבוע על מי מנוחות בתחום הביתי. לעומת זאת, בנושאים הקשורים לנסיעות הי. בתחום הרומנטי עש לשים דגש על קפרה ולדברים נחוקים, ישנה אי ודאות. נטייה לשמור קיימים ולא לחמש תרפתקאות. הוצאות בלתיה על הפרטיות עלולה לעמוד בדרכה של מערפת

דלי (20 בינואר עד 18 בפברואר) אתם עוזרים לחברים ועומדים על העקרוגות שלי ות שבוע טוב לחיפושי דירות ובתים, אריעל אל בם, ותכונות אלה יוכו אתכם עתה בהערכה רבה שאינכם יודעים עכשיו בריוק למה לצמות משם מצד הטובבים אתכם. עם זאת, בתחום הכספי משפחה. מתחים עלולים לתתגלע ביחסים התמונה אינה ברורה, ויש כימים אלה עליות ומור׳

(פו בתברואר עד 20 כמארט) אינים (פו בתברואר עד 20 במארט) מאזניים (23 בספטמבר עד 22 באוקטובר) במבכם הכספי ישתפר השבוע במידה ניכרת, ויי דיד שאפשר לפטוח בו יעזור לכם בתחום חעס־ קים. על-אף ואת מומלע לפעול לבד, ולא להיכוס לשותפויות. זה הזמן לפתח את הכשרונות שלכם.

ללה (11 במארס עד 19 באפריל) בתחום העבודה יהין בימים אלה עליות ומורדות. למזלכם. יש לכם תחושה עמוקת של שכנוע בנכו" וות דרככם, והרבה בטחון עצמי, אצל אחדים יחד בן חידוש יחסים עם חברים טובים מתעבר הרי

גליה לא יכלה לכבוש קנאה עמוקה כעולם הזה שלא היתה שותפה לו, אכל אורי – כילד המכיא צעצועים לארם אהוכ ומבקש להתפאר כהם – התעלם ממחט הקנאה שרקרה כגליה, נסחף כשטף הטיפור: החלק הכי מצחיק היה הפרשה עם השגריר. שגריר. נכבר מארץ גרולה שהגיע לוואדי בשיירה של חמש מכוניות, שני ג'יפים והמון אח"מים המנסים 'למכור'

לא פעם אפילו קינאה כיחסים הללו. לא

פירגנה" לאורי את הידידות האמיצה שראשיתה בימי.

המילואים. אז סיפר לה אורי: "פגשתי איזה סמל סיור

שהוצב לגרוד שלנו. הכחור המקורי כיותר שהכרתי

בחיי. בפעם הראשונה ראיתי אדם שהוא כולו נטו. כלי

זיוף". כאשר ביקשה גליה שיתאר לה את הידיד החדש,

הצליח אורי לומר רק: "כשאני חושב עליו, הוא מזכיר

באחד המשברים שפקרו את אורי – גאני מרגיש

רק שבועות ארוכים לאחר מכן סיפר לה על

האיש מהואדי שחי עם אשתו כבדידות מזהירה ככית

ערבי כן שתי קומות. היו שם כוסתן, מעיין, עיזים,

כבשים, תרנגולות - ועם כל אלה מין שקט כזה

קילומטרים בשכיל עפר. יש לך הרגשה שהגעת לסוף

העולם או לשערו של עולם חדש. בית אבנים טוכל

בירק. בכוסתן מתערכים רימונים ארומים בתפוחים

ירוקים, ותעלות השקייה קטנות מוליכות אליו מים מן

המעיין. בחמש ככוקר הוא ככר העיר אותי לצאת

למרעה. בתשע בכוקר ישבנו על הגג לארוחת בוקר

של סלט, לחם כפרי שחור וחביתה ענקית. יום תמים

שוטטנו כבוסתנים וכין הגכעות. חזרנו עם השקיעה.

לא תאמיני, אכל בשמונה בערב כבר שניהם במיטה.

למרות שיש להם מכשיר טלוויזיה, הם לא פותחים

אותו. היא מרכה לקרוא ספרים, ואילו הוא עסוק ביום

"קשה לתאר אפילו ער כמה הכחור הזה אחר. נדמה

כאילו אין לו לא יצרים, לא תשוקות, ולא רצון להגיע

להישגים. הדבר היחירי שהוא רוצה כו הוא להשיב

לוואדי הזה את הצורה המקורית שהיתה לו לפני

שהרסו אותו השנים וכני־הארם. לשחזר את צורתו

הטבעית, את הצמחייה, את זרימת המים הנקיים. יום

אחר ישכנו שם שעות, הוא חיפש דרך לשחור פינה

מסויימת. ישב כמו מסומם, כישיכה מזרחית, מתכונן

באותו קטע של הוואדי ומנסה להיות חלק ממנו.

למחרת התחיל כמלאכת השחזור. כאילו חש בתוך

עצמו את הקצב הטכעי של ההר, את הכוסתנים, את

אורי חזר מהשבוע כווארי עם קני מירה חדשים:

כמו רוח סופה, וכלילה ישן כמו אכן".

לנקות אותן, לרוץ אחרי דורכנים, להוציא את העיזים

"פותחים שער ברזל בפתח הוואדי ונוסעים כמה

"שאתה יוצא מדעתך ער שאתה לומר לאהוב אותו".

לי עץ אלון ענף על גבעה מוריקה, ולרגליו מעיין".

להרליק אור כזה בעיני בעלה.

השגריר הלך כווארי ואחריו שוכל של אנשים... בחליפות. השיחה רמתה לקטע מקומדיה של האחים שאני הולך להשתגע. אם אאלץ להופיע עור פעם אחת מארקס. גרישה הסביר, והרכרים עכרו לפחות ארבעה בכית המשפט, אצעק עד שהשופטים יצוו לאשפז מתווכים עד שהגיעו לאוזני השגריר. לבסוף תפס אותי" – נסע אל ידידו שכוואדי "כדי לתפוס ראש, השגריר את גרישה ואמר לו: 'אולי תסכיר לי אתה מה לחוש את הקשר עם הארמה". נסע ליומיים וחזר מקץ הולך פהז'. גרישה חייך, ואני כמעט התפלצתי שבוע. אדם אחר. נדמה היה שהקמטים שחצו את מצחו כששמעתי מה ענה לו: 'אם אתה כאמת רוצה להכיר הוחלקו, וכעיניים העייפות נראה אור רך ותם. גליה את המקום, שלח את כל החבורה שלך והישאר כאן זעמה, מצאה את עצמה מקנאה כאיש שהיתה כו יכולת לכר'. והוא נשאר. שהה שם יומיים, ישן כמונו, קם ככוקר לטפס בגבעות, ישב איתגו בערב לשתות ולשוחח. ארם כזה, מכוכד ורציני שכל המדינה משחרת לפתחו, נהג כמו ילד צוהל".

"בכלל, קשה לי להסכיר לך מה היה בשבילי השכוע הזה. פגשתי שם ברואי אחד. את לא היית מסתכלת עליו פעמיים. אכל כוואדי הוא היה מלך. לפני שנה, כאשר גרישה שוטט בהר, הוא התהלק כשל. הידרדר, ונפצע משכר של זכוכית. חתך עמוק. גרישה ניסה להגיע אל הכית, אכל התעלף הדרך. הוא היה מת מאוכרן דם אלמלא מצא אותו הברווי ועצר אה שטף הרם. הניח צמתי־מרפא על הפצע, הושים אותו על חמור, הוציא אותו לככיש הראשי ודאג שיביאו אותו לבית החולים. גרישה שמע על זה רק כשהתעורר בכיה"ח, ואהרי שחזר לוואדי מיהר להזרות למצילו".

עכשיו האיש מהוואדי כא אליהם, עם אשתו. גליה מעולם לא ראתה את אורי נרגש כל־כך. וככר הם עומדים כרלת. גליה ראתה לפניה גכר נאה, היק. פתאום הכינה את הרימוי של עץ האלון השתול על שפת מעיין. כן, כך הוא כאמת. פנים מהוקצעים, מצח רחב, כתפיים רחבות, סנטר מוצק, תנועות גדולות של אדם הרגיל למרחבים.

לעיר הם כאו ליומיים. לכלות. הוא מתכווז לשתות לשוכרה באיזה כאר, להסתוכל בקניון המטורף הזה ששמו תליאביב. אחרייכן, רדוף המולת הרחוב הקורחת, יחזור אל הוארי שלו.

אבל למחרת כערב שוכ צילצלו כאינטרקום. הוד מעלתו השגריר שלח את הנהג האישי שלו כמכוניתו - המפוארת להביא את גרישה לחווילה שלו. גליה תלתה מבט מהיר בבגריו הרהויים של גרישה ושאלה כדאגה: אתה רוצה להגיד לי שכך תלך לקבלת פנים אצל.

גרישה כבר הידק את הרובון לכתפיו, ולפני שנשק לגליה אמר כחיוך: "כשהוא כא אלי, הוא היה לבוש בחאקי. למה שהוא לא יקכל אותי באותו לבוש?", וגלוה אמרה לאורי: "לכל הרוחות, גם כוה

43 Widealo

והמודעות שפורסמו ב"מעריב" .8.5.52 – בשבוע שבון 20.4.52

השבוע לפני 35 שנה

הטנקים הרבים בתהלוכת הצבא עוררו התפעלות ותשואות...

בעמור זה מבחר מחידיעות

הנוסח המקורי נשמר.

לוקט: גברואל שטרסמן.

מכהיגי יהודי סולין שלחו:

לשכאלין מברק תודה בשם קור

לת וואריפה על מתנות סססיר

למולין ועל החלטתה להקים כוו־

מש ארמון תרבות בבניין

שוכנו גם פוסרות תרבות יהודי

ים זככללם המויאן היהורי וומי

מר מנחם נגלו דרש כאסיפה נמארים מצרטת ויהודיה להטיל זעים מלא על כל תוצרת צועית, לטוצרו שני עמים אלה זהעמים התומשיים, הוא הוצג עין ציך בית הנכורים הצרמתי הוארג כשורף למלחמת הצולם כנו חד

גרמניה

Bineria 44

הוכפל מחיר הספר הסובייטי

בישראל דועלו ב-100 אווו.

מארצות המערב - לאחר הנהגת | המכס כאן כפויות גרולות של שערי החליפין החרשים - לא ספרים סובייטים ער לכירור הועלו עד כה מתירי הסמרים שאלת המחידים נמסר כי כמחסר הסוכריטיים. אולם התנהלה חליי בי המכס מונוצות כמח אלפי חביי

ואנרוסנות במשקל ככר, הסכים בחתורות בניו יורק. לתופיע בהתורות בתל אביב ל- ' ירובר יהיה האגרופן האפריק־ ותי פראנסים איבל.

יו"ר, חמפלגה הפרוגרסיבית, פר פ. רוזו, הגיש תלונה לראש

הממשלה ברכר הפלייתם לרעה של גרי צדק בענייני עליה.

של הרב לוינזון מכרלין, שלפית

בישראל להוראות

הדיםלומטיים בישראל לא ביי קש חבוקר ראיון במשרד החוין ברי לקבל אינסורמציה על החלי נות הממשלת לחעביר את משי

במשרה חחוץ הוסבר וכך ייממר גם לצירום שובקשו אינ־ מורמצית, שחחלטה זו אינה מוי ליטית אלא ארמיניסטרטיבית גרירא. ההחלמה העקרונית על חעברת משרד זחוין לירושלים נתקבלת כבר מומן. עתה נקבע הביצוע הטבני של ההחלטה. במשאל שנערך ע"י -מעריכ"

צירויות השונות בת"א, נתברר כי לרוכם נורע הרבר רק מעתוני הכוקר, אם כי היו להם כבר רמי: זים כלתירשמיום עוד ומן רב

לפי דאראות הברח הסוביישית ון מיודונארודגאיה קניגה" וכין - הממלכתית לייצוא ספרים יכואני הספרים כישראל. החברה אסוכייטית דרשה עליית מחירים בניגור לעליית המחירים ברולה הרכה יותר.

זת מכתבים בעניין זה בין לות של ספרים סוכייטיים.

בו לואים, מי שהיה אלות | ביולו, כיוון שהוא צריך להומיע

אי בין ווונברנ. רוי שונאר רוביני מון שעמר לתומיע בתל אכיב

מחר, מסודר היטב מכקש להכור בחורה חיננית ואינטליגנטית, עד גיל 40 לשות: חיא ה ז. 198

תל־אכיכ, אלנכי ופ כל המוצא או המנלה את עקבית מכונית חמשא הגנובה מס 8478 ת פירמה DODGE אסירה בכחמים אדומים ויכוא על שכרו. לשנות : וקסמן שרגא,

רחוב יהואש פ, חל אכיב

משע פגישווג מרובקווג:

מהירות, יכולת ריכוז וכושר חבנת

מאפשרים הצלחה בלימודים ובעבודה.

עובדה מוכחת: בתוך תשעה מפגשים בני

שעתיים, תכפיל (לפחות...) את מחירות

קריאתך. תשפר בצורת משמעותית את

קוראים ומודר, מבינים יווצר!

ערות מודיעין

ער מצב כספי ומוסרו:

של חברות ובודרים.

נרשון בן

משרדרישני נייד, ראשון במדינת ישראל, יוצא בשביע חבו לרחבי הארץ, כדי לבחון בכל מקום את המועמדים לנהנות לל דוק מכוניות, כולל טראקטורים, להוציא ולתדש רשיונות נחים

ירושלים, וחיפה הסידור החוש יקל על הנהגים ויחסוך משרר הרישוי הנייד, שהורכב על טנדר, מצויר במכשירי בדישו שונים ומורכב מאנף משרד וחדר רופא.

טיפתר של מטום-נוסעים ניבר מן המשמעות שעוד זים שילון בריטי גדול מלובדון ליון | דח לו. האנסבורג בסחות מ-24 שעות

מירושת, כי בדור דארין נצטמק | כערך. מהירותו של המטוס הי שוב ומושג המרחק איבר חלק | לוני מגיעה ל-700 קים לקים בערך, לעומת 310 קימ לשם אצל מטוס מצוייד במנועי כול נות. : פירוש חדברן שתור שעות אפשר עתה להגיע כפים לכל מקום על פני כרור הארם

הועלה שכרש

רולים וועלה ב-15 ללי הוראה ממשרר העליה, שלא לתת לאנשים, שנתגויהו כאמד עות רכנים ליעולים, רשיונות עלת לישראל כי גיורים אלה אינמימיברים אין זהכנות הרא

תוכל להעביר 4 ימים ו־4 לילות של

על דבר אחד חסכימו ביניחם בוגרי חקורס המיוחד של מכון מיליח בכנסת:

מימין לשמאל: חברו חכנסת אליעזר שוטטק, פנחס נולדשטיין, יצחק מודעי

בפחלך עבודתם מתמודדים חברי הכנסת עם כמויות עצומות של חומר

ורפאל פנחסי קוראים מחר בחדרכת יצחק סיטי, מדריך "קריאה מחירה".

כתוב. חיום, לאחר חקורס, חם קוראים בצורה שוטפת, מסודרת וועולה.

מיל"ה – המכללה לקריאה מהירה. פו 23 שנות נטיון. פו 40 תלמידים. פו פיקוח אקדמאי.

מששרונטים לומדירו ואודי

קחימת, מבינים, המליחים!

זריאה מחירה חיא גם יכולת ריכוז,

כושר קליטה, וזיכרון לאורך זמן. כל

תמיומניות האלו נלמדות במחלך הקורס

התוצאה: לא ינלחצים, לא מתרגשים

חמבחנים חמכריעים באמת.

וזוכים ליתרון משמעותי ותשוב לקראת

"iT'125133 51612'Tp"

change custom about

מכון מיל"ח שולח את מיטב המורים

בתי־ספר ומקומות עבודה. בעשרות

ומגיעים לחספק עבודה מרשים.

מוסדות ומפעלים כבר קוראים מהר

להעביר את הקורס בקיבוצים, מתנ"סים,

בתל־אביב: בבית ציוני אמריקה, אבן־גבירול 26 בתל־אביב: סמילר וזקיבוצים, דרך חיפה 149 בירושלים: במכללת מיל־ה, אנריפס 30 בחיפה: כבית ארדשטיין, יל פרץ 20, הדר בק. חיים: כבית ההסתדרות, שרת 75 בהרצלית: בביה"ס התיכון, הרב קוק 30 בכפר"ס בא: בחטה"ב ע"ש אלון, נלר 6 ברחובות: כבית החמישה, וולדברג 6

בנתניה: כית לינת נשים, מקוונת כ ברמת־גן: כבית התרבות, קריניצי 6 בבאר־שבע: במכללת מיל־ה, רמכ"ם 30 בקרית־אונו: מרכז קתילתי, צה"ל 104 בקרית־שמונה: במתנ"ט אידלשטיין, הרצל באשדוד: מ. קתילתי תקוותינו (כית רונוזין) בטברית: מח' לתרבות ואמנות, יד־שיטרית, ביאליק מכללת עמק יזרעאל – אחל שרה באר טוביח: מכללת ארווה

במלון הולידיי טבריה עם מועדון לילה ושלל תוכניות מגוונות, ובריכת שחייה מחוממת, מועדון בריאות, סאונה, ג'אקוזי, מתקנים רבים ואחרים, מטבח עשיר ומגוון בטעמים פיקנטיים. המחיר כולל דְמִי שירות, לא כולל מע"מ.

4 ימים ו־4 לילות ב־125 ש"ח

כאן, ממש כאן.

חופשה מהנה שעליה חלמת

המבצע עד 5.7.87 (לא כולל חגים)

לנכי צה"ל - עכשיו אפשר להתקבל למלון הולידין עם הפנייה ממשרד הבטחון. לאחר שועשו במלון כל השיפורים הדרושים, ללא תוספת מחיר." י התקשרו עוד היום לטלפון: 3-1-21-21-26.

סוף סוף גם בהדפסה ישראלית

רודי קרופורד ABSTRACT EMOTIONS

בחנויות התקליטים – חד אראי

אלבום

IUTH

מדור פרסומי

terminal arms traffe

ולבכירים מתקיימים בנולון

ידן־פנורמה־ כתל־אכיב.

פרטים והרשמה - בטלפון.

כיום א' 10.5 וכיום ד' 13.5 בשעה 7 ביום כ' 5 נו וכיום ה' 14.5 בשעה 5 ביום א' 10.5 וביום ד' 13.5 בשעה 7 ביום א' 10.5 וביום ד' 13.5 בשעה 7 ביום א' 10.5 וביום ד' 13.5 בשעה 5 ביום א' 10.5 וביום ד' 13.5 בשעה 5

כיום א 10.5 וביום ד' 13.5 בשעה 7 ביום כ' 11.5 וביום ה' 14.5 כשעה 7 כיום א 10.5 וביום ד' 13.5 כשעה 7

ביום אך 10.5 וביום ד' כנו כשעה 7 ביום ב' 11.5 וביום ה' 14.5 בשעה 7 ביום א' 10.5 וביום ד' 13.5 בשעה 5 ביום א' 10.5 וביום ד' 13.5 בשעה 5 ביום ב' 11.5 וביום ה' 14.5 בשעה 7 ביום ב' 11.5 וביום ח' 14.5 בשעה 7 ביום ב' 11.5 וביום ח' 14.5 בשעה 5

חרשמו מוקדמת כל יום ביום כי 11.5 וביום ה־ 14.5 בשעה

רלכננהליוני.

פרטים ותומנות מיוחדות למקומות-עבודה, לקיבוצים ולמתנ"סים:

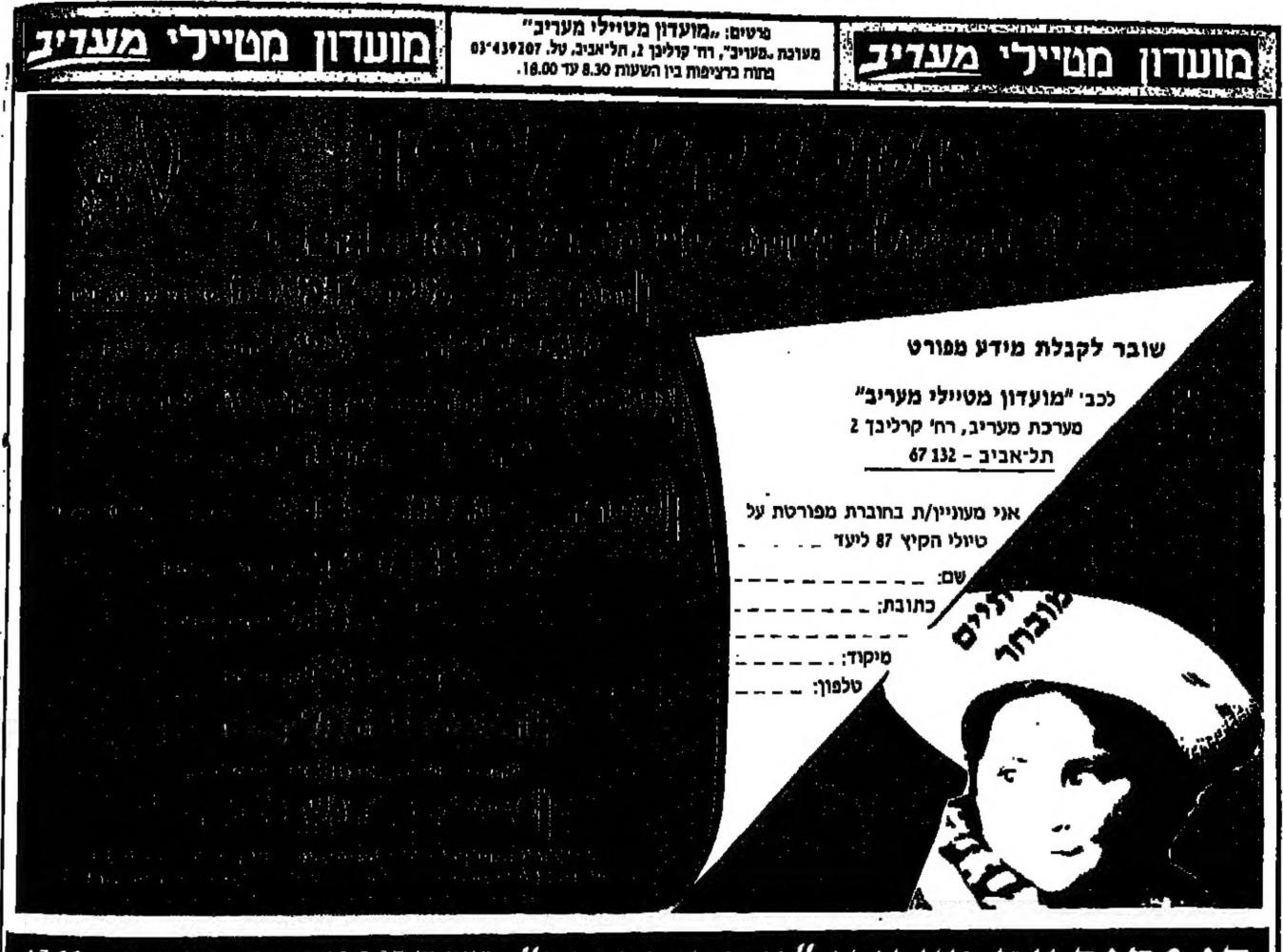
טל. 909870, 131009-30. בערב - שרח: 909870. 03-914858

קורטי הערב של "קריאו" מוהירה" ייפונויוו

במקומות ובתאריכים הכאים:

לחרשמה ולקבלת ציוד לימודי, הקדם וכוא סג דקות לפני פתיתת הקורם. שבר הלימוד למשתתף: 165 ש"ח. פרטים נוספים בטל: 63-900595/6.

קן פתוח עם מדריכי "נאות הכיכר" ביום ד' 13.5.87 אחה"צ, בין השעות 17.00 קן פתוח עם מדריכי לטלפן או מפגש יעוץ לקראת טיולי אביב וקיץ. לפגוש את צוות המומחים של "נאות הכיכר" מפגש יעוץ לקראת טיולי אביב וקיץ. לפגוש את צוות המומחים של "נאות הכיכר" המעונינים מוזמנים לבוא ל"מועדון מטיילי מעריב", רח' קרליבך 2, תל־אביב, טלפון: 73.439207, לפתוח מפות, לשאול שאלות על המסלולים, על אופיין של הארצות וכל הסידורים הנדרשים לנסיעה.

ל"ג בעומר ב"נוף קטיף"

1987 עד 17 במאי 1987

לרוצים ליחנות מנוף מיוחד, ים כחול וחולות זחב, אנו מציעים נופש באוירה מסורתית, עונג שבת, קומזיץ ענק במוצ"ש, שירה בציבור ומפגש עם העיתונות בכפר חנופש חחדש בגוש קטיף.

2 לילות בבונגלוס משופרים, (עם שירותים צמודים), המתאימים ל-4 נופשים ו-5 ארוחות.

חופשת שבועות בירושלים

במלון לרום (חמישה כוכבים)

2 עד 6 ביוני 1987 סיורים בירושלים והסביבה פגישה עם העתונות, **הצי פנסיון**

פגישה עם העתונות, **חצי פנסיון** מזנון חג: גבינות ויין, ארוחות ערב חג ושבת חגיגיות.

בתי עץ וקרוואנים בכפר תנופש של כפר חיטים, הצופה אל הכנרת באמצע וכסוף שבוע.

חופשה וטיולים בחג השבועור בשמורות הטבע והמפלים בגליל העליון

2 עד 6 יוני 1987 4 לילות במלון "נוף חגליל" בחר פנען

(שלושה כוכבים), חצי פנסיון, חרקדה, ערב תקשורת עם עתונאי מעריב. סיורים מודרכים באוטובוט (כולל כניסות לכל האתרים) במסלולים שכוללים את: שמורת החולה, תלידן, מפל התנור והבניאס, תעיר העתיקה, קרית האמנים ובגן המצודה בצפת, נוש חלב, שמורת חרימירון. ביקור בחמדת ימים ובחוות בת יער, ראשיפינה – בית ראשונים, יסוד המעלה דרך משמר בית ראשונים, יסוד המעלה דרך משמר

טיול סופשבוע לאילת

1987 עד 17 במאי 1987 4 ימים (3 לילות), לינה במלון מוריה

סינה במכון מוריק חצי פנסיון, חדרכח וחסעה ★ למעונינים:

חדרים על נסיס ארוחת בוקר בין חתאריכים 10 ל־14 מאי 1987, במחיר 52 ש"ח לאדם בחדר זוגי

מיולי געוך בחוי דתי ואוכל כעוך

אנו מציעים בקיץ 1987 (תשמ"ז)

> טיולים וחופשות ליעדים הבאים:

- * ארה"ב
- * המזרח הרחוק * אירופה הקלאסית
 - * שקנדינביה
- + לפרד-פורטוגל
- * יוגוסלביה-הונגריה

טיולים מיוחדים לצעירים ולגיל חזחב.